



ການປົກຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ



ການປົກຄອງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນຂົງເຂດແມ່ນໍ້າຂອງ



ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET



The designation of geographical entities in this publication, and the presentation of the material, do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of IUCN or The Ministry for Foreign Affairs of Finland concerning the legal status of any country, territory, or area, or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

The views expressed in this publication do not necessarily reflect those of IUCN or The Ministry for Foreign Affairs of Finland.

This report provides a synthesis of three consultancy reports prepared in 2008 - 2009 for the Mekong Region Water Dialogue Program, facilitated by IUCN. No warranty as to the accuracy or completeness of this information is given and no responsibility is accepted by IUCN or its employees for any loss or damage arising from reliance on the information provided.

This publication has been made possible in part by the generous support of The Ministry for Foreign Affairs of Finland.

Published by: IUCN, Gland, Switzerland and Bangkok, Thailand

Copyright: © 2009, International Union for Conservation of Nature and Natural Resources

Reproduction of this publication for educational or other non-commercial purposes is authorized without written permission from the copyright holder provided the source is fully acknowledged. Reproduction of this publication for resale or other commercial purposes is prohibited without prior written permission of the copyright holder.

Citation: S. Turner, G. Pangare, and R.J. Mather (2009), eds. *Water Governance: A situational analysis of Cambodia, Lao PDR and Viet Nam.*

Mekong Region Water Dialogue
Publication No. 2 Lao translation.
Gland, Switzerland: IUCN. 57 pp.

ISBN: 978-2-8317-1265-9

Cover Photo: Ganesh Pangare, IUCN, Bangkok

Layout by: Binayak Das

Produced by: IUCN Asia Regional Water and Wetlands Programme

Funded by: The Ministry for Foreign Affairs of Finland and IUCN

Available from:
Coordinator
Asia Regional Water and Wetlands Programme
IUCN Asia Regional Office
63 Sukhumvit Road Soi 39
Sukhumvit Road, Wattana
Bangkok 10110
Thailand
Telephone + 66 2 662 4029

ສະຫລຸບຫຍໍ້

ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ກວມເອົາ ພື້ນທີ່ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ຫວຽດນາມ, ໄທ, ມຽນມາ ແລະ ເຂດປົກຄອງຕົນເອງ ຕິເບດ, ແຂວງ ຢຸນນານ, ກິງໄຮ ແລະ ກວາງຊີ ຂອງ ຈີນ¹, ຊຶ່ງ ຖືວ່າ ເປັນຂົງເຂດ ທີ່ມີ ການເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ໄວທີ່ສຸດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຂອງໂລກ. ໃນຈຳນວນ ປະຊາກອນ ທັງໝົດ 300 ລ້ານຄົນ ທີ່ອາໄສໃນ ຂົງເຂດນີ້, ມີ 100 ລ້ານຄົນ ຢືດອາຊີບ ເປັນຊາວປະມົງ ແລະ ການເກັບກູ້ ຜະລິດຕະພັນ ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຈາກ ລະບົບສາຍນ້ຳຫລັກ ຕ່າງໆ (ແມ່ຂອງ-ລ້ານຊ້າງ, ນູ-ສາລະວິນ, ແມ່ນ້ຳ ຢາງຊີ ຕອນເທິງ, ແມ່ນ້ຳ ອີຣາວັດດີ, ແມ່ນ້ຳ ເຈົ້າພະຍາ, ແມ່ນ້ຳແດງ), ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນທາງການຄ້າ, ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ແລະ ມົນລະພິດ ທາງນ້ຳ ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢ່າງໄວວາ.

ແຜນງານ ການປົກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ (MRWD) ໂດຍແມ່ນ ອົງການ ອະນຸລັກ ທຳມະຊາດ ສາກົນ (IUCN) ເປັນເຈົ້າການ ປະສານງານ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກະຊວງ ການຕ່າງປະເທດ ຂອງ ພົນແລນ ເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນນັ້ນ ໄດ້ມີການລິເລີ່ມ ດຳເນີນງານ ກັບ ບັນດາປະເທດ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍ ອຳນວຍໃຫ້ ມີ ການຕັດສິນບັນຫາ ຢ່າງໂປ່ງໃສ ແລະ ຖີ່ຖ້ວນ ແນໃສ່ ເພື່ອ ປັບປຸງ ສະເຖລະພາບ ໃນ ການດຳລົງຊີວິດ ລວມທັງ ຄຸນນະພາບ ຂອງຄົນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ໃຫ້ຍັງຄົງສະພາບດີ. ແຜນງານນີ້ ໄດ້ມຸ່ງໃສ່ ການປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການຕັດສິນບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກ ປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ, ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ພາກສ່ວນ ສັງຄົມ ທີ່ສຳຄັນ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການປົກສາຫາລື ແລະ ຊ່ວຍເສີມສ້າງໃຫ້ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນດ້ານຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມແຕກ ຕ່າງກັນ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໄດ້ຮັບການ ພິຈາລະນາ.

ວິທີການ ດຳເນີນງານ ຂອງ ແຜນງານ ການປົກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນສ້າງ ຂະ ບວນການ ທີ່ບັນດາປະເທດ ໃນຂົງເຂດ ມີຄວາມເປັນເຈົ້າການ ເພື່ອ ນຳໄປສູ່ ການປົກສາຫາລື ໃນລະດັບ ຂົງເຂດ ຊຶ່ງ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີ ການ

¹ ທະນາຄານ ພັດທະນາ ອາຊີ ໄດ້ລວມເອົາ ແຂວງຢຸນນານ ແລະ ກວາງຊີ ຂອງຈີນ ເຂົ້າໃນ ຄຳນິຍາມ ຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບ ການກໍ່ສ້າງ ເສດຖະກິດ ໃນ ຂົງເຂດ GMS, ຊຶ່ງ ຄວາມຈິງແລ້ວ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນລວມເອົາ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ເຂດປົກຄອງຕົນເອງ ຕິເບດ ແລະ ແຂວງ ກິງໄທ. ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຮົາ ຈຶ່ງຖືວ່າ ຄຳນິຍາມ ຂອງ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນກວມ ເອົາ ທັງໝົດ ສີ່ແຂວງ.

ລະດັບ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມຮູ້, ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພາກສ່ວນ ຕ່າງໆ ຫລາຍຂຶ້ນ, ແລະ ມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈ ຕໍ່ບັນຫາ ທີ່ມີລັກສະນະ ຮ່ວມກັນ ໃນ ຂົງເຂດ. ພາຍໃຕ້ ແຜນງານນີ້, ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ (NWGs) ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ນັກວິຊາການ ຈາກ ຂະແໜງ ການ ຂອງ ລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ທາງສັງຄົມ / ອົງການ ທີ່ບໍ່ ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ສະຖາບັນ ການ ສຶກສາ / ຄົ້ນຄວ້າ ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອ ນຳພາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ MRWD ໃນແຕ່ລະປະເທດ.

ເພື່ອຮູ້ໄດ້ເຖິງ ບັນຫາຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ໄດ້ມີ ການວ່າຈ້າງ ທີ່ປຶກສາ ພາຍ ໃນ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນ ຕຸລາ 2008 ແລະ ເດືອນມັງກອນ 2009 ເພື່ອ ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວ ກັບ ສະພາບການ ຂອງປະເທດ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນປະ ມານ ໂຄງປະກອບ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນໄລຍະປະຈຸ ບັນ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ, ລວມທັງ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການຕັດສິນບັນຫາ ຂອງ ທັງ ສາມປະເທດ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ. ການສຶກສາ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຊ່ວຍສະໜັບສະ ໜູນ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອ ກຳນົດ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ກ່ຽວ ກັບ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນແຕ່ລະປະເທດ, ໃຫ້ຂໍ້ ສະເໜີແນະຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຫົວຂໍ້ ການປົກສາຫາລື ສຳລັບ ປີ 2009 ແລະ 2010 ແລະ ເນັ້ນໜັກ ຂອບເຂດ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ບົດສຶກສາ ແຕ່ລະບົດ ໄດ້ຖືກ ນຳສະເໜີຕໍ່ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ຂອງແຕ່ລະປະເທດ ເພື່ອຮັບຮອງເອົາ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ໄດ້ມີ ການຈັດຕັ້ງ ກອງປະຊຸມ ຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ ຂຶ້ນຫລາຍຄັ້ງ ຊຶ່ງ ໄດ້ເຊີນເອົາ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຈາກ ລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ທາງສັງຄົມ ແລະ ອົງການ ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ລວມທັງ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຈາກ ຊຸມຊົນ, ສະຖາບັນ ການ ສຶກສາ / ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ເພື່ອມາກຳນົດ ບຸລິມະສິດ ຂອງບັນຫາ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນ ຫົວຂໍ້ ຕົ້ນຕໍ ຊຶ່ງ ຈະ ໄດ້ນຳໄປສຶກສາ ໂດຍລະອຽດ ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2009 ແລະ 2010 ນີ້.

ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ໃນແຕ່ລະປະເທດ ແມ່ນອີງໃສ່ ຂອບ ເຂດໜ້າວຽກ (ToR) ທີ່ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູ ເຈຍ, ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ຕົກລົງເຫັນດີຮັບເອົາ. ມີບາງບັນຫາ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ບໍ່ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ ໃນ ການ ສຶກສາໂດຍເທື່ອ ເຊັ່ນ ນ້ຳເພື່ອ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ. ອົງການ IUCN ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ບັນຫາ ນ້ຳເພື່ອ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບເປັນ ທຳ ແລະ ຍືນຍົງ, ແລະ ທັງເປັນ ອົງປະກອບ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງ ແວດລ້ອມ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ບ້າຫາ ດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ຖືກຍົກຂຶ້ນ ໃຫ້ເປັນ ຫົວ ຂໍ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກລະບຸ ຢູ່ໃນ ບົດສຶກສາ ທັງສາມສະບັບ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ກໍ່ຍັງບໍ່ລວມຢູ່ໃນ ການສຶກສາ

ດັ່ງກ່າວ ທັງທີ່ວ່າ ອົງການ IUCN ກຳລັງມີການດຳເນີນການ ສ້າງ ເອກະສານ ສະບັບໜຶ່ງຂຶ້ນ ໂດຍຈະກວມເອົາ ສະເພາະ ບັນຫາ ດ້ານ ການປົກຄອງ ດິນບໍລິເວນນີ້ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ຈະພິມເຜີຍ ແຜ່ ໃນປີ 2010.

ບັນດາ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ສາມປະເທດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ມີ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂະແໜງການ	ກຳປູເຈຍ	ລາວ	ຫວຽດນາມ
ຊົນລະປະທານ	X	X	X
ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ	X	X	X
ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	X	X	X
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	X	X	X
ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	X	X	X
ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ			X

ບົດລາຍງານ ການຄັດຈ້ອນ ດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຜົນ ທີ່ໄດ້ຈາກ ການສຶກສາ ທັງສາມ ແລະ ຊຶ່ງແຈ້ງ ບາງບັນຫາ, ຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ຄວາມຄ້າຍຄືກັນ ລະຫວ່າງ ສາມປະເທດ. ຄາດວ່າ ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ຈະເປັນຂີດໝາຍ ໃນ ການສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ທັງສາມປະ ເທດ ໃນ ການແບ່ງປັນ ຂ່າວສານ ແລະ ຮຽນຮູ້ ຊຶ່ງກັນແລະກັນ ເພື່ອ ໃຫ້ເຫັນໄດ້ ຄວາມຈຳເປັນ ຂອງ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ຂອງ ການພັດທະນາ.

ບັນຫາຕົ້ນຕໍ

ຂໍ້ສະຫລຸບ ລວມ ທີ່ສຳຄັນ ມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຂະແໜງການ ໃຜ ມັນ ແລະ ບໍ່ມີການປະສົມປະສານກັນ;

ຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຫລັກການຕ່າງໆ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ (IWRM) ແມ່ນຫາກໍມີ ການ ນຳສະເໜີ ໃນບໍ່ພໍເທົ່າໃດປີ ຜ່ານມານີ້ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ.

- ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນລະດັບ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຢູ່ທັງສາມປະເທດ ແມ່ນຍັງມີ ຈຳນວນໜ້ອຍ, ປະສິບການ ແລະ ປະສິດທິພາບ ໃນ ການ ຄຸ້ມຄອງ ກໍຍັງຈຳກັດຫລາຍ.
- ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ (SEAs) ກໍ ຫາກໍມີການລິເລີ່ມ ເພື່ອນຳໃຊ້ ເປັນເຄື່ອງມື ໃນ ການ ສະໜັບສະໜູນ ການວາງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມປະສົມປະສານ ຫລາຍກວ່າເກົ່າ. ມາດຕະຖານ ຮັບໃຊ້ ການປະເມີນ ດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການກຳນົດຂຶ້ນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

2) ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີການລິເລີ່ມ ປັບປຸງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະ ໂຍບາຍ ແລະ ມີຕິກຳ ໃນຫລາຍ ຂົງເຂດວຽກງານ ກໍຕາມ, ແຕ່ກໍຍັງມີ ຊ່ອງຫວ່າງ ຊຶ່ງ ຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ, ແລະ ໃນທຸກກໍລະນີ ຂະ ບວນການ ການຕີຄວາມໝາຍ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ເພື່ອນຳໄປສູ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍຫາກໍໄດ້ມີ ການລິເລີ່ມ ຊຶ່ງ ຍັງມີ ວຽກງານ ຫລາຍຢ່າງ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

- ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີ ຫລັກການລວມ ດ້ານນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລັດຖະບານ ຕ້ອງການ ຈະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ

ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ຂອງຕົນ ໄປໃນ ທິດທາງໃດ. ຫວຽດນາມ ຍັງບໍ່ທັນມີ ຈຸດຍື່ນ ດ້ານນະໂຍບາຍ ດ້ານການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຈະແຈ້ງ ໃນ ຫລາຍໆດ້ານ ເຊັ່ນ ການຈັດສັນນໍ້າ / ການແບ່ງປັນນໍ້າ ໃນ ເວລາ ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການຈັດສັນນໍ້າເພື່ອ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ, ແລະ ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນຖືກແຕະຕ້ອງ. ຖ້າທຽບໃສ່ ກຳປູເຈຍ ເຫັນວ່າ ປະເທດນີ້ ມີນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ແຫ່ງຊາດ ແຕ່ ປີ 2004 ຊຶ່ງມີ ລັກສະນະກວມລວມ ຫລາຍກວ່າ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ນະ ໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ຈະມີຊ່ອງວ່າງ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ກໍຕາມ ແຕ່ ກໍຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ ເພື່ອ ພິຈາລະນາ.

- ທັງຫວຽດນາມ ແລະ ສປປ ລາວ ມີ ກົດໝາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (ແຕ່ປີ 1998 ແລະ 1999 ຕາມລຳດັບ), ແຕ່ກໍເຖິງເວລາຕ້ອງໄດ້ມີ ການທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງ, ໃນຂະນະທີ່ ກຳປູເຈຍ ມີກົດໝາຍ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ຂ້ອນຂ້າງໃໝ່ກວ່າ (ປີ 2007) ແລະ ທັງມີຄວາມຄົບຖ້ວນກວ່າ ໃນຫລາຍດ້ານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ ຕາມ, ບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ສິດ ຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຢູ່ທັງ ສາມປະ ເທດ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີ ການກຳນົດ ຢ່າງຈະແຈ້ງເທື່ອ.
- ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການ ພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ຢູ່ທັງ ສາມປະເທດ ແມ່ນຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ. ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ແຈກຢາຍ ຂ່າວສານ, ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ຕ້ອງໄດ້ ຮັບການປັບປຸງ ໃນທຸກກໍລະນີ.
- ເຖິງແມ່ນວ່າ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ຈະຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃນປີ 2004 ແລ້ວກໍຕາມ, ແຕ່ກໍຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການສ້າງ ຍຸດທະສາດລວມ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະ ໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບ ຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຕື່ມອີກ.
- ກົດໝາຍ ການປະມົງ (2006) ແລະ ອະນຸດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ກຳນົດ ພື້ນຖານ ອັນເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ ການຄຸ້ມຄອງ ບັນຫາຕ່າງໆ ໃນ ຂອບເຂດ ການປະມົງ ນໍ້າຈືດ, ພ້ອມນີ້ ຮ່າງ ກົດໝາຍ ການປະມົງ (2009) ຂອງ ສປປ ລາວ ກໍພວມກຳລັງໄດ້ຮັບ ການພິຈາລະນາ. ເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ ກົດໝາຍ ການປະມົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະກຳນົດ ພື້ນຖານ ດ້ານນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງ ອົງການ

ປົກຄອງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ. ລັດວິສາຫະກິດ ການ ປະມົງ ຂອງ ຫວຽດນາມ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີ ການປະຕິຮູບ ຢ່າງຮີບດ່ວນ.

3) ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນຫລາຍໆດ້ານ ຂອງ ບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ມີຄວາມຈະແຈ້ງ, ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ ທີ່ຖືກມອບໝາຍ ບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ. ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ກໍຍັງ ບໍ່ທັນໄດ້ດີ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ.

- ການປະສານງານ ພາຍໃນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດ ແລະ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດເອງ ກັບ ພາກສ່ວນອື່ນ ເຊັ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ອົງການ ໃຫ້ ທຶນ, ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ.
- ການເກັບກຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ, ພ້ອມ ດຽວກັນນີ້ ຂັ້ນຕອນ ໃນ ການແບ່ງປັນ ແລະ ແລກປ່ຽນ ຂ່າວສານ ຍັງສັບສົນ ແລະ ບໍ່ເປັນລະບົບ. ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ເກີດຂຶ້ນ ກໍຍ້ອນ ການຂາດແຄນ ພະນັກງານ ວິຊາການ ແລະ ນັກວິທະຍາສາດ ທີ່ມີຄວາມຊຳນານງານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານການປັບປຸງ ຄວາມສາມາດ ອັນ ຮີບດ່ວນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ກຳປູ ເຈຍ.

4) ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບ ຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຈິດສຳນຶກ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ພະນັກງານ ຂອງລັດ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຍັງຕ່ຳຢູ່.

- ຄະນະກຳມະການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ຂອງ ກຳປູ ເຈຍ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອໃຫ້ມີ ຄວາມສາມາດ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມໄດ້. ວຽກງານ ການປະສານງານ ແລະ ການພົວພັນຕ່າງໆ ຂອງ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ຂອງ ຫວຽດນາມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການ ປັບປຸງ, ລວມທັງ ການສ້າງບັດໄຈກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເພື່ອ ເຮັດ ໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານ ຊົນລະປະທານ ໃນຕໍ່ໜ້າ. ເຊັ່ນດຽວກັນ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການຊອກຫາຊ່ອງທາງ ເພື່ອ ອຳນວຍໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຊາວນາ ໃນ ການວາງ ແຜນ ແລະ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ຕົວຈິງ.

- ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງ ໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຂຶ້ນ. ພ້ອມນີ້, ກົນໄກ ການເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນ ວຽກງານ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຂອງ ຫວຽດນາມ ກໍ ຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ.
- ກົນໄກ ການສ້າງ ຄວາມສາມາດ ຂອງ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ເພື່ອ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ແມ່ນຈຳເປັນ ຕ້ອງມີ ການປັບປຸງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາໂຄງການ ທີ່ມີຜົນກະທົບ ຂ້າມຜ່ານ ຕໍ່ຊຸມຊົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ ຕອນລຸ່ມ ຂອງເຂື່ອນ.
- ໃນຂະແໜງ ການເດີນເຮືອ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ກົນໄກ ການ ປົກສາຫາລື ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໂດຍ ໂຄງການ ປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ, ລວມທັງ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ.

ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ປະເຊີນຢູ່ ແມ່ນມີຢູ່ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນສາມາດ ແກ້ໄຂໄດ້. ການເອົາຊະນະ ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ ບໍ່ພຽງແຕ່ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການຕັດສິນ ບັນຫາ ລະຫວ່າງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນ ອື່ນໆ ຂອງ ບັນດາປະເທດ ເຫລົ່ານີ້, ແຕ່ ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການ ປັບປຸງ ການກະຈາຍ ຂ່າວສານ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໃນຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ທັງ ຮັບປະກັນ ການຕັດສິນບັນຫາ ຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ ໄດ້ມີການ ຄຳນຶງ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຖິງ ຜົນກະທົບ ໃນ ລະດັບ ຂົງເຂດ.

ຈາກ ບົດລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ສະພາບ ຂອງ ແຕ່ລະປະເທດ, ທີ່ປົກສາ ພາຍໃນ ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະ ເບື້ອງຕົ້ນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ທີ່ ແຜນງານ MRWD ຈະຕ້ອງປະຕິບັດ ໃນ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຄື:

ສຳລັບ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ຕໍ່ ກຳປູເຈຍ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ຕ້ອງ ໄດ້ສຸມໃສ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຊຶ່ງ ຖືວ່າ ເປັນວິທີການລວມ ເພື່ອ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງ ຍຸດຕິທຳ ແລະ ຍືນຍົງ; ພ້ອມນີ້ ກໍຄວນ ດຳເນີນ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ບັນຫາ ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໃຫ້ ເລິກເຊິ່ງກວ່າເກົ່າ:

- ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ;

- ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນ ກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ດັ່ງກ່າວ;
- ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ.

ຂໍ້ສະເໜີ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ໂດຍທົ່ວ ໄປແລ້ວ ຄວນຈະສຸມໃສ່ ການສະໜັບສະໜູນ ວຽກງານ ການປະຕິຮູບ ຂະແໜງການນໍ້າ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ຊຶ່ງ ກຳລັງມີ ການ ພິຈາລະນາ ເຖິງ ຂະບວນການ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ການປົກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ກຳນົດ ແນວທາງ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຄວນຖືເປັນ ບຸລິມະສິດ ທຳອິດ.

ຂໍ້ສະເໜີ ສຳລັບ ຫວຽດນາມ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ຄວນໃຫ້ ບຸລິມະສິດ ຕໍ່ ບັນຫາ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ມົນລະພິດ - ທີ່ເກີດຈາກ ວຽກງານ ຫັດຖະກຳ ຂອງໝູ່ ບ້ານຕ່າງໆ ຄວນຈະຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອ ຕີລາຄາ ໂດຍ ລະອຽດ ແລະ ຂະບວນການ ປົກສາຫາລື ຄວນສຸມໃສ່ ການສັງລວມເອົາ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອ ດຳ ເນີນ ມາດຕະການ ຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ;
- ການກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ສິດ ແລະ ບົດບາດ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຕ່າງໆ ໃນ ຫລາຍລະດັບ ນັບແຕ່ ລະດັບສູນກາງ ລົງຈົນ ຮອດ ລະດັບຮາກຫຍ້າ ເພື່ອ ໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຫລາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ;
- ຄວາມເປັນທຳ ໃນ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການອຳນວຍ ແລະ ປະສານງານ ການ ເຈລະຈາຕ່າງໆ ເພື່ອ ແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ສະເພາະ ໃນ ບາງພື້ນທີ່;
- ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການສັງລວມ ບັນຫາ ດ້ານສຸຂາພິບານ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການລົງທຶນ ຈາກ ຂະ ແໜງການ ເອກະຊົນ ໃນ ຂະແໜງການນີ້;
- ການສົ່ງເສີມ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບ ປະສົມປະສານ - ໂດຍຜ່ານ ກໍລະນີສຶກສາຕ່າງໆ, ການ ປົກສາຫາລື ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ

ໃນ ການນຳສະເໜີ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ;

ຂໍ້ສະເໜີແນະ ເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງ ທີ່ປຶກສາ ໄດ້ຖືກນຳມາປຶກສາຫາລືກັນ ໃນ ກອງປະຊຸມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແຫ່ງຊາດ ຢູ່ ເວີ (ຫວຽດນາມ) ໃນ ເດືອນທັນວາ 2008, ຢູ່ ປາກເຊ (ສປປ ລາວ) ໃນເດືອນມັງກອນ 2009 ແລະ ຊຽມລຽບ (ກຳປູເຈຍ) ໃນ ເດືອນກຸມພາ 2009. ກອງ ປະຊຸມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ຂໍ້ສະເໜີແນະຕ່າງໆ ຂອງ ທີ່ປຶກສາ. ໃນ ກໍລະນີ ຂອງ ສປປ ລາວ, ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ເນັ້ນ ເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການດຳເນີນງານ ສະເພາະ ກັບ ຂະແໜງ ການ ຊົນລະປະທານ ແລະ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໄປພ້ອມດຽວກັນກັບ ການປະຕິຮູບ ຂະແໜງການນ້ຳ ຊຶ່ງຖືວ່າ ເປັນບັນຫາກວມລວມ.

ການປຶກສາຫາລື ຂອງທັງສາມປະເທດ ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ ສາມາດກຳນົດໄດ້ ສອງບັນຫາ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະປະເທດ ສຳລັບປີ 2009. ໂດຍອີງໃສ່ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ຈາກ ການສຶກສາ ສະພາບການ ທັງສາມ ກໍລະນີ ແລະ ມີການປຶກສາຫາລື ລະດັບຊາດ ສາມຄັ້ງ. ກິດຈະກຳ ຕົ້ນຕໍ ພາຍໃຕ້ ແຜນງານ MRWD ສຳລັບປີ 2009 ແລະ 2010 ປະກອບມີ:

- ການທົບທວນຄືນ ການນຳໃຊ້ ວິທີການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ໃນ ການ ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ ໂຄງການ ໃນ ຂອບເຂດ ຂອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໂທເນລສາບ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ, ລວມທັງ ບົດບາດ ດ້ານການປະສານງານ ຂອງ ອົງການ ໂທເນລສາບ ແລະ ການອຳນວຍໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທ້ອງຖິ່ນ; ພ້ອມທັງມີ ການປຶກສາ ຫາລື ລະດັບຊາດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ໂທເນລສາບ;
- ການປະເມີນ ບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ການ ປະມົງ ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ ເຂດ ໂທເນລສາບ ພ້ອມທັງ ມີການປຶກສາຫາລື ກັບ ຊາວປະມົງ ເພື່ອປັບປຸງ ການຄຸ້ມ ຄອງ ການປະມົງ;
- ການສຶກສາ ລະອຽດ ກໍລະນີ ການຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ, ໂດຍສຸມໃສ່ ອ່າງແມ່ນ້ຳຄານ ພ້ອມທັງມີ ການ ປຶກສາຫາລື ລະດັບຊາດ ກ່ຽວກັບ ການຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ;
- ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ຈາກ ຂະແໜງ ການ ຫັດຖະກຳ ຂອງຊາວບ້ານ ຢູ່ ຫວຽດນາມ ແລະ ມີ ການປຶກສາຫາລື ລະດັບຊາດ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປຶກສາ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ມົນລະພິດ;

- ກອງປະຊຸມ ກະກຽມ ຮ່າງເອກະສານ ກັບ ຊຸມຊົນ "knowledge community" ເພື່ອ ພົມເຜີຍແຜ່ ຖານ ຄວາມຮູ້ ທ້ອງຖິ່ນ "state of knowkedged" ແລະ ນະ ໂຍບາຍ ໂດຍສັງເຂບ ກ່ຽວກັບ ການກະຈາຍຄວາມ ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການປຶກສາ ໃນ ສາມລ່ຽມ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ພ້ອມທັງມີ ການຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມ ປຶກສາ ຫາລື ດ້ານນະໂຍບາຍ ຊຶ່ງ ຈະນຳໄປສູ່ ຮັບຮອງເອົາ ຂໍ້ສະ ເໜີແນະຕ່າງໆ.

ຄຽງຄູ່ກັບ ສິ່ງທີ່ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ, ອົງການ IUCN ກໍໄດ້ກຳນົດ ບັນດາກິດຈະກຳ ບຸລິມະສິດ ຂອງ ແຜນງານ MRWD ສຳລັບປີ 2009 ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຈັດພົມເຜີຍແຜ່ ເອກະສານຮູບພາບ ກ່ຽວກັບ ເຂດສີພັນ ດອນ ເປັນພາສາອັງກິດ, ພາສາລາວ ແລະ ພາສາໄທ, ພ້ອມທັງ ຈັດການປຶກສາຫາລື ດ້ານນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ສົນທິສັນຍາ ຣຳຊາ, ມໍລະດົກໂລກ ຫລື ສະພາບ ຂອງຄົນ ແລະ ຊີວະ ພາບ ຂອງ ເຂດນີ້;
- ທົບທວນຄືນ ອົງການ ສະໜອງນ້ຳ ພະນົມເປັນ ຂອງ ກຳປູ ເຈຍ, ຍົກເອົາ ບົດຮຽນ ດ້ານຄວາມສຳເລັດ ທີ່ຖອດຖອນ ໄດ້ ຈາກ ຕົວແບບ ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອໄປນຳໃຊ້ ຢູ່ບ່ອນອື່ນ;
- ກໍລະນີ ສຶກສາ ລະດັບຊືງເຂດ ກ່ຽວກັບ ການ ຊົນລະປະທານ ຢູ່ໄທ, ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ;
- ການພົມເຜີຍແຜ່ ເອກະສານ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປຶກສາ ດົນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນ ຊືງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ບັນດາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ທີ່ ບັນດາຜູ້ຊຽນ ເປັນຜູ້ປະກອບເນື້ອໃນ.

ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ກໍລະນີ ສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາຂ້າມຜ່ານຊາຍ ແດນ ດ້ານການປຶກສາ ຂອງ ຂະແໜງການນີ້ ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນ ບຸລິມະສິດ ໃນ ບົດລາຍງານ ຂອງ ທີ່ປຶກສາ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນ ການປຶກສາຫາລື ກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ສປປ ລາວ. ໃນປະຈຸບັນ ໄດ້ມີ ການນຳສະເໜີ ເພື່ອ ສ້າງ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ເປັນບັນຫາ ທີ່ປະຊາຄົມ ພັດທະນາ ສາກົນ ໃຫ້ຄວາມ ໃສ່ໃຈຫລາຍ, ພ້ອມນີ້ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ ໄດ້ມີ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນຕະຫລອດໄລຍະ ທົກ ເດືອນທ້າຍປີ ຂອງ ປີ 2009 ແລະ ຕົ້ນປີ 2010. ການດຳເນີນ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ໂດຍການສະ ຫັບສະໜູນ ຂອງ ບັນດານັກວິຊາການຕ່າງໆ ຈະຊ່ວຍ ສ້າງໂອກາດ

ໃນ ການສ້າງຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງປະເທດ ໃນ ການດຳເນີນ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ຂອງ ຕົນ. ວິທີການ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດ ສຳລັບ ແຜນງານ MRWD ແມ່ນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ລວມເອົາ ປັດໄຈດ້ານການນຳເຂົ້າ / ມູນຄ່າ ເພີ່ມ ເຂົ້າໃນ ຂະບວນການ ປະເມີນດັ່ງກ່າວ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍມີ ການຖອດຖອນບົດຮຽນ ຈາກ ຂະບວນການ ປະເມີນ ໂດຍລວມ ແທນ ທີ່ຈະມີການສຶກສາ ເປັນກໍລະນີ ຂອງໃຜລາວ. ບົດຮຽນ ທີ່ຖອດຖອນ ໄດ້ ຈາກ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ສາມາດ ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການປະເມີນ ບັນຫາ ຜົນກະທົບຂ້າມຊາຍແດນ ຂອງ ແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ອື່ນໆ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ລວມທັງ ແມ່ນ້ຳແດງ ແລະ ແມ່ນ້ຳ ນູ-ສາລະວິນ.

ແຜນການ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຂອງ ແຜນງານ MRWD ຈະມີການ ສືບຕໍ່ ອຳນວຍ ການປຶກສາຫາລື ໃນລະດັບອັນກວ້າງຂວາງກວ່າເກົ່າ

ລະຫວ່າງ ບັນດາພາກສ່ວນ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ປະເທດ ແລະ ພາກສ່ວນ ອື່ນໆ ຢູ່ ບັນດາປະເທດ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ໄດ້ມີການດຳ ເນີນງານ ເພື່ອ ປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ເອົາໃຈໃສ່ ກ່ຽວກັບ ການເຕີບ ໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ຂອງ ບັນດາປະເທດ ເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍ ຮັກສາ ຄຸນຄ່າ ດ້ານນິເວດ ຂອງ ລະບົບແມ່ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ໃນນ້ຳໄວ້. ສຸດທ້າຍ ແມ່ນ ກວດກາຄືນ ບັນດາຈຸດດີ ຂອງ ກິດຈະກຳ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ໃນ ແຜນງານ MRWD ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ທີ່ໄດ້ຈາກ ບົດ ທົບທວນຄືນ ສະຖານະພາບ ສະບັບນີ້, ພ້ອມນີ້ ກໍຍັງມີ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການປະເມີນ ແລະ ກຳນົດແຈ້ງ ກ່ຽວກັບວ່າ ຈະມີ ການກຳນົດຈຸດ ສຸມ ດ້ານການປົກຄອງ ໃນຫົວຂໍ້ ການຄຸ້ມຄອງ ນ້ຳໄຕ້ດິນ, ນ້ຳ ເພື່ອ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປັບຕົວ ຕໍ່ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ດິນຟ້າ ອາກາດ ໃນ ແຜນງານ MRWD ໃນຕໍ່ໜ້າ ຫລືບໍ່ ແລະ ຈະກຳນົດ ຄື ແນວໃດ.

ສາລະບານ

ສະຫລຸບຫຍໍ້	1
ຄຳສັບຫຍໍ້	10
ຕາຕະລາງ.....	14
1. ພາກສະເໜີ.....	15
2. ກຳປູເຈຍ	16
2.1 ສະພາບລວມ	16
2.2 ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ.....	17
2.2.1 ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ.....	17
2.2.2 ການຈັດຕັ້ງ ສຳລັບ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ	20
2.3 ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ.....	22
2.3.1 ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ	22
2.3.2 ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ.....	23
2.3.3 ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	24
2.3.4 ຂະແໜງການ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	25
2.3.5 ຂະແໜງການ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ	25
2.4 ສະຫລຸບ - ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ	26
2.4.1 ສິ່ງທ້າທາຍ.....	26
2.4.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ	26
3. ສປປ ລາວ.....	29
3.1 ສະພາບລວມ	29
3.2 ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ.....	29
3.2.1 ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ.....	29
3.2.2 ການຈັດຕັ້ງ ໃນ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ.....	32
3.3 ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ.....	33
3.3.1 ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ	33
3.3.2 ການປະມົງ.....	34

3.3.3	ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	34
3.3.4	ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	35
3.3.5	ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ	36
3.4	ສະຫລຸບ - ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ	36
3.4.1	ສິ່ງທ້າທາຍ.....	36
3.4.2	ຂໍ້ສະເໜີແນະ	37
4.	ຫວຽດນາມ	39
4.1	ສະພາບລວມ	39
4.2	ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ.....	39
4.2.1	ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ.....	39
4.2.2	ການຈັດຕັ້ງ.....	41
4.3	ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ	43
4.3.1	ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ	43
4.3.2	ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ.....	44
4.3.3	ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ.....	44
4.3.4	ຂະແໜງການ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	45
4.3.5	ຂະແໜງການ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ	45

ຄຳສັບຫຍໍ້

ADB	Asian Development Bank	ທະນາຄານ ພັດທະນາ ອາຊີ
BDP	Basin Development Plan	ແຜນ ພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນ້ຳ
BOD	Biochemical Oxygen Demand	ຄວາມຕ້ອງການ ອັອກຊີເຈນ ຂອງ ຊີວະເຄມີ
CANTA	Cambodia National Tourist Authority	ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ກຳປູເຈຍ
CBDRM	Community-Based Disaster Risk Management	ການຄຸ້ມຄອງ ຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພພິບັດ ໂດຍອີງໃສ່ ຊຸມຊົນ
CC	Climate Change	ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ສະພາບ ພູມອາກາດ
CDC	Commune Development Council	ສະພາ ພັດທະນາ ຊຸມຊົນ
CFDO	Community Fisheries Development Office	ຫ້ອງການ ພັດທະນາ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ
CNMC	Cambodia National Mekong Committee	ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດ ກຳປູເຈຍ
DARD	Department of Agriculture and Rural Development	ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ
EAC	Electricity Authority of Cambodia	ອົງການ ໄຟຟ້າ ກຳປູເຈຍ
EDC	Electricite Du Cambodge	ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າ ກຳປູເຈຍ
ESI	Environment Sustainability Index	ດັດສະນີ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
FiA	Fishery Administration	ອົງການ ບໍລິຫານ ການປະມົງ
FiC	Fishery Community	ຊຸມຊົນ ການປະມົງ
FMMP	Flood Management and Mitigation Programme	ແຜນງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ໄພນ້ຳຖ້ວມ
FWUC	Farmer Water User Community	ຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ
GDP	Gross Domestic Product	ຜົນຜະລິດ ມວນຮວມ ຂອງປະເທດ
GWP	Global Water Partnership	ອົງການ ຄູ່ຮ່ວມງານ ນ້ຳໂລກ
IDMC	Irrigation and Drainage Management Company	ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ
IFReDI	Inland Fisheries Research and Development Institute	ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ການປະມົງ ນ້ຳຈືດ
IWRM	Integrated Water Resources Management	ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ

LNMC	Lao National Mekong Committee	ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ
LWR	Law on Water Resources	ກົດໝາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
MAFF	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	ກະຊວງ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ
MARD	Ministry of Agriculture and Rural Development	ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ
MCTPC	Ministry of Communication, Transportation, Post and Construction	ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ, ຂົນສົ່ງ, ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ
MEF	Ministry of Economy and Finance	ກະຊວງ ເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ
MIH	Ministry of Industry and Handicraft	ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ
MIME	Ministry of Industry, Mines and Energy	ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ
MOC	Ministry of Construction	ກະຊວງ ກໍ່ສ້າງ
MOE	Ministry of Environment	ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MOH	Ministry of Health	ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ
MONRE	Ministry of Natural Resources and Environment	ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MOST	Ministry of Science and Technology	ກະຊວງ ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ
MoT	Ministry of Tourism	ກະຊວງ ທ່ອງທ່ຽວ
MOT	Ministry of Transport	ກະຊວງ ຂົນສົ່ງ
MOTI	Ministry of Trading and Industry	ກະຊວງ ການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ
MOWRAM	Ministry of Water Resources and Meteorology	ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ອຸທິກກະສາດ
MPH	Ministry of Public Health	ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ
MRC	Mekong River Commission	ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ
MRD	Ministry of Rural Development	ກະຊວງ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ
MRWD	Mekong Region Water Dialogues	ແຜນງານ ການປຶກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ
MTT	Ministry of Trade and Tourism	ກະຊວງ ການຄ້າ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
MW	Mega Watts	ເມກາວັດ

NGO	Non-Governmental Organisation	ອົງການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ
NSDP	National Strategic Development Plan	ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ
NTP	National Target Program	ແຜນງານ ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ
NWG	National Working Group	ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ
NWRC	National Water Resources Council	ສະພາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ
NWRP	National Water Resources Policy	ນະໂຍບຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ
NWRS	National Water Resources Strategy	ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ
PARDS	Provincial Agriculture and Rural Development Service	ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ຂັ້ນແຂວງ
PIMD	Participatory Irrigation Management Development	ການພັດທະນາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊຸມລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
PPC	Provincial Peoples Committee	ຄະນະກຳມະການ ປະຊາຊົນ ຂັ້ນແຂວງ
RBM	River Basin Management	ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນໍ້າ
RBO	River Basin Organisation	ອົງການ ອ່າງແມ່ນໍ້າ
RWSS NTP	Rural Water Supply and Sanitation National Target Programme	ແຜນງານ ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດຊຸມນະບົດ
SA	Sub-Area	ເຂດຍ່ອຍ
SAWG	Sub-Area Working Group	ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ເຂດຍ່ອຍ
SEDP	Sustainable Energy Development Program	ແຜນງານ ການພັດທະນາ ພະລັງງານ ແບບຍືນຍົງ
SNV	The Netherlands Development Organization	ອົງການ ພັດທະນາ ຂອງປະເທດ ເນເທີແລນ
STEA	Science, Technology and Environment Agency	ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
UNDP	United Nations Development Programme	ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອ ການພັດທະນາ
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອ ການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ
VDC	Village Development Committee	ຄະນະກຳມະການ ພັດທະນາ ຂັ້ນບ້ານ
VND	Vietnamese Dong	ຫວຽດນາມດົງ

VNWP	Vietnam National Water Partnership	ອົງການ ຄູ່ຮ່ວມງານ ນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຫວຽດນາມ
WRCC	Water Resources Coordinating Committee	ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
WREA	Water Resources and Environment Administration	ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
WSUG	Water and Sanitation User Group	ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ
WUO	Water Users' Organisation	ອົງການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ

ຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1: ການຈັດຕັ້ງ, ກຳປູເຈຍ	21
ຕາຕະລາງ 2: ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ, ກຳປູເຈຍ	26
ຕາຕະລາງ 3: ເນື້ອທີ່ ຊົນລະປະທານ 1991 - 2003, ສປປ ລາວ	33
ຕາຕະລາງ 4: ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ, ສປປ ລາວ	37
ຕາຕະລາງ 5: ການຈັດຕັ້ງ, ຫວຽດນາມ	42
ຕາຕະລາງ 6: ໜ້າວຽກ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ, ຫວຽດນາມ	48
ຕາຕະລາງ 7: ສະຫຼຸບ ໜ້າວຽກ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ	51

1. ພາກສະເໜີ

ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ກວມເອົາ ພື້ນທີ່ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ຫວຽດນາມ, ໄທ, ມຽນມາ ແລະ ເຂດປົກຄອງຕົນເອງ ຕິເບດ, ແຂວງ ຢຸນນານ, ກົງໄສ ແລະ ກວາງຊີ ຂອງ ຈີນ², ຊຶ່ງ ຖືວ່າ ເປັນຂົງເຂດ ທີ່ມີ ການເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ໄວທີ່ສຸດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຂອງໂລກ. ໃນຈຳນວນ ປະຊາກອນ ທັງໝົດ 300 ລ້ານຄົນ ທີ່ອາໄສໃນ ຂົງເຂດນີ້, ມີ 100 ລ້ານຄົນ ຍືດອາຊີບ ເປັນຊາວປະມົງ ແລະ ການເກັບກຽວ ຜະລິດຕະພັນ ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຈາກ ລະບົບ ສາຍນ້ຳໜັກຕ່າງໆ (ແມ່ຂອງ-ລ້ານຊ້າງ, ນູ-ສາລະວິນ, ແມ່ນ້ຳ ຢາງຊີ ຕອນເທິງ, ແມ່ນ້ຳ ອີຣາວັດດີ, ແມ່ນ້ຳ ເຈົ້າພະຍາ, ແມ່ນ້ຳແດງ), ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນທາງການຄ້າ, ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ແລະ ມີນະພິດ ທາງນ້ຳ ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢ່າງໄວວາ.

ແຜນງານ ການປົກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ (MRWD) ໂດຍແມ່ນ ອົງການ ອະນຸລັກ ທຳມະຊາດ ສາກົນ (IUCN) ເປັນເຈົ້າການ ປະສານງານ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກະຊວງ ການຕ່າງປະເທດ ຂອງ ພິນແລນ ເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນນັ້ນ ໄດ້ມີການລິເລີ່ມ ດຳເນີນງານ ກັບ ບັນດາປະເທດ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອ ບັບປຸງ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍ ອຳນວຍໃຫ້ ມີ ການຕັດສິນບັນຫາ ຢ່າງໂປ່ງໃສ ແລະ ຖີ່ຖ້ວນ ແນໃສ່ ເພື່ອ ບັບປຸງ ສະເຖລະພາບ ໃນ ການດຳລົງ ຊີວິດ ລວມທັງ ຄຸນນະພາບ ຂອງຄົນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ໃຫ້ຍັງຄົງສະພາບດີ. ແຜນງານນີ້ ໄດ້ມຸ່ງໃສ່ ການບັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ໃນ ການຕັດສິນບັນຫາ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ, ຂະແໜງການ ເອກະ ຊົນ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ພາກສ່ວນ ສັງຄົມ ທີ່ສຳຄັນ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການ ປົກສາຫາລື ແລະ ຊ່ວຍເສີມສ້າງໃຫ້ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນດ້ານຕ່າງໆ ທີ່ມີ ຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໄດ້ຮັບການ ພິຈາລະນາ.

ວິທີການ ດຳເນີນງານ ຂອງ ແຜນງານ ການປົກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນສ້າງ ຂະບວນການ ທີ່ ບັນດາປະເທດ ໃນຂົງເຂດ ມີຄວາມເປັນເຈົ້າການ ເພື່ອ ນຳໄປສູ່ ການປົກສາ ຫາລື ໃນລະດັບ ຂົງເຂດ ຊຶ່ງ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີ ການລະດົມ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາ ມຮູ້, ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພາກສ່ວນ

ຕ່າງໆ ຫລາຍຂຶ້ນ, ແລະ ມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈ ຕໍ່ບັນຫາ ທີ່ມີລັກສະນະຮ່ວມກັນ ໃນ ຂົງເຂດ. ພາຍໃຕ້ ແຜນງານນີ້, ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ (NWGs) ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ນັກວິຊາການ ຈາກ ຂະແໜງການ ຂອງ ລັດຖະບານ,

ອົງການຈັດຕັ້ງ ທາງສັງຄົມ / ອົງການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ສະຖາບັນ ການສຶກສາ / ຄົ້ນຄວ້າ ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອ ນຳພາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ MRWD ໃນແຕ່ລະປະເທດ.

ເພື່ອຮູ້ໄດ້ເຖິງ ບັນຫາຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ໄດ້ມີ ການວ່າຈ້າງ ທີ່ປົກສາ ພາຍໃນ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນຕຸລາ 2008 ແລະ ເດືອນມັງກອນ 2009 ເພື່ອ ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ສະພາບການ ຂອງ ປະເທດ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນປະເມີນ ໂຄງປະກອບ ການປົກ ຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນໄລຍະປະຈຸບັນ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ລະບົບການ, ລວມທັງ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການ ຕັດສິນບັນຫາ ຂອງ ທັງສາມປະເທດ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ. ການສຶກສາ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອ ກຳນົດ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ກ່ຽວກັບ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນແຕ່ລະປະເທດ, ໃຫ້ຂໍ້ສະ ເໜີແນະຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຫົວຂໍ້ ການປົກສາຫາລື ສຳລັບ ປີ 2009 ແລະ 2010 ແລະ ເນັ້ນໜັກ ຂອບເຂດ ໃນ ການບັບປຸງ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ບົດສຶກສາ ແຕ່ລະບົດ ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີຕໍ່ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ຂອງແຕ່ລະປະເທດ ເພື່ອຮັບຮອງເອົາ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ ໄດ້ມີ ການຈັດຕັ້ງ ກອງປະຊຸມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນຫລາຍຄັ້ງ ຊຶ່ງ ໄດ້ເຊີນເອົາ ຜູ້ ຕາງໜ້າ ຈາກ ລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ທາງສັງຄົມ ແລະ ອົງການ ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ລວມທັງ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຈາກ ຊຸມຊົນ, ສະຖາບັນ ການສຶກສາ / ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ເພື່ອມາກຳນົດ ບຸລິມະສິດ ຂອງ ບັນຫາ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນ ຫົວຂໍ້ ຕົ້ນຕໍ ຊຶ່ງ ຈະໄດ້ນຳໄປສຶກສາ ໂດຍ ລະອຽດ ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2009 ແລະ 2010 ນີ້.

ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ໃນແຕ່ລະປະເທດ ແມ່ນອີງໃສ່ ຂອບ ເຂດໜ້າວຽກ (ToR) ທີ່ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ຕົກລົງເຫັນດີຮັບເອົາ. ມີບາງບັນຫາ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ບໍ່ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ ໃນ ການສຶກສາໃດໆເທື່ອ ເຊັ່ນ ນ້ຳເພື່ອ ສົ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ. ອົງການ IUCN ໃຫ້ຄວາມ ສຳຄັນ ຕໍ່ ບັນຫາ ນ້ຳເພື່ອ ສົ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ ແບບເປັນທຳ ແລະ ຍືນຍົງ, ແລະ ທັງເປັນ ອົງປະກອບ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງ ຜົນກະທົບ ດ້ານສົ່ງແວດ ລ້ອມ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ບ້າຫາ ດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ຖືກຍົກຂຶ້ນ ໃຫ້ເປັນ ຫົວຂໍ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກລະບຸ ຢູ່ ໃນ ບົດສຶກສາ ທັງສາມສະບັບ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ດິນ ບໍລິເວນນ້ຳ ກໍ່ຍັງບໍ່ລວມຢູ່ໃນ ການສຶກສາ ດັ່ງກ່າວ ທັງທີ່ວ່າ ອົງການ IUCN ກຳລັງມີການດຳເນີນການ ສ້າງ ເອກະສານ ສະບັບໜຶ່ງຂຶ້ນ ໂດຍຈະກວມເອົາ ສະເພາະ ບັນຫາ ດ້ານການປົກຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ຈະພິມເຜີຍແຜ່ ໃນປີ 2010.

ບັນດາ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ສາມປະເທດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

² ທະນາຄານ ພັດທະນາ ອາຊີ ໄດ້ລວມເອົາ ແຂວງຢຸນນານ ແລະ ກວາງຊີ ຂອງ ຈີນ ເຂົ້າໃນ ຄຳນິຍາມ ຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບ ການກໍ່ສ້າງ ເສດຖະກິດ ໃນຂົງເຂດ GMS, ຊຶ່ງ ຄວາມຈິງແລ້ວ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນລວມເອົາ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ເຂດປົກຄອງຕົນເອງ ຕິເບດ ແລະ ແຂວງ ກົງໄທ. ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຮົາ ຈຶ່ງຖືວ່າ ຄຳ ນິຍາມ ຂອງ ຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນກວມເອົາ ທັງໝົດ ສີ່ແຂວງ.

ຂະແໜງການ	ກຳປູເຈຍ	ລາວ	ຫວຽດນາມ
ຊົນລະປະທານ	X	X	X
ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ	X	X	X
ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	X	X	X
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	X	X	X
ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	X	X	X
ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ			X

ບົດລາຍງານ ການຄັດຈ້ອນ ດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຜົນ ທີ່ໄດ້ຈາກ ການສຶກສາ ທັງສາມ ແລະ ຊື່ແຈງ ບາງບັນຫາ, ຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ຄວາມຄ້າຍຄືກັນ ລະຫວ່າງ ສາມປະເທດ. ຄາດວ່າ ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ຈະເປັນຂີດໝາຍ ໃນ ການສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ທັງສາມປະເທດ ໃນ ການແບ່ງປັນ ຂ່າວສານ ແລະ ຮຽນຮູ້ ຊຶ່ງກັນແລະກັນ ເພື່ອ ໃຫ້ເຫັນໄດ້ ຄວາມຈຳເປັນ ຂອງ ການປົກຄອງ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ຂອງ ການ ພັດທະນາ.

2. ກຳປູເຈຍ

2.1 ສະພາບລວມ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ກຳປູເຈຍ ຈະມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳຈືດ ທີ່ໄດ້ຈາກ ແມ່ນ້ຳ, ຫ້ວຍນ້ຳ, ໜອງ/ບຶງ/ທະເລສາຍ ແລະ ແຫລ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນ ກໍ ຕາມ, ແຕ່ຍ້ອນ ຄວາມບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໃນ ສາຍນ້ຳ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຢູ່ບາງສ່ວນ ຂອງ ປະເທດ ອັນໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບ ຫລາຍຂຶ້ນ ຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ອະນາຄົດ ແລະ ຄວາມມັ່ງຄັ່ງ ດ້ານ ເສດຖະກິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ ກຳປູເຈຍ. ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂອງປະເທດ ອາດ ກຳລັງປະເຊີນກັບ ໄພຂົ່ມຂູ່ ທີ່ເກີດຈາກ ລະບົບ ອຸທິກກະສາດ ມີການປ່ຽນ ແປງ ຍ້ອນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ຝົນຕົກ ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ການພັດທະນາ ທີ່ ມະນຸດ ເປັນຜູ້ກະທຳ, ລວມທັງ ກິດຈະກຳ ຂອງປະເທດ ອື່ນ ທີ່ຢູ່ຕອນເທິງ ຂອງ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ. ບັນຫາ ທີ່ປະເຊີນ ລວມມີ:

- ຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ການອ່ວ່າຍ ນ້ຳ ຢູ່ຕົ້ນກະແສ;

- ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ໂຄງສ້າງ ລະບົບແມ່ນ້ຳ ຍ້ອນ ການເຂາະ ເຈື່ອນ ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ປ່ຽນເປັນ ຕະກອນ ໃນ ຫ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ສາຂາແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ;
- ການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ ຍ້ອນ ການ ປ່ຽນແປງ ຂອງ ລະບົບ ອຸທິກກະສາດ, ຄຸນນະພາບນ້ຳ ຫລຸດລົງ, ການສູນເສຍ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ປ່າໄມ້ ແລະ ການຫາປາ ແບບຜິດກົດໝາຍ;
- ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ມົນລະພິດ ໃນ ນ້ຳໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ ຍ້ອນ ການນຳໃຊ້ ຝຸ່ນ ແລະ ຢາຂ້າສັດຕູພືດ, ຄວາມກົດດັນ ຂອງ ປະຊາກອນ, ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ມົນລະພິດ ຈາກ ການ ກິດຈະກຳ ຊຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່ຕ່າງໆ;
- ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ແລະ ລະບົບ ອຸທິກກະສາດ ຂອງ ສາຍນ້ຳ ຍ້ອນ ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ຝົນຕົກບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ, ການສູນເສຍ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງ ການນຳໃຊ້ດິນ, ການ ຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງ ຕົວເມືອງ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ດິນຟ້າ ອາກາດ.

ດັ່ງນັ້ນ ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ຈຶ່ງພະຍາຍາມ ຊື່ແຈງ ບັນຫາ ດ້ານການປົກຄອງ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ຂະແໜງການ ນຳໃຊ້ນ້ຳ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ລວມທັງ ການສຶກສາ ວິທີການ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການປົກຄອງ ດັ່ງກ່າວ ສາມາດ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳໄດ້. ໄດ້ມີ ການລະບຸ ກ່ຽວກັບ ຊ່ອງວ່າງ ແລະ ບຸລິມະສິດຕ່າງໆ ເພື່ອ ບົບປຸງ ການປົກຄອງ, ລວມທັງ ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ໃນ MRWD ເພື່ອໃຫ້ມີ ການລິ ເລີ່ມແກ້ໄຂ.

2.2 ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

2.2.1 ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ

ສາດ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ພື້ນຖານ ດ້ານ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ປະເທດ. ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ໃນ ລະບົບ ຂອງ ໄຫເນລສາບ, ໄດ້ສ້າງ ພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການປະມົງ, ການຜະລິດ ກະສິກຳ ທີ່ ນຳໃຊ້ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ, ການສະໜອງນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ຄົວເຮືອນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ, ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ການເດີນເຮືອ. ນັບແຕ່ ທ້າຍຊຸມປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາ, ລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ມີການລິເລີ່ມ ການປະຕິຮູບ ການປົກ ໂດຍເລັ່ງໄສ ການສະໜັບສະໜູນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງປະ ເທດ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນທຳ ແລະ ຍືນຍົງ. ການປະຕິຮູບ ດັ່ງກ່າວ ຖ້າເບິ່ງໃນແງ່ ນະໂຍບາຍ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສະເພາະໜ້າ ຈະເຫັນວ່າ ເປັນຂີດໝາຍ ອັນສຳຄັນ ຂອງ ປະເທດ ຕໍ່ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີ ປະສິດທິພາບຫລາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງຍັງມີ ບາງຂົງເຂດ ວຽກງານ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ໂຄງປະກອບ ລະດັບ ພາກພື້ນ

ສັນຍາ ແມ່ນໍ້າຂອງ ປີ 1995

ສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ໄດ້ຖືກລົງ ນາມ ໃນປີ 1995 ໂດຍ ລັດຖະບານຂອງ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ເພື່ອ ການຮ່ວມມື ແລະ ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ, ການນຳໃຊ້ ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນ ອ່າງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແບບຍືນຍົງ.

ໂຄງປະກອບ ສະເພາະ ຂອງ ປະເທດ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ, 1996

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ເປັນເຄື່ອງມື ໃນ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ໂຄງການ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງລວມເອົາ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການດຳເນີນ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA) ໃນ ທຸກໆ ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ, ທີ່ເປັນຂອງ ຂະແໜງການ ຂອງລັດ ຫລື ເອກະຊົນ, ແລະ ນຳສິ່ງ ເອກະສານ ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທົບທວນ.

ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງໄດ້ກະກຽມ ຄູ່ມື ເພີ່ມເຕີມ ໃນ ການສ້າງ ເອກະສານ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ, ມັງກອນ 2004

ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ຮັບຮອງເອົາ ໂດຍ ສະພາ ລັດຖະມົນຕີ ໃນ ເດືອນມັງກອນ 2004 ແລະ ເປັນໜຶ່ງ ໃນ ໂຄງ ປະກອບ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນ ທຸກຂະແໜງການ ຂອງ ກຳປູເຈຍ. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເພື່ອ:

- ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນ ທຳ ແລະ ຍືນຍົງ;
- ເປັນແນວທາງ ແລະ ມາດຕະການ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ບັນດາຂະແໜງ ການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແກ້ໄຂ ບັນຫາຕ່າງໆ ໃນ ຂະແໜງການນັ້ນ;
- ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ນະ ໂຍບາຍ ຂອງ ຂະແໜງການ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ.

ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ວາງແນວທາງ ດ້ານນະໂຍບາຍ ທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄື:

- ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ;
- ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າຈິດ;
- ການຮ່ວມງານ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ;
- ການແບ່ງປັນ ແລະ ຈັດສັນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງເປັນທຳ;
- ຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ ທີ່ຕິດພັນກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
- ການຮັກສາ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ລະບົບ ສິ່ງທີ່ ມີຊີວິດໃນນໍ້າ.

ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ 2006 - 2010

ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ 2006 - 2010 ໄດ້ເລັ່ງໄສ ການ ພື້ນຟູບູລະນະ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແລະ ຄອງລະບາຍ ນໍ້າ ຄືນໃໝ່, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໃນ ເຂດ ທີ່ມີລະດັບ ຄວາມທຸກຍາກສູງ ແລະ ຕາມເຂດ ຊາຍແດນ. ພ້ອມນີ້ ກໍໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ການສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ຊົນລະປະທານ, ການລະບາຍນໍ້າ ແລະ ວຽກງານ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນ ຂະແໜງການ ກະສິກຳ, ການສົ່ງເສີມ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນໍ້າ ແລະ ການນຳໃຊ້ ລະບົບ ການຈັດສັນນໍ້າ ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ມີ ປະສິດທິພາບ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, 29 ມິຖຸນາ 2007

ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳນີ້ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ ມາດຕາຕ່າງໆ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການສະໜອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ຂ່າວສານ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເຂົ້າໃນ ຊີວິດ ປະຈຳວັນ ແລະ ການພັດທະນາ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການອະນຸມັດ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ.

ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ຂອງ ຂະແໜງ ການ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ

ຈົດໝາຍວຽນ ເລກທີ 1 ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແບບຍືນຍົງ, ມັງກອນ 1999

ຈົດໝາຍວຽນ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຖືກຮັບຜ່ານ ໃນປີ 1999. ຈົດໝາຍວຽນ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບຮູ້ ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ (farmer water user committees - FWUC) ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ ໂດຍ ມີສິດ ໃນ ການສ້າງ ລະບົບການ, ນໍາໃຊ້ ມາດຕາການ ລົງ ໂທດ, ມີ ບັນຊີ ທະນາຄານ, ກູ້ຍົມເງິນ ແລະ ເຮັດສັນຍາຕ່າງໆ ຕາມກົດໝາຍ ໄດ້. ນະໂຍບາຍ ຍັງກວມເອົາ ວຽກງານ ການປະຕິຮູບ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ການພັດທະນາ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ຕ້ອງດຳເນີນໄປ ພາຍໃຕ້ ການສະເໜີ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ດັ່ງກ່າວ ຈະເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ໃນທຸກດ້ານ, ລວມທັງ ການຕັດສິນ ແລະ ການລົງທຶນ ເຂົ້າໃນ ທຸກຂັ້ນຕອນ ຂອງ ການປົວແປງ, ການພື້ນຟູບູລະນະ, ການຍົກລະດັບ ແລະ ການຂະຫຍາຍ ໂຄງການ;
- ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ມີພັນທະ ໃນ ການຈ່າຍ ຄ່າ ດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງ ຮັກສາ ປະຈຳ ແລະ ສ້າງ ກອງທຶນ ເພື່ອເປັນ ຄ່າປົວແປງ ສຸກເສີນ;
- ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງ ໂດຍ ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຮ່ວມ ກັບ ລັດຖະບານ ຢູ່ຕະຫລອດເວລາ;
- ການແຈກຈ່າຍນໍ້າ ຈະດຳເນີນ ໂດຍ ຄະນະກຳມະການ ຊາວ ກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍຮັບປະກັນ ຄວາມເປັນທຳ ແລະ ໂປ່ງ ໃສ;
- ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ການ

ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຕີລາຄາ, ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ໃນ ດ້ານອື່ນໆ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ.

ນະໂຍບາຍ ເພື່ອ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການ ບຳລຸງຮັກສາ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ, ມິຖຸນາ 2000

ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2000, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໄດ້ ຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ເພື່ອ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການ ເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ບົດບາດ ຂອງ ລັດ ຖະບານ ໃນ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ລົງ. ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງມຸ່ງໃສ່ ການສ້າງ ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສົ່ງເສີມ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໃຫ້ທຶນ ໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, 2000

ນະໂຍບາຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ຈົດໝາຍວຽນ ເລກທີ 1 ໂດຍມຸ່ງໃສ່ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ລະຫວ່າງ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ, ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາ ໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ລັດຖະບານ, ພ້ອມນີ້ ກໍສົ່ງເສີມໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ມີບົດບາດ ໃນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ ການຄຸ້ມຄອງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ.

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ 11 ແຂວງ ທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບ ໂທເນລສາບ ແລະ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ນັບແຕ່ ປີ 2001 ເຖິງ 2005.

ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ

ການປະຕິຮູບ ການປະມົງ, ຕຸລາ 2000

ການປະຕິຮູບ ການປະມົງ ໄດ້ລິເລີ່ມ ໃນ ວັນທີ 24 ຕຸລາ 2000 ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ຊົນນະບົດ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງ ການປະມົງ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນຂະແໜງການນີ້. ການປະຕິຮູບ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເລັ່ງໃສ່:

- ປັບປຸງ ການພັດທະນາ ທີ່ອີງໃສ່ ຊຸມຊົນ ໂດຍ ການສ້າງຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ການວາງແຜນ, ການສ້າງແຜນງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ;
- ການປັບປຸງ ບ່ອນຫາປາ ທີ່ໝົດອາຍຸ ສຳປະທານແລ້ວ ໃຫ້ເປັນ ແຫລ່ງສະຫງວນປາ ຊຶ່ງ ຈະຊ່ວຍ ໃນ ການເພີ່ມ ຈຳນວນປາ ໃນທຳມະຊາດ ແລະ ອະນຸລັກ ແນວພັນປາ ທີ່ໃກ້ສູນພັນ;

- ຂະຫຍາຍ ບ່ອນຫາປາ ທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສິ່ງເສີມ ການປົກປັກຮັກສາ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ, ແນໃສ່ເພື່ອ ຮັບມືກັບ ຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກປາ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມກົດດັນ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ.

ການປະຕິຮູບ ທັງສາມດ້ານນີ້ ຍັງຖືເປັນ ບຸລິມະສິດ ໃນ ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ (ທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ).

ກົດໝາຍ ການປະມົງ, ມີນາ 2006

ກົດໝາຍ ການປະມົງ ແຫ່ງຊາດ ເປັນພື້ນຖານ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ອັນຫລ້າສຸດ ໃນ ກຳປູເຈຍ ຊຶ່ງ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃນ ວັນທີ 30 ມີນາ 2006. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ບັນຍັດ ຫລັກການ/ນິຍາມ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການປະມົງ, ສະພາບ ການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ແລະ ການເກືອດຫ້າມ ກິດຈະກຳ ການປະມົງ, ການເດີນເຮືອ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ຢູ່ພາຍໃນ ແຫລ່ງສະຫງວນປາ ແລະ ກິດຈະກຳ ອື່ນໆ ທີ່ ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ. ກົດໝາຍ ໄດ້ບັນຍັດ ກ່ຽວກັບ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ຄົບຊຸດ ໃຫ້ແກ່ ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ແລະ ວາງພື້ນຖານ ດ້ານນິຕິກຳ ໃຫ້ແກ່ ການສ້າງຕັ້ງ ບ່ອນຫາປາ ແລະ ການຈັດສັນ ບ່ອນຫາປາ ໂດຍຜ່ານ ລະບົບ ການປະມູນ ສາທາລະນະ.

ການບຳລຸງຮັກສາ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ລະບົບ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນ້ຳ, ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ, ຍັງເປັນ ຂົງເຂດ ນະໂຍບາຍ ທີ່ສຳຄັນ ພາຍໃຕ້ ແຜນ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ.

ອະນຸດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ

ອະນຸດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ເປັນແນວທາງ ໃນ ການກຳນົດ ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ດ້ານກົດໝາຍ ໃຫ້ແກ່ ການຮ່ວມຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ໃນທົ່ວປະເທດ. ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ການປະມົງຊຸມຊົນ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ ແລະ ກົມ ການປະມົງ ໄດ້ລະບຸ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນ ອະນຸດຳລັດ ດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງ ກະຊວງ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ ມີອຳນາດ ດ້ານກົດໝາຍ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊຸມຊົນ ການປະມົງ ໃນລະດັບ ມະຫາພາກ.

ອະນຸດຳລັດ ສະບັບນີ້ ປະກອບມີ ຫ້າຈຸດປະສົງ (Kurien, J, So, N. and Mao, S.O. 2006) ຄື:

- ກ) ຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ນຳຈິດ ແລະ ລະບົບນິດເວດ ທີ່ກ່ຽວພັນ ໃນ ບ່ອນຫາປາ ທີ່ຖືກຍົກເລີກແລ້ວ;
- ຂ) ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເປັນທຳ;
- ຄ) ເພີ່ມ ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ ໂດຍຜ່ານ ການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ;

- ງ) ສ້າງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ໃນ ການສ້າງຕັ້ງ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ;
- ຈ) ປັບປຸງ ມາດຕະຖານ ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ.

ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ

ຍຸດທະສາດ ຂະແໜງການ ພະລັງງານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ 1999 - 2016, 1999

ຈຸດປະສົງ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ຂະແໜງການ ພະລັງງານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ແມ່ນເພື່ອ:

- ຕອບສະໜອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ໃນລາຄາທີ່ ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ສາມາດຈ່າຍໄດ້;
- ຮັບປະກັນ ການຕອບສະໜອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ທີ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້, ໃນລາຄາທີ່ ເອື້ອອຳນວຍ ຕໍ່ ການລົງທຶນ ແລະ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດ;
- ສິ່ງເສີມ ການສຳຫລວດ ແລະ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ພະລັງງານ ທີ່ເປັນມິດຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນທີ່ຮັບໄດ້ ຂອງສັງຄົມ ເພື່ອ ສະໜອງ ພະລັງງານ ໃຫ້ແກ່ ທຸກ ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດ;
- ສິ່ງເສີມ ການນຳໃຊ້ ພະລັງງານ ແບບມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ຜົນເສຍຫາຍ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເກີດຈາກ ການສະໜອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ພະລັງງານ.

ກົດໝາຍ ໄຟຟ້າ, 2001

ກົດໝາຍ ໄຟຟ້າ, ທີ່ຖືກຮັບຜ່ານ ໃນ ປີ 2001 ນັ້ນ, ໄດ້ກຳນົດ ບົດບາດ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ລັດຖະບານ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້າ. ກົມ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ ສຳລັບ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ, ໂດຍ ການຮ່ວມມື ກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບສາກົນ.

ນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງ ໄຟຟ້າ ໂດຍ ພະລັງງານ ທົດແທນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ, 2006

ໂດຍອີງໃສ່ ຍຸດທະສາດ ຂະແໜງການ ພະລັງງານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ແຕ່ 1999 - 2016, ລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງ ໄຟຟ້າ ໂດຍ ພະລັງງານ ທົດແທນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ຊຶ່ງ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ວາລະລວມ ດ້ານພະລັງງານ ຂອງ ລັດຖະບານ. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອ ກຳນົດ ໂຄງປະກອບ ທີ່ຄົບຊຸດ ໃຫ້ແກ່ ການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ພະລັງງານ ທົດແທນ ເພື່ອ ສະໜອງ ໄຟຟ້າ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ໃຫ້ໄດ້ຫລາຍຂຶ້ນ. ການສຶກສາ ແຜນແມ່

ບົດ ໄດ້ກຳນົດ ຫລັກການ ທີ່ເປັນແນວທາງ ໃຫ້ແກ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້.

ຂະແໜງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເດີນເຮືອ

ນະໂຍບາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ກິດໝາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ (ຮ່າງ)

ນະໂຍບາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ກິດໝາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ ຍັງເປັນຮ່າງຢູ່, ແຕ່ ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ກະຊວງ ທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ນຳສົ່ງ ຮ່າງ ເອກະສານ ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ ສະພາລັດຖະມົນຕີ ພິຈາລະນາແລ້ວ.

ນະໂຍບາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ ແຫ່ງຊາດ, 2007 (ຮ່າງ)

ນະໂຍບາຍ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ ແຫ່ງຊາດ (ເພື່ອຮັບມືກັບ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ສະພາບ ພູມອາກາດ) 2007 ຍັງຢູ່ໃນ ຂັ້ນຕອນ ການຂໍອະນຸມັດ. ຮ່າງ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ ບັນຫາ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ໃຫ້ລາງວັນ “ປ້າຍຂຽວ” ທີ່ຊົງກຽດ ເພື່ອເປັນປັດໄຈ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ຜູ້ທີ່ດຳເນີນ ກິດຈະການ ທີ່ບໍ່ທຳລາຍ ລະບົບນິເວດ;
- ຊຸກຍູ້ ອຸດສາຫະກຳ ໃຫ້ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຮັບມືກັບ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ສະພາບ ພູມອາກາດ;
- ສົ່ງເສີມ ການສຶກສາ ແລະ ຈິດສຳນຶກ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ດຳເນີນ ກິດຈະການ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ;
- ເພີ່ມ ທ່າແຮງ ດ້ານການເງິນ ໃຫ້ແກ່ ປົກປັກຮັກສາ ທຳມະຊາດ ໂດຍ ການເກັບຄ່າຜ່ານ, ການເກັບພາສີ, ການສຳປະທານ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ດ້ານເສດຖະກິດ ອື່ນໆ.

ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ, 2003

ໃນປີ 2003, ລັດຖະບານ ຂອງ ຣາຊອານາຈັກ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຊຶ່ງ ມີໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຮອດປີ 2025. ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ. ນະໂຍບາຍ ປະກອບມີ ສີ່ຫລັກການ ຄື:

- ຄຸນຄ່າ ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງນ້ຳ;
- ສົ່ງເສີມ ການປະພຶດ ທີ່ປອດໄພ;
- ຄວາມສຳຄັນ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ແບບຍືນຍົງ;

- ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ການຕັດສິນບັນຫາ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

ກິດໝາຍ ການດັດສົມ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ (ຮ່າງ)

ກິດໝາຍ ການດັດສົມ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໄດ້ຖືກຮ່າງຂຶ້ນ ໂດຍ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກິດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ ການຮັບຮອງ ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ. ຮ່າງ ກິດໝາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ກວມເອົາ ທຸກ ກິດຈະກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ທຸກລະບົບ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຂອງ ປະເທດ.

2.2.2 ການຈັດຕັ້ງ ສຳລັບ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ

ການສ້າງຕັ້ງ ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, 1999

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ແຖວໜ້າ ຂອງ ຂະແໜງການນ້ຳ. ຈຸດປະສົງ ໃນ ການສ້າງຕັ້ງ ກະຊວງ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອເປັນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍືນຍົງ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ຄຸ້ມຄອງ ໄພອັນຕະລາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ຊັບພະຍາກອນດິນ, ຮັບປະກັນ ຄວາມປະສົມປະສານ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຖືເອົາ ຂອບເຂດ ສັນບັນນ້ຳ ເປັນຫົວໜ່ວຍ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ.

ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍມີຫລາຍ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ນອນຢູ່ໃນ ບັນດາຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ກຳປູເຈຍ. ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ໃນ ແຕ່ລະ ຂະແໜງການ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂະແໜງການ	ອົງການຈັດຕັ້ງ
ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> ກົມຊົນລະປະທານ ແລະ ລະບາຍນ້ຳ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ; ອົງການຈັດຕັ້ງ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຂະແໜງການນີ້ ປະກອບມີ ກະຊວງ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ, ກະຊວງ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ, ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ພະແນກ ຊົນລະປະທານ ຂັ້ນແຂວງ ແລະເມືອງ, ສະພາ ພັດທະນາ ຊຸມຊົນ, ແລະ ຄະນະກຳມະການ ພັດທະນາ ຂັ້ນບ້ານ. ການສ້າງຕັ້ງ ບັນດາກຸ່ມຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ (Farmer Water User Communities - FWUCs) ໄດ້ລິເລີ່ມຂຶ້ນ ໃນ ປີ 1999. ກຸ່ມ ເຫລົ່ານີ້ ມີໜ້າທີ່ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ, ປົວແປງ ແລະ ປັບປຸງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ລວມທັງ ສົ່ງເສີມ ແລະ ນຳພາ ການ ພັດທະນາ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຂັ້ນໃໝ່. ຈົດໝາຍວ່າ ເລກທີ 1 ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອ ສະ ຫັບສະໜູນ ບົດບາດ ຂອງ ບັນດາກຸ່ມຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ.
ຂະແໜງການ ປະມົງ	<ul style="list-style-type: none"> ອົງການ ບໍລິຫານ ການປະມົງ (Fisheries Administration - FiA), ທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ກົງຈັກ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ, ມີບົດບາດ ສຳຄັນ ໃນ ການເອື້ອອຳ ນວຍໃຫ້ມີ ການສ້າງຕັ້ງ ບັນດາກຸ່ມຊຸມຊົນ ການປະມົງ; ຫ້ອງການ ພັດທະນາ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ (Community Fisheries Development Office - CFDO) ໄດ້ເພີ່ມບົດບົດ ຂອງ ອົງການ ການປະມົງ ໂດຍ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປະຕິຮູບ ນະ ໂຍບາຍ, ສ້າງ ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການ ປະມົງ ຊຸມຊົນ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ ຊຶ່ງ ຫາກໄດ້ຮັບ ການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ນັ້ນ ແລະ ປະຕິບັດງານ ຢ່າງໃກ້ຊິດ ກັບ ສັງຄົມ; ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ການປະມົງ ນ້ຳຈັດ (Inland Fisheries Research and Development Institute - IFReDI) ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການດຳເນີນ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ຖານຂໍ້ມູນ ການປະມົງ; ອົງການ ບໍລິຫານ ການປະມົງ ຂັ້ນ ແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ ປະຕິບັດວຽກງານ ພາຍໃຕ້ ອົງການ ການປະມົງ ຂັ້ນສູນກາງ; ສະພາ ພັດທະນາ ຊຸມຊົນ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ພັດທະນາ ຂັ້ນບ້ານ ຍັງເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ກິດຈະກຳ ການປະມົງ ໃນ ລະດັບ ຊຸມຊົນ. ບົດບາດ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທັງສອງນີ້ ລວມມີ ການ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ແລະ ສະຫັບສະໜູນ ຊຸມ ຊົນ ການປະມົງ (Fishery Community - FiC).
ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	<ul style="list-style-type: none"> ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ ຮັບຜິດຊອບ ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ຂອງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໂດຍ ການຮ່ວມມື ກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງ ລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບ ສາກົນ. ກະຊວງ ດັ່ງກ່າວ ຍັງຮ່ວມມືກັບ ກະຊວງ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ, ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ອຸທຸກກະສາດ, ກະຊວງ ເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ກະຊວງ ກະສິກຳ ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ, ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງ ຊາດ ກຳປູເຈຍ, ສະພາ ພັດທະນາ ຊຸມຊົນ ແລະ ສະພາ ລັດຖະມົນຕີ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການ ປະສານສົມທົບ ຂອງ ຂະແໜງການ; ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າ ກຳປູເຈຍ (Electricite Du Cambodge - EDC) ແລະ ອົງການ ໄຟຟ້າ ກຳປູເຈຍ (Electricity Authority of Cambodia - EAC) ຮັບຜິດຊອບ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້າ ນ້ຳຕົກ ໃນ ກຳປູເຈຍ;

<p>ຂະແໜງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເດີນເຮືອ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ກະຊວງ ທ່ອງທ່ຽວ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ແນວໜ້າ ຂອງ ຂະແໜງການ ທ່ອງທ່ຽວ; • ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ກຳປູເຈຍ, ກົມ ທ່ອງທ່ຽວ, ແລະ ຄະນະກຳມະການ ພັດທະນາ ການທ່ອງທ່ຽວ ກໍເປັນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ປະສານງານ ແລະ ວາງນະໂຍບາຍ ທີ່ສຳຄັນ. ໃນປະຈຸບັນ ກຳລັງມີ ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ກຳປູເຈຍ ຊຶ່ງ ຈະປະກອບມີ ເກົ້າກົມ ທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານ ໃນດ້ານຕ່າງໆ ຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວ.
<p>ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຂອງ ລັດຖະບານ ຮັບຜິດຊອບ ການສະໜອງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວາງລະບຽບ ການ ດ້ານການສະໜອງນ້ຳ. ຂະແໜງການນ້ຳ ໄດ້ຖືກແບ່ງອອກ ເປັນຫລາຍຂົງເຂດ, ໂດຍມີ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫລັກ ຮັບຜິດຊອບ ແຕ່ລະ ຂົງເຂດເຂດຍ່ອຍ. • ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ການພັດທະນາ ຂະແໜງການ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ມີ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ ເປັນປະທານ. ຄະນະກຳມະການ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ ກຳມະການ ຈາກ 11 ອົງການຈັດຕັ້ງ ອື່ນອີກ ເຊັ່ນ ກະຊວງ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ, ກະຊວງ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສະພາລັດຖະມົນຕີ, ສະພາ ພັດທະນາ ຊຸມຊົນ, ກະຊວງ ເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ກະຊວງ ກະສິກຳ ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ, ອົງການ ນ້ຳປະປາ ພະນົມເປັນ ແລະ ກະຊວງ ແຜນການ.
<p>ອົງການ ອ່າງແມ່ນ້ຳ / ເຂດຍ່ອຍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ອົງການ ໂທເນລສາບ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ເຂດ ຍ່ອຍ ໂທເນລສາບ. ອົງການ ດັ່ງກ່າວ ມີໜ້າທີ່ ປະສານ ງານ ການພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ທະເລສາບ, ຊີວະພາບ ຂອງ ໂທ ເນລສາບ, ແລະ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ເຂດຍ່ອຍ ໂທເນລສາບ (Tonle Sap Sub-Area Working Group - SAWG). ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ດັ່ງກ່າວ ດຳເນີນງານ ຕາມ ແຜນງານ ແຜນ ພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ. • ຄະນະກຳມະການ ເຊສານ ມຸ່ງໃສ່ ບັນຫາ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ສ່ວນ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ເຂດຍ່ອຍ 3S ດຳເນີນງານ ຕາມ ແຜນງານ ແຜນພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ. ໜ່ວຍງານ ທາງສັງຄົມຕ່າງໆ (Civil society groups) ດຳເນີນງານ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໃນ ຂົງເຂດ ເຄືອຂ່າຍ ການປົກປັກຮັກສາ ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ, ປ່າໄມ້ ຊຸມຊົນ, ການປະມົງ ຊຸມຊົນ, ຄະນະກຳມະການ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ, NGO Forum ແລະ River Coalition. ໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ມຸ່ງໃສ່ ບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. • ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ເຂດຍ່ອຍ ສີຕຸງ ເຕຣັງ ກຣາຕີ ດຳເນີນງານ ຕາມ ແຜນງານ ແຜນພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ ແລະ ໜ່ວຍງານ ທາງສັງຄົມຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ໜ່ວຍງານ ປ່າໄມ້ ຊຸມຊົນ, ໜ່ວຍງານ ປະມົງ ຊຸມຊົນ, ຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ, NGO Forum, CEPA, WWF ແລະ Wetlands Alliance ກໍມີຄວາມຕັ້ງໜ້າ ໃນ ເຂດ ດັ່ງກ່າວ. ໜ່ວຍ ງານຕ່າງໆ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ມຸ່ງໃສ່ ບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທຳ ມະຊາດ ແລະ ບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ປາຄ່າ ແລະ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້າ ນ້ຳຕົກ.

ແໜງການ ເອກະຊົນ ກໍມີຄວາມຕັ້ງໜ້າ ໃນ ວຽກງານ ລະດັບຕ່າງໆ ຂອງ ບັນດາ ຂະແໜງການ ທັງໝົດ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ.

ຕາຕະລາງ 1: ການຈັດຕັ້ງ, ກຳປູເຈຍ

ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ອື່ນໆ ປະກອບມີ ອົງການຈັດຕັ້ງ ໃຫ້ທຶນ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ລວມທັງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ ຂອງ ສາກົນ, ສະຖາບັນ ການສຶກສາ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ຂະ

2.3 ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ

2.3.1 ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ

ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ປະມານ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ພື້ນທີ່ປູກຝັງ ແມ່ນອາໄສ ນ້ຳດິນ ເພື່ອ ເພາະ

ປູກ. ມີພຽງ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ເຂົ້າ ທີ່ຜະລິດໄດ້ ໂດຍ ນຳໃຊ້ ຊີນລະປະທານ (Veng Sakhon, 2007), ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ປະລິມານເຂົ້າ ທີ່ຜະລິດໄດ້ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຍັງຖືວ່າຕ່ຳ. ສິ່ງທ້າທາຍ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ຂະແໜງ ການ ຊີນລະປະທານ ລວມມີ:

- ການຈັດຕັ້ງ ໃນເຂດຊີນນະບົດ ຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຂາດ ການ ສະໜັບສະໜູນ ຈາກ ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ;
- ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວນາ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ລະບົບ ຊີນລະປະທານ ຍັງຈຳກັດ;
- ສະຖານະພາບ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳ ໃຊ້ນໍ້າ ຍັງອ່ອນ;
- ຍັງບໍ່ມີ ການອອກສິດ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ;
- ສິດ, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ;
- ຈິດສຳນຶກ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງ ບັນດາພະນັກງານ ຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຍັງບໍ່ມີ ຫລື ຍັງ ຈຳກັດຢູ່.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຈະມີການພັດທະນາ ໃນດ້ານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ແຜນຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ບັນດານະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ລະບົບ ຊີນລະປະທານ ແບບຍືນຍົງ ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ການປັບປຸງ ສະຖານະພາບ ຂອງ ບັນດາກຸ່ມຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຊຶ່ງຖືວ່າ ເປັນບາດກ້າວ ທີ່ ຖືກຕ້ອງເໝາະສົມ, ແຕ່ ກໍຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ມີ ການປະສານງານ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຊຶ່ງກັນແລະກັນ ຫລາຍຂຶ້ນ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການວາງແຜນ ດ້ານຊີນລະປະທານ. ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ຊີນລະ ປະທານ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການກຳນົດ ສິດ, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ (ລວມທັງ ການຮັບຮອງເອົາ ສິດ ໃນ ການ ນຳໃຊ້ນໍ້າ);
- ປັບປຸງ ສະຖານະພາບ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ຊຸມຊົນ ຊາວ ກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ມີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ ຊຶ່ງ ຈະອຳນວຍໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊີນລະປະທານ ຫລາຍຂຶ້ນ.

2.3.2 ຂະແໜງການ ການປະເມີນ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ ການປະເມີນ ນໍ້າຈືດ ໃນ ກຳປູເຈຍ ທັງໝົດ ມີປະມານ 1.867 ລ້ານ ເຮັກຕາ, ໃນນີ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ຕອບ ສະໜອງ ແບບຖາວອນ ມີ 567,000 ເຮັກຕາ ຫລື 30.4 ສ່ວນຮ້ອຍ (NIS, 2006). ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້, ທົ່ງຫຍ້າ, ທົ່ງນາ ແລະ ໜອງບຶງຕ່າງໆ ທີ່ຖືກນໍ້າຖ້ວມ ຕາມລະດູ ມີ 1.3 ລ້ານ ເຮັກຕາ ຫລື 69.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊຶ່ງ ເປັນສ່ວນທີ່ເຫລືອ ທຽບໃສ່ ຂ້າງເທິງນັ້ນ. ຂະແໜງການ ການປະເມີນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫລາຍ ໃນ ກຳປູເຈຍ ຊຶ່ງ ມັນໄດ້ປະກອບສ່ວນ ອັນມະຫາສານ ຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານ ສະບຽບອາຫານ ແລະ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ຍ້ອນ ຊັບພະຍາກອນ ການປະເມີນ ນໍ້າຈືດ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນມາຈາກ ລະບົບ ນິເວດ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າ ໂທເນລສາບ. ປະລິມານປາ ທຳມະ ຊາດ ທີ່ຫາໄດ້ ປະຈຳປີ ແມ່ນມີຢ່າງຫລວງຫລາຍ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໃນ ລະດູ ການຫາປາ ທີ່ໄດ້ຫລາຍສຸດ ຂອງປີ ຄື ແຕ່ເດືອນພະຈິກ ຫາ ກຸມພາ. ອີງ ຕາມ ການທົບທວນ ຂະແໜງການ ການປະເມີນ ໂດຍ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ ກຳປູເຈຍ - ແຜນ ພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນໍ້າ ໃນປີ 2003, ໄດ້ປະເມີນວ່າ ຜົນຜະລິດ ຂອງ ການປະເມີນ ນໍ້າຈືດ ແມ່ນໄດ້ແຕ່ 200,000 ເຖິງ 430,000 ໂຕນ ຕໍ່ປີ, ຕົກເປັນ ມູນຄ່າ 500 ລ້ານ ໂດລາ ສະຫະລັດ³.

ດັ່ງ ລາຍລະອຽດ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ (ເບິ່ງ ຫົວຂໍ້ 3.2: ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ), ການລິເລີ່ມ ດ້ານການປະເມີນ (fishery initiatives) ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ ໃນ ວັນທີ 24 ຕຸລາ 2000 ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ຊີນນະບົດ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ການປະເມີນ ແບບ ຍືນຍົງ ແລະ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການນີ້. ພ້ອມນີ້ ກໍໄດ້ມີ ການ ສ້າງ ກົດໝາຍ ການປະເມີນ ແລະ ອະນຸດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນ ຊຸມ ຊົນ ຂຶ້ນໃໝ່ ແນໃສ່ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ຄົບຖ້ວນ ໃຫ້ແກ່ ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະເມີນ ຊຸມຊົນ.

ພາຍໃຕ້ ການປະຕິຮູບ, ເນື້ອທີ່ ການປະເມີນ ນໍ້າຈືດ ປະມານ 538,522 ເຮັກຕາ ໄດ້ຖືກຈັດສັນໃຫ້ເປັນ ຊຸມຊົນ ການປະເມີນ. ການເຄື່ອນໄຫວ ດັ່ງກ່າວ ເປັນການກວດສອບ ສ່ວນໜຶ່ງ ກ່ຽວກັບ ລະດັບ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ຂີ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ການຫາປາ ແບບຜິດກົດໝາຍ ໃນ ບາງເຂດ, ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ມີ ບັນຫາໃໝ່ ກ່ຽວກັບ ການປົກຄອງ ເກີດຂຶ້ນ ຍ້ອນມີ ການສັ່ລາດບັງຫລວງ, ຜົນຕອບແທນ ຂອງ ການລົງທຶນຕ່ຳ, ຂາດ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ລັດຖະບານ, ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ມີໜ້ອຍ, ແລະ ການຂາດ ກົນໄກ ດ້ານນິຕິກຳ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການຍັງຄັບໃຊ້. ນອກຈາກນີ້, ຂະ ແໜງການ ການປະເມີນ ຍັງມີຄວາມສ່ຽງ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກ ຜົນກະທົບ ຂອງ ການ ພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ທັງ ໃນປະເທດ ກຳປູເຈຍເອງ ແລະ ໃນບັນດາປະ ເທດ ທີ່ຢູ່ຕົ້ນກະແສນໍ້າ.

ສິ່ງທ້າທາຍ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ ຂະແໜງການ ການປະເມີນ ປະເຊີນຢູ່ ປະກອບດ້ວຍ:

³ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມູນຄ່າ ດັ່ງກ່າວ ອາດ ຍັງເປັນການປະເມີນ ທີ່ຕ່ຳກວ່າ ຕົວຈິງ ຕາມຈຳນວນປາ ທີ່ຫາໄດ້ ຍ້ອນ ຄວາມຈຳກັດ ໃນ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ.

- ການເຂົ້າຫາ ປາ ແລະ ການປະມົງ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກ ຂອງ ປະເທດ ຍັງບໍ່ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ;
- ການຄວບຄຸມ ການຫາປາ ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ ລະເບີດ ຫາປາ;
- ການຈັດຕັ້ງໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ບ່ອນຫາປາ ຍັງບໍ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄົບຊຸດ, ການບັງຄັບໃຊ້ ລະບຽບການ ການປະມົງ ຍັງຈຳກັດ;
- ການເຊື່ອມໂຊມລົງ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ, ລວມທັງ ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ທີ່ມີຢູ່ (ແລະ ທີ່ກຳລັງ ນຳສະເໜີ) ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ທັງ ຢູ່ໃນ ກຳປູເຈຍ ເອງ ແລະ ຢູ່ໃນ ບັນດາປະເທດ ທີ່ຢູ່ຕົ້ນກະແສນ້ຳ;
- ລະດັບ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ແມ່ນມີຄວາມ ແຕກໂຕນກັນ ໃນແຕ່ລະບ່ອນ ຊຶ່ງ ຂຶ້ນກັບ ລະດັບ ການຖ້ວມຂອງ ນ້ຳ ແລະ ໜ້າທີ່ ດ້ານນິເວດວິທະຍາ.

ໃນ ສາມຈຸດ ທຳອິດນັ້ນ ແມ່ນເປັນທີ່ຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ ເປັນບັນຫາ ດ້ານການ ປົກຄອງ ພາຍໃນ ກຳປູເຈຍ, ສ່ວນ ຈຸດທີສີ່ ແລະ ຈຸດທີຫ້າ ແມ່ນບັນຫາ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປົກຄອງ ລະດັບພາກພື້ນ ຫລື ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດ ອ້ອມຂ້າງ. ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ການປະມົງ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ປະກອບມີ:

- ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ;
- ພັດທະນາ ກົນໄກ ເພື່ອຮັບມືກັບ ການສື່ສານບັງຫລວງ;
- ປັບປຸງ ການບັງຄັບໃຊ້ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ;
- ປັບປຸງ ກົນໄກ ລະດັບ ພາກພື້ນ ເພື່ອ ດຳເນີນ ການຕັດສິນບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ຢູ່ຕົ້ນກະແສນ້ຳ ທີ່ຈະສ້າງ ຜົນກະທົບ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ.

2.3.3 ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ

ໃນປະຈຸບັນ, ມີພຽງ 18 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ໃນ ກຳປູເຈຍ ມີໄຟຟ້າໃຊ້, ໃນນີ້ ລວມທັງ 54 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ ແລະ 13 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ. ໂຄງລ່າງ ການສະໜອງ ກະແສໄຟຟ້າ ໃນ ປະຈຸບັນ ແມ່ນມາຈາກ 22 ແຫ່ງ ທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ, ຊຶ່ງ ນຳໃຊ້ ນ້ຳມັນ ເປັນແຫລ່ງພະລັງງານ ເພື່ອ ຜະລິດ. ເພື່ອຕອບສະໜອງ ຄວາມ ຕ້ອງການ ພະລັງງານ ທີ່ມີທ່າອ່ຽງສູງຂຶ້ນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ການຂຶ້ນຕໍ່ກັບ ການ ນຳເຂົ້າ ນ້ຳມັນ, ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ເຫັນວ່າ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນ. ການສຶກສາ ທີ່ດຳເນີນໂດຍ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນປີ 1995 ສະ ແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ທ່າແຮງ ດ້ານໄຟຟ້ານຳຕົກ ໃນ ກຳປູເຈຍ ມີ 10,000 ເມກາ ວັດ, 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ທ່າແຮງ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຢູ່ໃນ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ. ໃນປະຈຸບັນ, ຈຳນວນ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ໃນ ກຳປູເຈຍ ແມ່ນມີ

ໜ້ອຍ, ແຕ່ ຂໍ້ສະເໜີ ໂຄງການ ແມ່ນມີຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ແລະ ຂະ ແໜງການນີ້ ກໍມີ ການພັດທະນາ ຢ່າງໄວວາ.

ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ເປັນທົວຂໍ້ ທີ່ມີການຖືກຖຽງກັນຫລາຍ ໃນ ຊຶ່ງ ເຂດ ຂອງ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ຍ້ອນວ່າ ມັນອາດສ້າງ ຜົນ ກະທົບ ຕໍ່ ປະຊາຊົນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ທີ່ຕິດພັນກັບ ນ້ຳ ຊຶ່ງ ມີບົດຮຽນ ຫລາຍອັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ (Middleton and Sam Chanthy, 2008; River Protection Network, 2007; Sam Chamroeun, 2006; NGO Forum, 2005; Australian Mekong Resources Centre, 2002). ຍ້ອນວ່າ ລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ ກຳລັງ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ໃນປະຈຸບັນ ການ ພັດທະນາ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນ ຂັ້ນຕົ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ ຂັ້ນຕອນ ການ ປົກຄອງ ແລະ ການຕັດສິນບັນຫາ ທີ່ຈະແຈ້ງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການຮັບຮູ້ ແລະ ພິຈາລະນາ ໃນ ທຸກໆ ບັນຫາ. ກົມ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ ມີຄວາມ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການສ້າງ ນະໂຍບາຍແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ ຂອງ ຂະແໜງ ການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ໃນ ກຳປູເຈຍ. ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ສ້າງ ນະໂຍບາຍ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຂຶ້ນ ລວມທັງ ກົດໝາຍ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ (1996) ຊຶ່ງ ບັງຄັບໃຫ້ມີ ການດຳເນີນ ການ ປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ທຸກໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ, ທັງ ທີ່ເປັນຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ໂດຍ ນຳສິ່ງໃຫ້ ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ ທົບທວນ. ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານ ບໍ່ມີ ຄວາມຄຸ້ນເຄີຍ ກັບ ເຄື່ອງມື ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເທື່ອ, ແລະ ກະຊວງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ພິຈາລະນາ ບົດລາຍງານ ການປະ ເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ສິ່ງໃຫ້.

ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ, ບົດແນະນຳ ແລະ ໂຄງປະກອບ ດ້ານ ນິຕິກຳ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ;
- ເພີ່ມທະວີ ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ບັນດາ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ລວມທັງ ຊຸມຊົນ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ;
- ກະຈາຍ ຂ່າວສານ ດ້ານຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້າ ນຳຕົກ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະການ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ນຳສະເໜີ ໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ;
- ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ ສາທາລະນະຊົນ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ແລະ ມາດຕະການຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ.

2.3.4 ຂະແໜງການ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ

ກຳປູເຈຍ ມີເຄືອຂ່າຍ ແມ່ນ້ຳ ແລະ ທະເລສາຍ / ໜອງບຶງຕ່າງໆ ເປັນຈຳນວນ ຫລວງຫລາຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ພາກກາງ ຊຶ່ງ ໄດ້ອຳນວຍ ໃຫ້ມີ ການຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ ຢ່າງນ້ອຍ ກຳສາມາດດຳເນີນໄດ້ ໃນ ບາງ ໄລຍະ ຂອງປີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປ່ຽນແປງຂອງ ລະບົບ ອຸທິກກະສາດ, ໂຄງສ້າງຂອງ ລຳນ້ຳ ແລະ ຕະກອນໃນແມ່ນ້ຳ, ຫ້ວຍນ້ຳ ແລະ ທະເລສາຍ / ໜອງບຶງຕ່າງໆ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ການເດີນເຮືອ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ທາງນ້ຳ. ເພື່ອແກ້ໄຂ ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ ຮັບຮອງເອົາ ບັນດານະໂຍບາຍ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ສົ່ງເສີມ ການນຳໃຊ້ ລຳນ້ຳ, ທັງ ແມ່ນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ຄອງນ້ຳ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອ ການຂົນສົ່ງ ຂະໜາດຫນັກ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການໂດຍສານ ທາງນ້ຳ;
- ເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ ຜົນ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ປະລິມານນ້ຳໂຫລ ແລະ ລະດັບນ້ຳ ໃນ ແມ່ນ້ຳ, ປາກແມ່ນ້ຳ, ທະເລສາຍ / ໜອງບຶງ, ຄອງ ນ້ຳ, ອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ທະເລ ດ້ານການນຳໃຊ້ ຕົວຈິງ ແລະ ທ່າ ແຮງ ຂອງພວກມັນ ຕໍ່ ການເດີນເຮືອ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ;
- ສົ່ງເສີມ ການລ່ວງ / ຂຸດ ຄອງ ໃນບ່ອນ ທີ່ຈຳເປັນ, ພ້ອມນີ້ ກໍ່ ພະຍາຍາມ ທຸກຄວາມສາມາດ ໃນ ການປ້ອງກັນ ແລະ ປົກປັກ ຮັກສາ ລຳນ້ຳ ທຳມະຊາດ ແລະ ຄອງເດີນເຮືອ ເອົາໄວ ເພື່ອຮັບ ໃຊ້ ການຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ.

ການທ່ອງທ່ຽວ ແມ່ນ ຂະແໜງການ ທີ່ກຳລັງເຕີບໂຕ ຢ່າງໄວວາ ໃນ ກຳປູເຈຍ. ການປະກອບສ່ວນ ຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ເຂົ້າໃນ ຜົນຜະລິດ ມວນຮວມ ຂອງປະເທດ ເຕີບໂຕ ຈາກ 6.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນ ປີ 2000 ເປັນ ເກືອບ 16 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນ ປີ 2007. ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອ ສ້າງລາຍໄດ້ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກ ແມ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບ ການ ສະໜັບສະໜູນ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ, ຊຶ່ງວ່າ 95 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຜູ້ທຸກຍາກ ອາໄສຢູ່ ໃກ້ກັບ ເຂດທຳມະຊາດ ທີ່ມີທ່າແຮງ ດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ.

ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບຍືນຍົງ ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ການ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແມ່ນເພື່ອ ນຳເອົາ ການທ່ອງທ່ຽວ ມາຊ່ວຍ ສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງ ຈະເປັນການ ປະກອບສ່ວນ ໃນ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນລົງ; ຍົກສູງ ບົດບາດ ຂອງ ວຽກງານ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ເຂົ້າໃນ ຂະ ບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ດ້ານການພັດທະນາ ການທ່ອງທ່ຽວ ໃນ ລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບແຂວງ; ແລະ ເຮັດໃຫ້ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບຍືນຍົງ ສາມາດເຕີບ ໂຕຂຶ້ນ ທຽບຄຽງກັບ ອຸດສາຫະກຳ ອື່ນໆ ທີ່ເປັນນະໂຍບາຍ ແລະ ການດຳເນີນ ງານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງ ລັດຖະບານ.

ກິດຈະກຳ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນ ໃນ ຂອບເຂດ ການລິເລີ່ມ ວຽກງານ ການທ່ອງທ່ຽວ ປະກອບມີ ການສຶກສາ ການທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ການລົບລ້າງ

ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍ ການສ້າງ ເຄືອຂ່າຍ ການວິໄຈ ການພັດທະນາ (Development Analysis Network) ໃນ ຫ້າປະເທດ ໃນ ຂົງເຂດ ອ່າງ ໃຫຍ່ ແມ່ນ້ຳຂອງ (GMS). ອົງການ ພັດທະນາ ຂອງປະເທດ ເນເທີແລນ (SNV) ຍັງປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍຜ່ານ ການສະໜັບສະໜູນ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ກຳປູເຈຍ.

ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ເດີນເຮືອ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຄວາມກວມເອົາ:

- ສຳເລັດ ການສ້າງ ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ;
- ຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການທ່ອງທ່ຽວ;
- ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ລວມທັງ ການປະສານງານ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ນະ ໂຍບາຍ ໃນສະເພາະໜ້າ, ແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳນົດ ສາຍໄຍ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ;
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງຊຸມຊົນ ໃນ ທ້ອງ ຖິ່ນ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເພີ່ມອຳນາດ ໃນ ການ ເຈລະຈາ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ກັບ ຜູ້ດຳເນີນ ທຸລະກິດ ການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ;
- ສ້າງ ກົນໄກ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ.

2.3.5 ຂະແໜງການ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ກຳປູເຈຍ ຈະມີ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳຈິດ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ກໍຕາມ, ມີພຽງ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ນ້ຳດື່ມທີ່ສະອາດ, ແລະ ມີພຽງ 12 ສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ລະບົບ ສຸຂາພິບານ.

ໃນປີ 2003, ລັດຖະບານ ຮາຊອານາຈັກ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງ ມີໄລຍະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຮອດປີ 2025. ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ. ພາຍຫລັງທີ່ ໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້, ກະຊວງ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ໄດ້ລິ ເລີ່ມ ຂະບວນການ ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງເອົາ ບົດແນະນຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ທາງ ເລືອກ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຍຸດ ທະສາດລວມ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້ ຍັງບໍ່ທັນມີເທື່ອ.

ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຍັງປະເຊີນກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ ຫລາຍ ຢ່າງ, ລວມທັງ ການຂາດແຄນນ້ຳ ໃນ ລະດູແລ້ງ ຢູ່ ບາງແຂວງ ແລະ ບ່ອນຕ່າງໆ, ການເຊື່ອມໂຊມລົງ ຂອງ ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການຂາດ ການທົດສອບ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ແລະ ການບຳບັດ ເພື່ອໃຫ້ມີ ຄວາມປອດໄພ, ການຂາດ ຄວາມຮູ້ ດ້ານການ

ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ, ລວມທັງ ຈິດສຳນຶກ ດ້ານສຸຂາພິບານ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ແມ່ນຍັງຕໍ່ຫລາຍ.

ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຄວນກວມເອົາ:

- ການສ້າງ ຍຸດທະສາດລວມ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຖືກ ຮັບຮອງເອົາ ໃນ ປີ 2003;
- ການຮັບຮອງເອົາ ຮ່າງ ກົດໝາຍ ການດັດສົມ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ;
- ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ;
- ກຳນົດ ຂອບເຂດ ດ້ານບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ;
- ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແນ ໃສ່ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ກຸ່ມຜູ້ທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ;
- ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ການເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງ ການ ເອກະຊົນ.

- ສາຍພົວພັນ ດ້ານສິດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກະຊວງ ຕ່າງໆ ບໍ່ຈະແຈ້ງ;
- ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງກະຊວງຕ່າງໆ ຍັງມີ ຈຳກັດ;
- ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຍັງຕໍ່າ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການປົກສາຫາລື ໃນ ໂລຍະ ການສ້າງ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະ ບວນການ ການຕັດສິນບັນຫາ ຍັງຈຳກັດ;
- ຈິດສຳນຶກ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ຂອງ ພະນັກງານ ລັດຖະບານ ແລະ ສາທາລະນະ ຊົນ ທົ່ວໄປ ຍັງມີໜ້ອຍ;
- ການນຳໃຊ້ ຂັ້ນຕອນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບ ປະສົມປະສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຍັງຈຳກັດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ເຫລົ່ານີ້ ກໍກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ, ພ້ອມນີ້ ໜ່ວຍງານ ວິຊາການ ທັງຫລາຍ ກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ແລະ ລວມເອົາ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນຫລາຍລະດັບ ເຂົ້າໃນ ຂະ ບວນການນຳ. ສະພາບການ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ ແຜນງານ MRWD ໄດ້ມີ ການລິເລີ່ມ ການປ່ຽນແປງ ໃນ ຂະບວນການ ແລະ ຈຸດມຸ່ງໝາຍ ໃນ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ກຳປູເຈຍ.

2.4 ສະຫລຸບ - ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

2.4.1 ສິ່ງທ້າທາຍ

ມີຫລາຍປັດໄຈ ທີ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ໃຫ້ແກ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ການບັງຄັບໃຊ້ ກົດໝາຍ ແລະ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ກຳປູເຈຍ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ສິ່ງທ້າທາຍ ເຫລົ່ານີ້ ປະກອບດ້ວຍ:

2.4.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ບົດສຶກສາ ການວິເຄາະ ສະພາບການ ສະບັບນີ້ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ກຳປູເຈຍ (ເບິ່ງ ຕາຕະລາງ ຂ້າງລຸ່ມ).

ຂະແໜງການ	ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ
ຊົນລະປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> • ການກຳນົດ ສິດ, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ (ລວມທັງ ການ ຮັບຮອງເອົາ ສິດ ໃນ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ); • ປັບປຸງ ສະຖານະພາບ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ; • ອຳນວຍໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍ ຂຶ້ນ.

<p>ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ; • ພັດທະນາ ກິນໄກ ເພື່ອຮັບມືກັບ ການສໍ້ລາດບັງຫລວງ; • ປັບປຸງ ການບັງຄັບໃຊ້ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ; • ປັບປຸງ ກິນໄກ ລະດັບ ພາກພື້ນ ເພື່ອ ດຳເນີນ ການຕັດສິນບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ຢູ່ຕົ້ນກະແສນ້ຳ ທີ່ ຈະສ້າງ ຜົນກະທົບ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ.
<p>ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ພະລັງງານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ, ບົດແນະນຳ ແລະ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ; • ເພີ່ມທະວີ ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ລວມທັງ ຊຸມຊົນ ແລະ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ; • ກະຈາຍ ຂ່າວສານ ດ້ານຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະການ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ນຳສະເໜີ ໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ; • ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ ສາທາລະນະຊົນ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ແລະ ມາດຕະການ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ.
<p>ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ການຮັບຮອງເອົາ ຮ່າງ ກົດໝາຍ ການດັດສິມ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ; • ການສ້າງ ຍຸດທະສາດລວມ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແຫ່ງຊາດ; • ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ; • ກຳນົດ ຂອບເຂດ ດ້ານບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ; • ສ້າງຕັ້ງ ກິນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແນໃສ່ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ກຸ່ມຜູ້ທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ; • ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ການເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ.
<p>ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສຳເລັດ ການສ້າງ ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບອະນຸລັກ; • ຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການທ່ອງທ່ຽວ; • ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ລວມທັງ ການປະສານງານ ດ້ານ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ນະໂຍບາຍ ໃນສະເພາະໜ້າ, ແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳນົດ ສາຍໃຍ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ; • ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງຊຸມຊົນ ໃນ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເພີ່ມອຳນາດ ໃນ ການເຈລະຈາ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ກັບ ຜູ້ດຳເນີນ ທຸລະກິດ ການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ; • ສ້າງ ກິນໄກ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ.

ຕາຕະລາງ 2:
ໜ້າວຽກ
ຂອງ ການ
ປັບປຸງ ການ
ປົກຄອງ,
ກຳປູເຈຍ

ມີຄວາມຈຳ
 ເປັນ ໃນ
 ການກຳນົດ
 ນະໂຍບາຍ
 ແລະ ຂອບ
 ເຂດ ດ້ານນິຕິ
 ກຳ ເພີ່ມເຕີມ
 ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
 ກັບ ການຄຸ້ມ
 ຄອງ
 ຊັບພະຍາກອ
 ນນ້ຳ ແບບ
 ປະສົມ
 ປະສານ
 ແລະ ການ
 ສ້າງຕັ້ງ
 ອົງການ ອ່າງ
 ແມ່ນ້ຳ,
 ການຈັດສັນ
 ສິດ ໃນການ
 ນຳໃຊ້ນ້ຳ,
 ບົດບາດ
 ແລະ ຄວາມ
 ຮັບຜິດຊອບ
 ຂອງ
 ລັດຖະບານ
 ຊຶ່ງ ມີໜ້າທີ່
 ເປັນ ຜູ້ອອກ
 ລະບຽບການ

ໃນ ຂະແໜງການນໍ້າ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ການບໍລິການ ແກ່ ຊຸມ
ຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ.

ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຄວນຈະມີການທົບທວນຄືນຕື່ມ ແລະ
ນໍາໄປ ປຶກສາຫາລື ໃນ ແຜນງານ ການປຶກສາຫາລື ດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ລະດັບຊາດ ໃນ ປີ 2009 - 2010 ຕື່ມອີກ:

- ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນວິທີ
ການ ທີ່ຮັບໃຊ້ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບເປັນທຳ
ແລະ ຍືນຍົງ;
- ບັນຫາ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ
ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ;
- ບັນຫາ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການວາງແຜນ, ການເຂົ້າຫາ
ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ;
- ບັນຫາ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ
ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບ.

3. ສປປ ລາວ

3.1 ສະພາບລວມ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີພື້ນທີ່ 236,800 ຕາລາງກິໂລແມັດ ແລະ ມີປະຊາກອນ ປະມານ 6 ລ້ານຄົນ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ໃນ ອາຊີອາຄະເນ. ປະມານ 97 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ຂອງປະເທດ ນອນຢູ່ໃນ ພື້ນທີ່ ຂອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ນັບແຕ່ເໜືອ ຕະຫລອດໄດ້. ປະລິມານ ນ້ຳໜ້າດິນ ສະເລ່ຍ ທັງໝົດ ຂອງປະເທດ ມີປະມານ 272 ກິໂລແມັດກ້ອນ, ເທົ່າກັບ 55,000 ແມັດກ້ອນ ຕໍ່ຫົວຄົນ ຕໍ່ປີ, ຊຶ່ງ ທຽບໃດ້ວ່າ ສປປ ລາວ ມີປະລິມານນ້ຳ ຕໍ່ຫົວຄົນ ສູງທີ່ສຸດ ໃນ ອາຊີອາຄະເນ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ ນ້ຳ ເປັນຊັບພະຍາກອນ ຕົ້ນຕໍອັນໜຶ່ງ ທີ່ມີບົດບາດ ອັນສຳຄັນ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ.

ດັ່ງນັ້ນ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອ ກຳນົດ ໜ້າວຽກ ດ້ານການປົກຄອງ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ບັນດາຂະແໜງການ ນຳໃຊ້ນ້ຳ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ລວມທັງ ການຊອກຫາ ຊ່ອງທາງ ເພີ່ມເຮັດໃຫ້ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ມີປະສິດທິພາບ, ແນໃສ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ປະເທດ ສາມາດເຫັນໄດ້ ບັນຫາຕົ້ນຕໍ ທີ່ພົວພັນກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ; ການກຳນົດ ຊ່ອງວ່າງ ແລະ ບຸລິມະສິດ ເພື່ອປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ລວມທັງ ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ ແຜນ ງານ MRWD ສາມາດລິເລີ່ມ ການຊ່ວຍເຫລືອ ໃນ ການແກ້ໄຂໄດ້.

3.2 ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຖືວ່າ ເປັນບັນຫາ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫລາຍ ອັນໜຶ່ງ ໃນ ການປົກຄອງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍ້ອນວ່າ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົວກຳນົດ ຂອບເຂດ ຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນ້ຳ ຂອງ ປະເທດ ແລະ ເປັນກົນໄກ ທີ່ອຳນວຍໃຫ້ ປະຊາຊົນ ສາມາດ ເຂົ້າຮ່ວມ ກັບ ລັດຖະບານ ໃນ ການຕັດສິນບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ນ້ຳໄດ້.

3.2.1 ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ

ບັນດາກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຂະແໜງການນ້ຳ ປະກອບມີ:

ໂຄງປະກອບ ລະດັບ ພາກພື້ນ

ສັນຍາ ແມ່ນ້ຳຂອງ 1995

ສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໃນປີ 1995 ໂດຍ ລັດຖະບານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ເພື່ອ ການຮ່ວມມື ແລະ ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ, ການນຳໃຊ້, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ແບບຍືນຍົງ.

ໂຄງປະກອບ ສະເພາະ ຂອງປະເທດ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນ້ຳ, 1996

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນ້ຳ ແມ່ນກົດໝາຍ ພື້ນຖານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂອງ ສປປ ລາວ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ສຸມໃສ່ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປ້ອງກັນ ມົນລະພິດ ທາງນ້ຳ. ກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນການ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ປະເພດ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ປະເພດຕ່າງໆ.

ກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ຍັງໄດ້ນິຍາມ ລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ແຜນການ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ຕົ້ນກຳເນີດ ຂອງນ້ຳ, ການກຳນົດ ສິດທິ ຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ລວມທັງ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ໃນ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ; ການກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃນ ການປ້ອງກັນ ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການຕົກຕະກອນ ແລະ ມົນລະພິດ; ລວມທັງ ບ້າຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ.

ດຳລັດ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນ້ຳ ປີ 1999

ໃນປີ 1999 ດຳລັດ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນ້ຳ ໄດ້ກຳນົດ ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ຂຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ບັນດາກະຊວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງ ໄດ້ຖືກລະບຸ ໃນ ດຳລັດ ດັ່ງກ່າວ ລວມມີ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ກກປ), ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ (ກຄຂປກ), ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ (ກອຫ), ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ (ກສສ), ກະຊວງ ການຄ້າ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ (ກກທ), ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ອວຕສ), ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ (ຄມຊ), ແລະ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ຄປຊນ). ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ຖືກກຳນົດໃຫ້ ມີການປະສານງານ ກັບ ອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນຂອບເຂດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຕາມສາຍຕັ້ງຂອງ ຂະແໜງການ ຂອງຕົນ. ດຳລັດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ໃຫ້ອຳນາດ ຂອງ

ຂະແໜງການຕ່າງໆ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ.

ຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ປີ 2003

ໃນປີ 2003 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງ ໄດ້ກຳນົດ ໂຄງປະກອບ ສຳລັບ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ ວາງຮາກຖານ ໃຫ້ແກ່ ການສ້າງແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ຂອງປະເທດ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ການເຕີບໂຕ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍ ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງການ ບຸລິມະສິດຕ່າງໆ ອອກ. ບັນດາ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ແຫ່ງຊາດ ປະກອບມີ 8 ຂົງເຂດຄື:

- ແຜນການ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສຸມໃສ່ ຂົງເຂດວຽກງານ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້;
- ແຜນດຳເນີນງານ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສຸມໃສ່ ຂົງ ເຂດວຽກງານ ການພັດທະນາ ການສຶກສາ;
- ແຜນການ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສຸມໃສ່ ຂົງເຂດວຽກງານ ສາທາລະນະສຸກ;
- ແຜນການ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສຸມໃສ່ ຂົງເຂດວຽກງານ ການຂົນສົ່ງ;
- ການກາຍເປັນ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ;
- ການກຳນົດ ບຸລິມະສິດ ໃນຂົງເຂດວຽກງານ ທີ່ພົວພັນກັບ ຫລາຍ ຂະແໜງການ (ຕົວຢ່າງ ບົດບາດຍິງຊາຍ, ສິ່ງແວດລ້ອມ);
- ແຜນງານ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ (ຕົວຢ່າງ ການຄວບຄຸມ ຢາເສບຕິດ, ໂຮກເອດສ);
- ການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ທີ່ຖືເອົາ ຊຸມຊົນ ເປັນໃຈກາງ, ເມືອງທີ່ ທຸກຍາກ ແລະ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ.

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດ ວິໄສທັດ ດ້ານຍຸດທະສາດ ເພື່ອບັນລຸ ຍຸ ດທະສາດ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ໂດຍອີງໃສ່ 7 ຫົວຂໍ້ຄື:

1. ການວາງແຜນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສະພາບການ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ການປະຕິບັດງານ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ເປັນຈຸດໃຈກາງ ຂອງ ການເຕີບໂຕ ຂອງ ຂະແໜງການ ກະສິກຳ;
2. ການພື້ນຟູ ການຜະລິດ ຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ເພື່ອເພີ່ມທະວີ ການສົ່ງ ອອກ;

3. ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ຢູ່ເຂດເນີນສູງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ;
4. ການຢຸດຕິ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເລື້ອນລອຍ ແລະ ຈັດຫາອາຊີບ ຄົງທີ່;
5. ການຂະຫຍາຍ ຊົນລະປະທານ, ການຄຸ້ມຄອງ ໂຄງການ ມີ ປະສິດທິພາບ ຫລາຍກວ່າເກົ່າ ແລະ ໂຄງການ ຂະຫຍາຍ ເນື້ອຊົນລະປະທານໃໝ່;
6. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ເພື່ອບັບປຸງ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການເຜີຍແຜ່ ເຕັກນິກ ແລະ ກາ ນສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ລະບົບຕະຫລາດ, ແລະ ບົດບາດ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ;
7. ການສ້າງບັນຍາກາດ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ ການດຳເນີນ ທຸລະກິດ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ການເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ສະໜ້າສະເໝີ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ຂອງ ແຜນການ ແມ່ນເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການ ປະສານກົມກຽວ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການພິຈາລະນາ ເຖິງ ບັນຫາ ທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ (2006 - 2010)

ສປປ ລາວ ສ້າງ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຕົນ ໃນທຸກໆ ຫ້າປີ. ແຜນການ ຫ້າປີ ຄັ້ງຫລ້າສຸດ ແມ່ນແຕ່ 2006 - 2010 ໂດຍໄດ້ສຸມໃສ່ 11 ແຜນງານ ບຸລິມະສິດ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ແຜນງານ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ;
- ແຜນການ ພັດທະນາ ການກະສິກຳ;
- ແຜນງານ ຄຸ້ມຄອງ ອຸດສາຫະກຳ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້;
- ແຜນງານ ພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ;
- ແຜນງານ ການສົ່ງເສີມ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ຜ່ານແດນ;
- ແຜນງານ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ;
- ແຜນງານ ການຮ່ວມມື ກັບສາກົນ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ກັບ ພາກພື້ນ;
- ແຜນງານ ການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ;
- ແຜນງານ ກິນໄກ ດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ;
- ແຜນງານ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ວັດທະນະທຳ;

- ແຜນງານ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ.

ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະຫ້າປີ ແລະ ຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ເພື່ອກຳນົດ ແນວທາງ ການພັດທະນາ ປະເທດ ໃນຕໍ່ໜ້າ. ການປະກອບສ່ວນ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ຂະແໜງການນີ້ ຕໍ່ ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ມາຈາກ ການພັດທະນາ ຊຸມລະບະທານ, ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ກະສິກໍາ, ການ ປະມົງ, ການສະໜອງນໍ້າ ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊຸມນະບົດ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ແຜນການ ຫ້າປີ ຈະລະບຸ ກ່ຽວກັບ ບາງເປົ້າໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກໍຕາມ, ແຕ່ ແຜນການ ດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ປຸງພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການວາງແຜນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີການປະສານສົມທົບຊຶ່ງກັນແລະ ກັນ ທັງໃນລະດັບຊາດ ຫລື ລະດັບ ອ່າງແມ່ນໍ້າ. ລັດຖະບານ ກໍຍັງບໍ່ທັນມີ ການກຳນົດ ວາລະ ຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ເທື່ອ ຊຶ່ງ ຈະລະບຸ ກ່ຽວກັບ ຫລັກການ ດ້ານນະໂຍບາຍ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງວ່າ ລັດຖະບານ ຕ້ອງການ ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງປະເທດ ໄປໃນແນວທາງໃດ.

ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ

ຮ່າງ ກົດໝາຍ ການປະມົງ ປີ 2009

ໃນປະຈຸບັນ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ກຳລັງສ້າງ ກົດໝາຍ ສະເພາະ ຂະແໜງ ການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ. ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນ ວຽກ ງານ ດັ່ງກ່າວ, ອົງການ ດ້ານອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ຂອງ ສະຫະປະຊາ ຊາດ (FAO), ໂດຍ ການປະສານສົມທົບກັບ ສີ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ດ້ານວິຊາການ ຂອງສາກົນ, ໄດ້ສ້າງ *ບົດທົບທວນຄືນ ດ້ານນິຕິກຳ* ກ່ຽວກັບ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ໃນ ສປປ ລາວ ຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາ ກົດໝາຍ ຂອງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ.

ມາຮອດປະຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນຮັບຜ່ານ ກົດໝາຍ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ເທື່ອ, ດັ່ງນັ້ນ ຂອບເຂດ ດ້ານນິຕິກຳ ຂອງ ຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອີງໃສ່ ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ ປີ 1996. ມາດຕາການຕ່າງໆ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປະມົງ ອາດຍັງມີຢູ່ ໃນ ກົດໝາຍ ກະສິກຳ ປີ 1998 ແລະ ກົດໝາຍ ອາຍາ ປີ 1990 (Cacaud and Latdavong, 2008).

ນິຕິກຳ ຈະແມ່ນ “ນິຕິກຳແບບ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ” (ຊຶ່ງ ບໍ່ແມ່ນ “ນິຕິກຳ ແບບບັງ ຄັບ”), ເພື່ອອຳນວຍໃຫ້ ມີ ຄວາມສາມາດໃນການປັບປຸງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ແບບດັດປັບໄດ້ ແລະ ທັງຮັບປະກັນວ່າ ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ສາມາດດັດປັບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນ ຂັ້ນຕ້ອງຖິ້ມໄດ້ (Cacaud and Latdavong, 2008). ຮ່າງ ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ 10 ພາກ, 10 ຫົວຂໍ້ໃຫຍ່ ແລະ 72 ມາດຕາ. ຖ້າຫາກ ສະພາແຫ່ງຊາດ ຮັບຜ່ານ, ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນເຄື່ອງມື ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ ສຳຄັນ ຕໍ່ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ໃນ ສປປ ລາວ (Pongkhao, 2009).

ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ (1999)

ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ ທີ່ຖືກຮັບຜ່ານ ໃນປີ 1999 ໄດ້ກຳນົດ ຫລັກການ ພື້ນຖານ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການບໍລິຫານ, ການບຳລຸງ ຮັກສາ, ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນປ່າໄມ້, ການສົ່ງເສີມ ການບູລະນະພື້ນຟູ, ການປູກ ແລະ ການຂະຫຍາຍ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ໃນ ສປປ ລາວ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ປ່າໄມ້ ເພື່ອ ການປົກ ປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ພ້ອມນີ້ ກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ກໍຍັງບັນຍັດ ແຈ້ງວ່າ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນປ່າໄມ້. ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີ ບົດບາດ ອັນສຳຄັນ ໃນ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຂອບເຂດ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລະຫວ່າງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງ ອາດເຫລືອມກັນ ແລະ ສ້າງຄວາມສັບສົນໄດ້.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ (1999)

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຖືກຮັບຜ່ານ ໃນປີ 1999. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ກົດໝາຍ ອື່ນໆ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກ ຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳນົດ ຫລັກການ ພື້ນຖານ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ນໍ້າ ເປັນ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ສຳຄັນ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ບັນຍັດວ່າ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໄປຄວບຄູ່ກັບ ແຜນການ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ໃຫ້ອຳນາດ ແກ່ ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍລວມ. ພ້ອມນີ້ ກໍໄດ້ບັນຍັດແຈ້ງວ່າ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ພະລັງງານ

ນະໂຍບາຍ ລະດັບຊາດ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ປີ 2006

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຮັບຮູ້ວ່າ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຕ້ອງມີ ຄວາມຍືນຍົງ, ຖ້າຫາກ ທ່າແຮງ ດ້ານການພັດທະນາ ຂອງ ຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ຈະປະກອບສ່ວນ ດ້ານຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນທີ່ສຸດ. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ນະໂຍບາຍ ລະດັບຊາດ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ປີ 2007 ແມ່ນເພື່ອ ຮັບປະກັນວ່າ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ ຫລັກການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ລະບົບນິເວດ ແລະ ສັງຄົມ ດັ່ງ ສາມຫລັກການ ລຸ່ມນີ້:

- ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານເສດຖະກິດ ຂຶ້ນກັບ ການບຳລຸງຮັກສາ ພື້ນຖານ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ທົດແທນໄດ້, ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ທົດ ແທນຄືນບໍ່ໄດ້ ກໍຕ້ອງສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາ ປັດໄຈ ການ ຜະລິດ ອື່ນໆ;

- ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ສັງຄົມ ແມ່ນອີງໃສ່ ຫລັກການ ການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄວາມເຂົ້າອີກເຂົ້າໃຈ ເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວ ແລະ ລົງລອຍນຳກັນ;
- ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ລະບົບນິເວດ ຂຶ້ນກັບ ການຫລີກລ່ຽງ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ແກ້ໄຂຄືນບໍ່ໄດ້ ເຊັ່ນ ການສູນເສຍຊີວະນານາພັນ, ການສະສົມ ຂອງ ມົນລະພິດ ຕົກຄ້າງ, ຫລື ການທຳລາຍ ວົງຈອນ ຂອງ ລະບົບນິເວດ.

ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້ ມີຜົນຕໍ່ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ກໍ່ສ້າງ ນັບແຕ່ ປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາ. ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນທີ່ນີ້ ໝາຍຄວາມວ່າ ເຂື່ອນ ທີ່ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ ຫລາຍກວ່າ 50 ເມກາວັດ ຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີພື້ນທີ່ອ່າງເກັບນ້ຳ ຫລາຍກວ່າ 10,000 ເຮັກຕາ ຕາມລະດັບ ການເກັບກັກນ້ຳ ສູງສຸດ ຂອງ ເຂື່ອນ. ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ກຳນົດໃຫ້ ທຸກໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່ ຕ້ອງມີ ບົດລາຍງານ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດ ຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ແລະ ມີ ແຜນການ ຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍອີງຕາມ ກົດໝາຍ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປີ 1999 ແລະ ລະບຽບການ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ນອກນັ້ນ ນະໂຍບາຍ ສະບັບນີ້ ຍັງລະບຸກ່ຽວກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາແຫລ່ງນ້ຳ, ການປົກສາຫາລື, ການຊຸກຍູ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕາມລະບຽບການ, ລາຍໄດ້, ໂຄງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການລາຍງານ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ (1997)

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ໄດ້ຖືກຮັບຜ່ານ ໃນ ປີ 1997 ຊຶ່ງ ໄດ້ກຳນົດລະບອບ ໃນ ການບໍລິຫານ, ການຜະລິດ, ການນຳສົ່ງ ແລະ ແຈກຈ່າຍກະແສໄຟຟ້າ. ພ້ອມນີ້ ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງກຳນົດ ຂອງເຂດ ໃນ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ, ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ສູງສຸດ ເພື່ອ ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ໄດ້ໃຫ້ອຳນາດ ແກ່ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງລວມ ການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ຂອບເຂດ ຂະແໜງການ ຂອງຕົນ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ ຂະແໜງການນີ້ ມີບົດບາດສຳຄັນຂຶ້ນ ຕໍ່ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ປີ 1999

ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ໄດ້ບັນຍັດ ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ລັດຖະບານລາວ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຂະແໜງການນີ້. ຂໍ້ຕົກລົງ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບ ໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ລວມທັງ ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ການບໍລິຫານ ພາຍໃນ ຂະແໜງການ, ການສ້າງຕັ້ງ ສະພາບບໍລິຫານ ຂອງ ອົງການ ນຳປະປາ, ການສະໜອງທຶນ ເຂົ້າໃນ

ການດຳເນີນງານ, ການເກັບກູ້ທຶນຄືນ ແລະ ການດຳເນີນງານ ຂອງ ຫົວໜ່ວຍການ ຜະລິດຕ່າງໆ.

3.2.2 ການຈັດຕັ້ງ ໃນ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ

ແຜນງານ ສະໜັບສະໜູນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ແຫ່ງຊາດ (National IWRM Support Programme - NIWRM SP)

ແຜນງານ NIWRMSP ມີ 10 ໂຄງປະກອບ ໜ້າວຽກ ເພື່ອ ຊ່ວຍໃຫ້ ຄູ່ຮ່ວມງານ ການພັດທະນາ ແລະ ລັດຖະບານ ສາມາດ ປະສານງານ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ໃນ ສປປ ລາວ. ທັງໝົດ 10 ອົງປະກອບ ຂອງ ແຜນງານ ຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ອຊນສ) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ອື່ນໆ ພາຍໃຕ້ ການຄຸ້ມຄອງລວມ ຂອງ ຫ້ອງການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປະສານງານ ແຜນງານ (WREA Programme Coordination and Management Office) ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ອຊນສ ແລະ ລາຍງານ ຕໍ່ ຄະນະກຳມະການ ຊີ້ນຳ ແຜນງານ ດັ່ງກ່າວ (NIWRMSP Steering Committee). ຄະນະກຳມະການ ຊີ້ນຳ ແຜນງານ ຈະປະສານງານ ກັບ ໜ່ວຍງານ ປະສານງານ ກັບ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ (Donor Coordination Group) ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ (ຄມຊ) ອີກເທື່ອໜຶ່ງ.

ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ອຊນສ ມີຖານະທຽບເທົ່າ ກະຊວງ ແລະ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ສຳນັກງານ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບດ້ວຍ:

- ຄົ້ນຄວ້າ, ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບ ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ຂອງພັກ ແລະ ລັດ ວາງອອກ ທີ່ພົວພັນເຖິງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ;
- ຄົ້ນຄວ້າຮ່າງ ແລະ ນຳສະເໜີຕໍ່ ລັດຖະບານ ເພື່ອ ພິຈາລະນາ ຮັບຮອງເອົາ ບັນດາຮ່າງນະໂຍ ບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ແຜນແມ່ບົດ, ແຜນການ ໄລຍະຍາວ, ກົດໝາຍ, ລັດຖະບັນຍັດ ແລະ ດຳລັດຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນເຖິງ ວຽກງານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ. ຊີ້ນຳ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດານິຕິກຳ ດັ່ງກ່າວ ພາຍຫລັງທີ່ ຖືກຮັບຮອງເອົາແລ້ວ;

- ຄົ້ນຄວ້າສ້າງ ແລະ ນຳສະເໜີ ບັບປຸງ ບັນດານິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນກັບ ວຽກງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຫລື ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບ ສະພາບການ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຂອງປະເທດ;
- ສ້າງແຜນການ ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັ້ນພູ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍືນຍົງ ເພື່ອ ນຳສະເໜີຕໍ່ ລັດຖະບານ ພິຈາລະນາ ອະນຸມັດ; ສົ່ງເສີມການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດ, ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃນທົ່ວສັງຄົມ ໃຫ້ຮູ້ອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ກ່ອນການອະນຸມັດ ໃຫ້ດຳເນີນ ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະການ ພັດທະນາຕ່າງໆ, ອຊນສ ພົວພັນ ປະສານງານກັບ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ເພື່ອ ຮັບປະກັນໃຫ້ ການພັດທະນາໄປ ຄຽງຄູ່ກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ, ຂຶ້ນບັນຊີ, ເກັບກຳ ແລະ ສະໜອງ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ.

ອຊນສ ປະກອບດ້ວຍ ກົມ, ກອງ, ສະຖາບັນ ແລະ ຫ້ອງການ ດັ່ງນີ້:

- ຫ້ອງການ;
- ກົມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
- ກົມ ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ;
- ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ.

ອຊນສ ມີຫ້ອງການ ສາຍຕັ້ງຂອງຕົນ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ.

ການສ້າງຕັ້ງ ອຊນສ ຖືວ່າ ເປັນຄວາມພະຍາຍາມ ອັນຕັ້ງໜ້າທີ່ສຸດ ຂອງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເພື່ອ ລວມສູນ ບົດບາດ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ

ນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໂດຍ ການເຕົ້າໂຮມ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ມາຢູ່ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການ ອັນດຽວກັນ. ກົມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີພາລະບົດບາດ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນລະດັບ ມະຫາພາກ ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ ແລະ ນຳ ໃຊ້ ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ເຂົ້າໃນ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ຂະແໜງການນໍ້າ.

3.3 ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເປັນອົງປະກອບ ອັນສຳຄັນ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ ແລະ ມີສ່ວນພົວພັນກັບ ຫລາຍຂະແໜງການ ໂດຍ ອີງໃສ່ ປະເພດ ຂອງ ການນຳໃຊ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ອື່ນໆ ທີ່ບິນອ້ອມ ລວມທັງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ການປະມົງ, ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ, ການເດີນເຮືອ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ.

3.3.1 ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ

ການກະສິກຳ ເປັນຂະແໜງການ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ຕໍ່ ເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ປະມານ 53 ສ່ວນຮ້ອຍ ເຂົ້າໃນ ຜະລິດຕະພັນ ມວນຮວມ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສ້າງລາຍໄດ້ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ປະມານ 83 ສ່ວນຮ້ອຍ. ເຊັ່ນດຽວກັບ ປະເທດອື່ນ ໃນ ຂົງເຂດ, ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ຖືເປັນ ກິດຈະກຳຫລັກ ຊຶ່ງ ປະກອບສ່ວນ ລາຍໄດ້ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ຊາຍ ຈຳນວນ 91 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ແມ່ຍິງ ຫລາຍກວ່າ 94 ສ່ວນຮ້ອຍ. ທຽບໃສ່ ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ຂອງປະເທດ ຄື 23.68 ລ້ານ ເຮັກຕາ, ປະມານ ຫ້າລ້ານ ເຮັກຕາ ແມ່ນເນື້ອທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບ ການປູກຝັງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມີພຽງ 17 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ເນື້ອທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ດັ່ງກ່າວ, ເທົ່າກັບ ມ້ອຍກວ່າ 4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ຂອງປະເທດ (ໃນລະຫວ່າງ 850,000 ແລະ 900,000 ເຮັກຕາ) ທີ່ໄດ້ທຳ ການຜະລິດຕົວຈິງ.

ຍ້ອນຄວາມພະຍາຍາມ ຂອງ ລັດຖະບານ, ເນື້ອທີ່ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ໃນຕະຫລອດ ຊຸມປີ ທີ່ຜ່ານມາ.

ປີ	ລະດູຝົນ (ເຮັກຕາ)	ລະດູແລ້ງ (ເຮັກຕາ)
1995	150,000	26,000
1996	156,000	28,000
1997	164,000	45,000

1998	216,890	75,000
1999	258,200	124,234
2000	295,535	197,131
2001	300,054	214,131
2002	307,097	214,625
2003	310,171	214,832

ຕາຕະລາງ 3: ເນື້ອທີ່ ຊົນລະປະທານ 1991 - 2003, ສປປ ລາວ

(ແຫລ່ງຂໍ້ມູນ: MRCS 2004)

ເຖິງແມ່ນວ່າ ເນື້ອທີ່ ຊົນລະປະທານ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ແລະ ການພັດທະນາ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ວາລະການດຳເນີນງານ ຂອງ ແຜນງານ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ 2003 ກໍຕາມ (ລັດຖະບານລາວ, 2004), ແຕ່ ກໍສັງເກດເຫັນວ່າ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍໆແຫ່ງ ແມ່ນຖືກປ່ອຍໃຫ້ ຢູ່ໃນສະພາບເຊື່ອມໂຊມ. ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ນຳໃຊ້ ທຶນກູ້ຢືມ ແລະ ທຶນຊ່ວຍເຫລືອລ້ານນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ມີ ການຈັດສັນ ງົບປະມານ ໃຫ້ແກ່ ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ. ນອກຈາກນັ້ນ ການດຳເນີນງານ ຂອງຈັກສູບ ກໍມີມູນຄ່າແພງ ແລະ ຈຳເປັນ ຕ້ອງມີ ງົບປະມານ ສຳຮອງໄວ້ໃຫ້ ຢ່າງພຽງພໍ ຊຶ່ງ ພື້ນຖານແລ້ວ ແມ່ນນຳໃຊ້ທຶນ ຂອງ ຜູ້ຊົມໃຊ້ເອງ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ລັດຖະບານ ສູງກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ໃນ ໂຄງການ ທີ່ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ ໃນ ການຈ່າຍຄ່າໄຟຟ້າໄດ້, ການນຳໃຊ້ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນຫລຸດລົງ. ຍ້ອນເຫັນໄດ້ເຖິງ ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ໄດ້ເລີ່ມສຸມໃສ່ ການພື້ນຟູ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ສ້າງ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຂະໜາດນ້ອຍ ໃນ ເຂດທ່າງໄກສອກຫລີກ ໃນ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ປີ 2006 - 2010.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ຄວນສຸມໃສ່:

- ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ການວາງແຜນ ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ທີ່ອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ເປັນຫລັກ;
- ການສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການຊອກຫາ ແຫລ່ງທຶນ ທີ່ຍືນຍົງ ຮັບໃຊ້ ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ໂຄງການ.

3.3.2 ການປະມົງ

ການປະມົງ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ໂຄງສ້າງ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດອື່ນໆ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ. ປາ ຖືວ່າ ເປັນແຫລ່ງອາຫານ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ປະຊາຊົນລາວ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ. 42 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ໂປຣຕິນ ທີ່ໄດ້ຈາກສັດ ແມ່ນມາຈາກ ການບໍລິໂພກ ປາ ຊຶ່ງ ປະກອບສ່ວນ ປະມານ 7 ເຖິງ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຜົນຜະລິດ ມວນຮວມ ຂອງປະເທດ (MRCS, 2004).

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ລັດຖະບານ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍ ສົ່ງເສີມ ຂະແໜງການ ປະມົງ ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເປັນ ແຫລ່ງອາຫານເສີມ ສຳລັບ ເຂດຕົວເມືອງ. ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ຂະແໜງການນີ້ ແມ່ນ ການຫາປາ ຫລາຍເກີນໄປ, ການເຊື່ອມໂຊມລົງ ຂອງ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງປາ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຕໍ່ປາ.

ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ການປະມົງ ຄວນກວມເອົາ:

- ການຮັບຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ທີ່ຮັບຮູ້ເຖິງ ການຮ່ວມກັນ ຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ທີ່ອີງໃສ່ ຊຸມຊົນ ເປັນຫລັກ;
- ການພັດທະນາ ກົນໄກ ທີ່ອຳນວຍໃຫ້ ຊົມຊືມ ຊາວປະມົງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ໃນ ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

3.3.3 ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ ແລະ ພະລັງງານ

ຕາມທິດສະດີແລ້ວ ສປປ ລາວ ມີທ່າແຮງ ດ້ານໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ ປະມານ 26,000 ເມກາວັດ, ໂດຍບໍ່ລວມເອົາ ທ່າແຮງ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ. ໃນນີ້ ປະມານ 18,000 ເມກາວັດ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ດ້ານເຕັກນິກ, ໂດຍ 12,500 ເມກາວັດ ແມ່ນຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳສາຂາ ຂອງ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫລືອ ແມ່ນຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ກິ່ງງ່າ ຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ຫລື ອ່າງແມ່ນ້ຳອື່ນໆ (MRCS, 2004). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການພັດທະນາ

ໄພຟ້ານຈຳຕົກ ໃນໄລຍະ ສາມສິບປີ ທີ່ຜ່ານມາ ແມ່ນໜ້ອຍກວ່າ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ທ່າແຮງ ດ້ານໄພຟ້ານຈຳຕົກ ຂອງປະເທດ. ສັດສ່ວນ ການຜະລິດໄພຟ້າ ທີ່ບໍ່ໄດ້ສົ່ງອອກ ປະເທດໄທ ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນບໍ່ທັນພຽງພໍກັບ ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ ຂອງປະເທດ. ມີພຽງ 58.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ມີໄພຟ້າໃຊ້ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ໃນອັນຕາ 8 ເຖິງ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃນ ການສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນ ເຂົ້າໃນ ຂະແໜງການນີ້. ຄາດວ່າ ໂຄງການ ຮ່ວມລົງທຶນ ກໍຄື ການລົງທຶນ ເອກະລາດ ດ້ານພະລັງງານ ຈະມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນ ອະນາຄົດ ອັນໃກ້ນີ້. ລັດຖະບານ ໄດ້ມີແຜນການ ໃນ ການພັດທະນາ ໄພຟ້ານຈຳຕົກ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ຂອງປະເທດ ເຊັ່ນ ນ້ຳງຸ່ມ, ນ້ຳອູ, ເຊບັງໄພ, ເຊກອງ ແລະ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ຈຳນວນ 42 ໂຄງການ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ ຄວາມຕ້ອງການ ການຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ ແລະ 31 ໂຄງການ ເພື່ອສົ່ງອອກ. ການເຄື່ອນຍ້າຍ ຂອງປາ, ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງ ກະແສການໄຫລຂອງນ້ຳ ຕາມທຳມະຊາດ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ ແລະ ການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ຖືວ່າ ເປັນບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ຂະແໜງການນີ້.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ໄພຟ້ານຈຳຕົກ ຄວນສຸມໃສ່:

- ປັບປຸງ ການປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ການວາງແຜນ ທີ່ອີງໃສ່ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ໃນຂອບເຂດ ອ່າງແມ່ນ້ຳ;
- ປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ໃນ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ປັບປຸງ ຂະບວນການ ການທົບທວນ ຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ສັນຍາ ສຳປະທານ ກໍຄື ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການສຳປະທານ ພາຍໃນ ກົມ ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມ ພະລັງງານ, ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່;
- ປັບປຸງ ຄວາມສາມາດ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງ ກອງປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງ ຈະຕິດພັນກັບ ການເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ຂອງ ຈຳນວນ ໂຄງການ ໃນ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ;

- ຮັບປະກັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ຂະແໜງການ ໄພຟ້ານຈຳຕົກ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ບັນດາມາດຕາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເຜີຍແຜ່ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ການປົກສາຫາລື.

3.3.4 ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ

ໃນໄລຍະ ທົດສະວັດ ທີ່ຜ່ານມາ, ສັງເກດເຫັນວ່າ ຂະແໜງການ ການທ່ອງທ່ຽວ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການເຕີບໂຕຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້າປະທັບໃຈ. ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2006 ແລະ 2007 ຈຳນວນ ຈັກທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເປັນ 34 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊຶ່ງ ຂະແໜງການນີ້ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ລາຍໄດ້ ປະມານ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ ຜົນຜະລິດ ມວນຮວມ ຂອງປະເທດ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະເປັນການຍາກ ທີ່ຈະປະເມີນ ລາຍໄດ້ ຈາກກິດຈະກຳ ການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ກໍຕາມ, ແຕ່ອາດມີຄວາມເໝາະສົມ ທີ່ຈະຮັດແຄບລົງ ໂດຍ ສຸມໃສ່ ກິດຈະກຳ ການທ່ຽວທ່ຽວ ທີ່ຕິດພັນກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ. ນັບແຕ່ ປີ 1993, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດ ແລະ ສ້າງຕັ້ງ ເຂດປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ ຈຳນວນ 20 ແຫ່ງ (UN, 1999) ແລະ ຮອດປີ 2007, ອົງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ມີການກຳນົດເອົາ ເຂດ ທ່ອງທ່ຽວ ແບບນິເວດ 849 ແຫ່ງ. ໂຄງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແບບນິເວດ ນ້ຳຮ້າ ເປັນໜຶ່ງ ໃນ ຕົວຢ່າງ ຂອງ ໂຄງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແບບນິເວດ ຊຶ່ງ ເປັນການຊ່ວຍເຫລືອ ທັງໆກຽມ ການປົກປັກຮັກສາ ອ່າງແມ່ນ້ຳຮ້າ ແລະ ການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ໄປພ້ອມໆກັນ ໂດຍຜ່ານ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ. ໃນປີ 2009, ສປປ ລາວ ໄດ້ເປັນເຈົ້າພາບ ໃນການຈັດຕັ້ງ ກອງປະຊຸມ ການທ່ອງທ່ຽວ ແບບນິເວດ ຂອງໂລກ.

ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ໄດ້ສ້າງ ເຄືອຂ່າຍ ການຂົນສົ່ງ ທົ່ວປະເທດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນ ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ, ການຄ້າຂາຍ ແລະ ການໄປມາຂອງ ປະຊາຊົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເດີນເຮືອ ໃນ ສາຂາ ຂອງ ແມ່ນ້ຳຂອງ ອາດບໍ່ມີຄວາມສະດວກ ແລະ ບໍລິມານ ການຂົນສົ່ງ ແມ່ນມີປະມານ 0.5 ເຖິງ 3.5 ໂຕນ ຕໍ່ລຳເຮືອ. ເມື່ອທຽບໃສ່ ບໍລິມາດ ການບັນທຸກ ໃນ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີປະມານ 60 ເຖິງ 200 ໂຕນ (MRC, 2004). ການຂົນສົ່ງ ທາງແມ່ນ້ຳ ອອກສູ່ ທະເລ ແມ່ນເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ຍ້ອນ ມີ ຄອນພະເພັງ ທີ່ຢູ່ໃນ ດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຂວາງກັ້ນ ສາຍນ້ຳຂອງ ເອົາໄວ້ ແລະ ການເດີນເຮືອ ໃນລະດູແລ້ງ ໃນບາງເຂດ ຂອງປະເທດ ກໍເປັນໄປໄດ້ຍາກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຂົນສົ່ງ ທາງນ້ຳ ກໍມີຄວາມນິຍົມຫລາຍຂຶ້ນ ໃນ ຊຸມຊົນ ທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ແຜນງານ ການປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກ ສປ ຈີນ ໄດ້ປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ທາງຕອນເໜືອ ຂອງປະເທດ ລວມທັງ ການລະເບີດແກ່ງ ແລະ ແປງແລວນ້ຳ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ທາງລົບ ເຮັດໃຫ້ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມລຳນ້ຳ ມີການປ່ຽນແປງ ຫລຸດຜ່ອນ, ແຫລ່ງວາງໄຂ່ ແລະ ຖິ້ມທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງປາ.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ ຄວນລວມເອົາ:

- ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ການຄຸ້ມຄອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍອີງໃສ່ ຊຸມຊົນ ແລະ ເພີ່ມອຳນາດ ການເຈລະຈາ ຂອງຊຸມຊົນ ກັບ ຜູ້ດຳເນີນ ທຸລະກິດ ການທ່ອງທ່ຽວ;
- ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ການອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ;
- ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການປົກສາຫາລື ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກ ບັນດາໂຄງການ ປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ.

3.3.5 ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ແຫລ່ງ ສະໜອງນໍ້າປະປາ ໃຫ້ແກ່ ຕົວເມືອງ ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນຈາກ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ຊຶ່ງ ປະກອບເປັນ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ການສະໜອງນໍ້າທັງໝົດ, ສ່ວນທີ່ເຫລືອ ແມ່ນມາຈາກ ແຫລ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນ, ນໍ້າອອກບໍ່ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າຕ່າງໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນ ການບໍາບັດ ແລະ ຜະລິດ ນໍ້າປະປາ ຈຳນວນ ປະມານ 193,488 ແມັດກ້ອນ ໃຫ້ສາມາດດື່ມໄດ້ ໃນແຕ່ລະວັນ, ແຕ່ ການຜະລິດຕົວຈິງ ແມ່ນມີພຽງແຕ່ 157,348 ແມັດກ້ອນ ເທົ່ານັ້ນ ຊຶ່ງ ສາມາດ ຕອບສະໜອງ ນໍ້າປະປາ ໃຫ້ແກ່ ປະຊົນຊົນ ໃນຕົວເມືອງ ໄດ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ. ການເຂົ້າເຖິງ ສຸຂາພິບານ ແມ່ນມີ ຫລາຍລະດັບ. ໃນຂະນະທີ່ ປະຊາຊົນ ຢູ່ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ75 ສ່ວນ ຮ້ອຍ ໄດ້ນໍາໃຊ້ ສຸຂາພິບານ, ທຽບໃສ່ພຽງ 13 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຢູ່ ແຂວງຝັ່ງສາລີ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ ໃຫ້ ປະຊາຊົນ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ໄດ້ຮັບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນປີ 2020 (WASA, 2004). ເພື່ອບັນລຸ ເປົ້າໝາຍນີ້, ລັດຖະບານ ໄດ້ຊອກຫາ ແຫລ່ງທຶນ ຈຳນວນຫລວງຫລາຍ, ລວມທັງ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ. ລັດຖະບານ ໄດ້ສົ່ງ ເສີມ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ໃນ ການ ສ້າງ, ເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ດຳເນີນງານ ໂຄງການ ນໍ້າປະປາ ຂະໜາດນ້ອຍ. ຕົວຢ່າງ ສັນຍາ ສຳປະທານ ສອງໂຄງການ ໄດ້ເລີ່ມດຳເນີນງານ ແຕ່ເດືອນ ເມສາ 2006 (WB, 2008).

ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຄວນກວມເອົາ:

- ສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ;
- ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ທີ່ຈະແຈ້ງ ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ;
- ສ້າງ ໂອກາດ ໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ.

3.4 ສະຫລຸບ - ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ໃນປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ຖືກພິຈາລະນາວ່າ ເປັນປະເທດ ທີ່ຈັດຢູ່ໃນ ກຸ່ມປະ ເທດ ທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ໃນໂລກ ແຕ່ ພັດມີເງື່ອນໄຂ ໃນ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ຍ້ອນ ມີຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ທີ່ອຸອົມສົມບູນ, ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ມີການປະຕິຮູບ ເສດຖະກິດ ຢ່າງແຂງຂັນ. ຍ້ອນ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງ ການກະສິກຳ ແລະ ຄວາມໄດ້ປຽບ ໃນການແຂ່ງຂັນ ຂອງ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໃນຂົງເຂດ, ດັ່ງນັ້ນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ທຸກໆ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ.

3.4.1 ສິ່ງທ້າທາຍ

ໃນປະຈຸບັນ ມີຫລາຍບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ທ້າທາຍ ຕໍ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີ ປະສິດທິຜົນ. ສິ່ງທ້າທາຍ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ:

- ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນ ຍັງຂຶ້ນກັບ ຂະແໜງການໃຜລາວ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນມີ ການປະສົມປະສານ ເທົ່າ ທີ່ຄວນ, ທັງທີ່ວ່າ ມີການສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂຶ້ນກໍຕາມ;
- ຍັງບໍ່ທັນມີ ການຮັບຮອງເອົາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງ ຊາດ;
- ການຜັນຂະຫຍາຍ ນະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ເປັນ ນິຕິກຳ ຍັງມີໜ້ອຍ;
- ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ແຈ້ງ;
- ຄວາມຊັບຊ້ອນ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
- ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ບໍ່ທັນສະທ້ອນໃຫ້ ເຫັນ ການປ່ຽນແປງ ດ້ານການຈັດຕັ້ງເທື່ອ;
- ຂາດ ກົນໄກ ສົ່ງເສີມ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະ ຊົນ, ສັງຄົມ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ອື່ນໆ ໃນ ວຽກງານ ການ ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
- ມີຄວາມສັບສົນ ໃນ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ / ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;

- ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ສິດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຜູ້ນຳໃຊ້ ກໍຄື ຜູ້ສະໜອງນຳ;
- ບໍ່ມີ ການບັນຍັດເຖິງ ມາດຕະການລົງໂທດ ໃນ ນິຕິກຳ;
- ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແບບປະສົມປະສານ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຜັນຂະຫຍາຍ ຢ່າງເໝາະສົມເທື່ອ;
- ບໍ່ມີ ແຜນງານ ການສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ.

ບໍ່ຕ້ອງສົງໄສວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ສຸມໃສ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຕົນ ໃນ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ຕໍ່ ແຜນງານ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ, ແລະ ໃນ ຈຳນວນ ຊັບພະຍາກອນ ເຫລົ່ານັ້ນ, ຊັບພະຍາກອນນຳ ຖືວ່າ ເປັນທ່າແຮງ ທີ່ສຳຄັນ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ປະເທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຈັດຕັ້ງ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນຳ ຂອງ ປະເທດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງຂຶ້ນກັບ ຂະແໜງການ ຂອງໃຜຂອງລາວ

ແລະ ກະຈັດກະຈາຍ ຊຶ່ງ ການເອົາໃຈໃສ່ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນຍັງມີໜ້ອຍ.

3.4.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ໂດຍອີງໃສ່ ຜົນຂອງ ການສຶກສາ, ມີຫລາຍຂົງເຂດ ທີ່ສາມາດປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນຳ (ເບິ່ງ ຕາຕະລາງ ຂ້າງລຸ່ມ).

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ໄດ້ມີການນຳສະເໜີວ່າ ການປົກສາຫາລື ດ້ານ ຊັບພະຍາກອນນຳ ໃນຂົງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ (MRWD) ຄວນສຸມໃສ່ ການສົ່ງເສີມ ການປະຕິຮູບ ຂອງ ຂະແໜງການ ນຳ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປະຈຸບັນ ຊຶ່ງ ກຳລັງມີ ການດຳເນີນ ການປົກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ. ບຸລິມະສິດ ທຳອິດ ຂອງ MRWD ໃນ ສປປ ລາວ ຄວນສຸມໃສ່ ການປົກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນຳ ຊຶ່ງ ຈະກຳນົດ ແນວທາງ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແລະ ຮັບຮູ້ ບັນດາຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແບບປະສົມປະສານ.

ຂະແໜງການ	ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ
ຊົນລະປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> • ປັບປຸງ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ເປັນຫລັກ; • ຈັດຕັ້ງ ກົມໂກ ການຊອກຫາ ແຫລ່ງທຶນ ທີ່ຍືນຍົງ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ໂຄງການ.
ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັບຜ່ານ ກົດໝາຍ ການປະມົງ ທີ່ຮັບຮູ້ເຖິງ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ໂດຍ ຊຸມຊົນ ມີສ່ວນຮ່ວມ.
ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ພະລັງງານ	<ul style="list-style-type: none"> • ປັບປຸງ ການຮ່ວມມື ໃນ ລະດັບ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໃນ ການວາງແຜນ ທີ່ອີງໃສ່ ຫລັກການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແບບປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; • ນຳເອົາ ວິທີ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ມານຳໃຊ້ ໃນ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ / ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; • ປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການທົບທວນ ຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ສັນຍາ ສຳປະທານ ກໍຄື ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ການສຳປະທານ ພາຍໃນ ກົມ ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມພະລັງງານ, ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່; • ປັບປຸງ ຄວາມສາມາດ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງ ກອງ ປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງ ຈະມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ຂອງ ຈຳນວນ ໂຄງການ ພັດທະນາ ໃນອີກ ຫ້າປີຂ້າງໜ້າ; • ຮັບປະກັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ບັນດາມາດຕາ ທີ່ລະບຸເຖິງ ການເຜີຍແຜ່ ຂ່າວສານ ແລະ ການປົກສາຫາລື.
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	<ul style="list-style-type: none"> • ຈັດຕັ້ງ ກົມໂກ ການປົກສາຫາລື ກັບຊຸມຊົນ ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຈາກ ໂຄງການ ປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ; • ປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເພີ່ມອຳນາດ ໃນ ການເຈລະຈາ ຂອງ ຊຸມຊົນ ກັບ ຜູ້ດຳເນີນ ທຸລະກິດ ການທ່ອງທ່ຽວ; • ຈັດຕັ້ງ ກົມໂກ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ການອອກໃບຢັ້ງຢືນ ໃຫ້ແກ່

	ໂຄງການ.
ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ; ຈັດຕັ້ງ ກິນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ປັດໄຈກະຕຸກຊຸກຍູ້ ທີ່ຈະແຈ້ງ ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກ; ສ້າງ ກາລະໂອກາດ ເພື່ອເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ.

ຕາຕະລາງ 4: ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ, ສປປ ລາວ

4. ຫວຽດນາມ

4.1 ສະພາບລວມ

ຍ້ອນ ເນື້ອທີ່ ຂອງປະເທດ ເທົ່າກັບ 331,690 ກມ² ແລະ ປະຊາກອນ ປະມານ 84 ລ້ານຄົນ⁴, ເຮັດໃຫ້ ຫວຽດນາມ ກາຍເປັນປະເທດ ທີ່ມີອັດຕາ ສ່ວນ ຂອງ ຊາວຊົນນະບົດ ຫລາຍເປັນອັນດັບທີ 13 ໃນໂລກ ແລະ ທັງເປັນ ປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງ ພົນລະເມືອງສູງ ຊຶ່ງມີ ອັດຕາສະເລ່ຍ ເທົ່າກັບ 250 ຄົນ / ກມ². ປະລິມານ ນໍ້າໜ້າດິນ ມີປະມານ ມີ 830 - 834 ຕື້ ມ³, (ປະມານ 3,840 ມ³ ຕໍ່ ຫົວຄົນ), ໃນນີ້ 320 - 325 ຕື້ ມ³ ແມ່ນມີຕົ້ນກຳ ເນີດ ໃນປະເທດ ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫລືອ ແມ່ນ ມີຕົ້ນກຳເນີດ ຢູ່ປະເທດເພື່ອນ ບ້ານ. ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຫ້າອ່າງ ຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ປະລິມານນ້ຳ ທີ່ໄຫລ ທີ່ມາ ຈາກ ປະເທດອື່ນ:

- ແມ່ນ້ຳຂອງ, ເກືອບ 92 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານ ນ້ຳໄຫລ ສະ ເລ່ຍ ປະຈຳປີ ແມ່ນມາຈາກ 5 ປະເທດ ທີ່ຢູ່ຕົ້ນກະແສ;
- ແມ່ນ້ຳ ແດງ-ໄທບິນ, ເກືອບ 40 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານ ນ້ຳ ໄຫລ ສະເລ່ຍ ປະຈຳປີ ແມ່ນມີຕົ້ນກຳເນີດ ຢູ່ ປະເທດຈີນ;
- ອ່າງແມ່ນ້ຳມ້າ, 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໄຫລ ແມ່ນມາ ຈາກ ສປປ ລາວ;
- ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຄາ, 22 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໄຫລ ແມ່ນມາ ຈາກ ສປປ ລາວ;
- ອ່າງແມ່ນ້ຳ ດົງນາຍ, 17 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໄຫລ ແມ່ນມາຈາກ ກຳປູເຈຍ.

ແຫລ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນ ກໍມີທີ່ແຮງ ປະມານ 1500 ມ³ / ວິນາທີ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການກະຈາຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳ ຈາກ ແຫລ່ງດັ່ງກ່າວ ກໍບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ, ທັງ ໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ. ປະມານ 75 ເຖິງ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໄຫລ ປະຈຳປີ ແມ່ນມີຫລາຍທີ່ສຸດ ໃນ ສາມ ເຖິງ ສີ່ເດືອນ ຂອງ ລະດູຝົນ ເທົ່ານັ້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ເກືອບທຸກບ່ອນ ຂອງປະເທດ ແມ່ນປະເຊີນ ກັບ ບັນຫາ ການຂາດແຄນນ້ຳ ປະຈຳລະດູ ແລະ ມີໄພແຫ້ງແລ້ງ ໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ ຫລື ບັນຫາ ນ້ຳອັ້ງ ໃນລະດູຝົນ.

ຄວາມຕ້ອງການ ໃນ ການນຳໃຊ້ ນ້ຳໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ ແມ່ນສູງຂຶ້ນ ຢ່າງ ໄວວາ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ຕໍ່ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ການຂະຫຍາຍຕົວ ດ້ານ ເສດຖະກິດ ແລະ ການເຕີບຕົວ ຂອງ ພົນລະເມືອງ. ໃນປະຈຸບັນ, ປະມານ 8.5 ລ້ານຄົນ ຂອງ ພົນລະເມືອງ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ເຂດຕົວເມືອງ ບໍ່ມີ ນ້ຳສະອາດໃຊ້ ແລະ 41 ລ້ານຄົນ ຂອງ ພົນລະເມືອງ ທີ່ອາໄສຢູ່ ເຂດຊົນນະບົດ (ເຄິ່ງໜຶ່ງ

ຂອງ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຂອງປະເທດ) ບໍ່ມີ ລະບົບ ສະໜອງນ້ຳ ຕາມ ມາດຕະຖານ ນ້ຳສະອາດ ຂອງ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ. ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກໍເກົ່າແກ່ ແລະ ອຸດ ໂຊມ, ຄຸນນະພາບນ້ຳ ກໍມີບັນຫາມີມົນລະພິດຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ໃນ ບ່ອນທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບ ຕົວເມືອງ ແລະ ສູນກາງ ອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ. ຮອດປີ 2025, ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ຂອງປະເທດ ຈະມີເຖິງ 100 ລ້ານຄົນ, ການພັດທະນາ ໄພ່ຟ້ານຕົກ ຈະມີຫລາຍກວ່າ ສາມເທົ່າ ຈາກ 10,000 ເມກາວັດ ໃນ ປີ 2010 ເຖິງ ຫລາຍກວ່າ 33,000 ເມກາວັດ ໃນເວລານັ້ນ, ປະລິມານ ນ້ຳໜ້າດິນ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ຫົວຄົນ ກໍຈະຫລຸດລົງເຖິງ 2,830 ມ³. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຂະແໜງການນ້ຳ ຂອງ ຫວຽດນາມ ແມ່ນປະເຊີນກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ ອັນໃຫຍ່ ຫລວງ.

ດັ່ງນັ້ນ ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ຈະພະຍາຍາມ ກຳນົດ ວຽກງານ ດ້ານການ ປົກຄອງ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ບັນດາຂະແໜງການ ທີ່ນຳໃຊ້ນ້ຳ ທີ່ສຳຄັນ, ແລະ ທຳ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບວ່າ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ດັ່ງກ່າວ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ ປະ ເທດ ສາມາດ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໄດ້ ຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ ຄືແນວໃດ. ໃນນີ້ ຈະມີ ການກຳນົດ ຂອງວ່າງ ແລະ ບຸລິມະສິດ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ການປົກຄອງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆ ທີ່ ແຜນ ງານ MRWD ສາມາດ ລິເລີ່ມ ໃນ ການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ ໃນ ການແກ້ ໄຂ.

4.2 ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

4.2.1 ບັນດານະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຍຸດທະ ສາດ

ໂຄງປະກອບ ໃນລະດັບ ພາກພື້ນ

ສັນຍາ ແມ່ນ້ຳຂອງ ປີ 1995

ສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ຖືກລົງ ນາມ ໃນປີ 1995 ໂດຍ ລັດຖະບານຂອງ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ເພື່ອ ການຮ່ວມມື ແລະ ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ, ການນຳໃຊ້ ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ອ່າງ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແບບຍືນຍົງ.

ໂຄງປະກອບ ສະເພາະ ຂອງປະເທດ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ 1993 ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບປັບປຸງ 2005

ໃນປີ 1993 ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ກຳນົດ ສິດ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ, ລວມທັງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ລວມທັງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງ,

⁴ ສຳລັບປີ 2008

ອົງການຈັດຕັ້ງ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ບໍລິຫານ ທ້ອງຖິ່ນ. ໜຶ່ງ ໃນຈຸດທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ກິດໝາຍ ສະບັບນີ້ ແມ່ນ ການແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ກິດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບປັບປຸງ ໃນປີ 2005 ໄດ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ໃຫ້ຢູ່ ໃນເນື້ອໃນ ກິດໝາຍ ຂອງ ຫວຽດນາມ ທີ່ເປັນທາງການ ຄັ້ງທຳອິດ ແລະ ໄດ້ ປັບປຸງ ພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ໃນ ຂະບວນການ ການ ປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ.

ກິດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, 1998

ກິດໝາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ສ້າງພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່:

- ການສ້າງຕັ້ງ ນະໂຍບາຍ, ຫລັກການ ແລະ ໂຄງປະກອບ ທີ່ ເປັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການວາງແຜນ, ການຂຸດຄົ້ນ, ການນຳໃຊ້, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການວາງລະບຽບການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໂດຍລວມ, ແນໃສ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງບັນຫາ ຢ່າງຮອບດ້ານ, ມີການປະສົມປະສານ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ;
- ກຳນົດ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງ ລັດຖະບານ, ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ ໃນ ການນຳໃຊ້ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ວຽກງານ ວິສາວະກຳ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ;
- ບັນຍັດ ກ່ຽວກັບ ອຳນາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການບໍລິຫານ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກິດໝາຍ, ລວມທັງ ການຮ່ວມ ມື, ການພົວພັນ ແລະ ການປະສານງານ ຂອງ ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຂອງ ລັດຖະບານ, ແຂວງ, ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ສາທາລະນະຊົນ.

ກິດໝາຍ ສະບັບນີ້ ໄດ້ລະບຸ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງຕັ້ງ ສະພາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການ ອ່າງແມ່ນໍ້າ ໃນ ບັນດາອ່າງແມ່ນໍ້າ ທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ. ຂໍ້ ບັນຍັດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ມຸ່ງໃສ່ເຮັດໃຫ້ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີການ ປະສານກົມກຽວກັນ, ກົດນົດ ກົນໄກ ໃນ ການວາງແຜນ, ການນຳໃຊ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໂດຍຜ່ານ ການອອກອະນຸມັດ ຜູ້ນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ການອະນຸມັດ ການປ່ອຍນໍ້າທີ່ໃຊ້ແລ້ວ. ກິດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງ ບັນຍັດ ກ່ຽວກັບ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການຕີລາຄາ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ ກິດໝາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກິດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ໄດ້ລະບຸ ກ່ຽວກັບ ສິດທິ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ພ້ອມນີ້ ຂໍ້ບັນຍັດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປົກປັກ ຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງຂາດເນື້ອໃນ ເພື່ອ ນຳໄປສູ່ ການຜັນຂະຫຍາຍເຮັດ ໃຫ້ ການຄຸ້ມຄອງ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ມີປະສິດທິພາບ. ດັ່ງນັ້ນ ກິດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງຈຳເປັນ ຕ້ອງມີການທົບທວນຄືນ.

ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ເຖິງປີ 2020

ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ເຖິງປີ 2020 ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ ເຮັດໃຫ້ ການຮ່ວມມື ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລະດັບສາກົນ ມີຄວາມ ຫລາກຫລາຍ ໂດຍຜ່ານ ແຜນງານ ຮ່ວມມື ສອງຝ່າຍ ແລະ ຫລາຍຝ່າຍ ໂດຍ ຍົກສູງ ການມີສ່ວນ ກັບ ອົງການ ໃຫ້ທຶນ ສາກົນ ແລະ ອົງການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ. ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານການຮ່ວມມື ສາກົນ ກັບ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ຂອງ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ, ລວມທັງ ການລິເລີ່ມ ການຮ່ວມມື ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າແດງ ແລະ ອ່າງ ແມ່ນໍ້າ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້ ລັດຖະບານ ຍັງມີແຜນການ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໃນ ເວທີ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ເນັ້ນໃສ່ ການແລກປ່ຽນ ຂໍ້ ມູນ-ຂ່າວສານ, ການແບ່ງປັນ ປະສົບການ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ກອງ ປະຊຸມສຳມະນາ ແລະ ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຕ່າງໆ.

ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2001 - 2010

ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ໂຄງ ປະກອບ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອັນໜຶ່ງ ສຳລັບ ໄລຍະແຕ່ປີ 2001 - 2010. ຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ອີງໃສ່ ໝາກຜົນ ຂອງ ຂະບວນການ ປົກສາຫາລື ຢ່າງລະອຽດລະອໍ ໃນຕະຫລອດ ໄລຍະ ສາມປີ, ໂດຍ ການ ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຂອງ ບັນດາກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ, ອົງການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ສອງຝ່າຍ ແລະ ຫລາຍຝ່າຍ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ອື່ນໆ. ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີ ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການສ້າງ ຄວາມສາມາດ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ລວມທັງ ການນຳເອົາ ການພິຈາລະນາ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃນ ຂະ ບວນການ ວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນບັນຫາ ດ້ານເສດຖະກິດ.

ເປົ້າໝາຍລວມ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແມ່ນເພື່ອ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແນໃສ່ເພື່ອ ຍົກສູງ ຄຸນນະພາບ ຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ຮັບປະກັນ ການພັດທະນາ ປະເທດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ. ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ລວມເອົາ ບັນຫາ ມົນລະພິດ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ ແລະ ການ ຮັບປະກັນ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ຊີວະນານາພັນ ແບບຍືນຍົງ, ລວມທັງ ການປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ຕົວເມືອງ, ເຂດ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ (Vietnam Environment Protection Agency, 2001).

ຍຸດທະສາດ ການມຸ່ງສູ່ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ (2004)

ລັດຖະບານ ຫວຽດນາມ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ຍຸດທະສາດ ການມຸ່ງສູ່ ການ ພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ (ວາລະ 21 ຂອງ ຫວຽດນາມ) ໃນເດືອນສິງຫາ 2004. ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ມີໄລຍະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປັນເວລາ ຫ້າປີ ຄື ຈາກ ປີ 2005 - 2010. ໃນນີ້ ໄດ້ມີ ການກຳນົດ 19 ຂົງເຂດ ບຸລິມະສິດ ເພື່ອ ການ ພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ຊຶ່ງ ແບ່ງອອກເປັນ ສາມປະເພດ ຄື:

- ເສດຖະກິດ;

- ສັງຄົມ;
- ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການສົ່ງເສີມ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວາລະ ສະບັບນີ້, ໄດ້ມີການສ້າງ ຄູ່ມື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ຫວຽດນາມ.

ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ, 2000 - 2020

ກະຊວງ ກໍ່ສ້າງ ໄດ້ເປັນເຈົ້າການ ໃນ ການສ້າງ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າ ດ້ວຍ ການສະໜອງນ້ຳ ສະອາດ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ຊຶ່ງ ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ຕົກລົງຮັບຮອງເອົາ ໃນ ເດືອນສິງຫາ 2000. ຍຸດ ທະສາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານ ການຮ່ວມມືກັບ ກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ຈາກ ອົງການ ພັດທະນາ ສາກົນ ຂອງ ເດັນມາກ (DANIDA).

ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ໂດຍ ສອດຄ່ອງກັບ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ໄດ້ ເລັ່ງໃສ່ ການບັນລຸ ບັນດາຈຸດປະສົງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ສົ່ງເສີມ ສຸຂະພາບ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຊາວຊົນນະບົດ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ;
- ປັບປຸງ ເງື່ອນໄຂ ການດຳລົງຊີວິດ;
- ຫລຸດຜ່ອນ ມົນລະພິດ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເກີດຈາກ ມະນຸດ ແລະ ສັດລ້ຽງ.

ຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ລະບຸ ກ່ຽວກັບ ຈຸດປະສົງ ຕົ້ນຕໍ ແລະ ກຳນົດເວລາ ໃນ ການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ ຕະຫລອດໄລຍະ ຮອດປີ 2020, ລວມທັງ ແຜນດຳເນີນງານ ລະອຽດ ເຖິງປີ 2005. ອົງປະກອບ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ຍຸດທະ ສາດ ສະບັບນີ້ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການສຶກສາ ແລະ ການພົວພັນຕ່າງໆ, ລວມທັງ ການອຳນວຍໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ຫລາຍ ຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້ ຍຸດທະສາດ ສະບັບ ດັ່ງກ່າວ ຍັງກຳນົດ ແນວທາງ ກ່ຽວກັບ ບົດບາດ ຂອງ ລັດຖະບານ ໃນ ຂະແໜງການນີ້.

4.2.2 ການຈັດຕັ້ງ

ການຈັດຕັ້ງ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂອງ ຫວຽດນາມ ແມ່ນຢູ່ໃນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງຫລາຍ ອົງການຈັດຕັ້ງ. ຕາຕະລາງ ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສະ ເໜີ ກ່ຽວກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

ອົງການຈັດຕັ້ງ	ໜ້າທີ່
ສະພາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ	<ul style="list-style-type: none"> • ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ມະຫາພາກ ນີ້ ມີ ທ່ານຮອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເປັນປະທານ.
ອົງການ ອ່າງແມ່ນ້ຳ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັບຮູ້ໂດຍ ກົດໝາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ວ່າ ເປັນກົນໄກ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ. • ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການສ້າງ ແຜນການ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ແບບປະລິມະສານ, ພ້ອມນີ້ ກໍ່ເອົາໃຈໃສ່ ໃສ່ຕໍ່ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ; • ປະສານງານ ບັນດາກົດຈະກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ຂອງ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆ; • ປະສານງານ ໃນ ການປະເມີນ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ • ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແກ່ ລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ພາຍໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ
ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ, ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ປີ 2002	<ul style="list-style-type: none"> • ນຳພາ ແລະ ດຳເນີນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດານິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ ດ້ານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ • ນຳພາ ແລະ ປະເມີນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ແຜນງານລວມຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການປ້ອງ ກັນ ການເຊື່ອມໂຊມ ແລະ ການສູນເສຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ • ນຳພາ ແລະ ປະເມີນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການຊຸດຄົ້ນ ຊັບ ພະຍາກອນນ້ຳ • ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ເຄືອຂ່າຍ ເພື່ອ ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ • ຕີລາຄາສະພາບ ຂອງ ບັນດາແຜນການ, ໂຄງການ ການອວ່າຍນ້ຳ ລະຫວ່າງ ອ່າງ ແມ່ນ້ຳ ທີ່ກະຊວງ, ຂະແໜງການ ແລະ/ຫລື ແຂວງຕ່າງໆ ເປັນຜູ້ກຳນົດຂຶ້ນ

	<ul style="list-style-type: none"> • ນຳພາ ແລະ ປະເມີນ ການອອກ ແລະ ການຖອນ ໃບອະນຸຍາດ ດ້ານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ໄດ້ບັນຍັດໄວ້ ໃນກົດໝາຍ • ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອ ປ້ອງກັນ ມົນລະພິດ ຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ພື້ນຟູ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ເຊື່ອມໂຊມ.
ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ	<ul style="list-style-type: none"> • ນຳພາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ, ແຜນການ ດ້ານຊົນລະປະທານ , ຍຸດ ທະສາດ ດ້ານການປ້ອງກັນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ໄພພິບັດ ທາງທຳ ມະຊາດ • ສ້າງ ແຜນການ ດ້ານຊົນລະປະທານ ໃນ ພື້ນທີ່ / ອ່າງເກັບນ້ຳ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ການ ຜະລິດ ກະສິກຳ • ຮັບຮອງເອົາ ແຜນການ ສ້າງຄູກັນນ້ຳ ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານ • ເຜີຍແຜ່, ຊີ້ນຳ, ນຳພາ, ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນ, ສັງລວມ ແລະ ສະຫລຸບ ລາຍ ງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ທີ່ຖືກຮັບຮອງ ເອົາແລ້ວ • ນຳສະເໜີ ວິທີ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອ ລະດົມ ອຸປະກອນ ແລະ ວັດຖຸບັດ ໄຈຕ່າງໆ ເພື່ອ ປ້ອງກັນ ແລະ ປົວແປງ ຜົນເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກ ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພ ແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມຂັງ, ການພັງທະລາຍ ຂອງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແລະ ຜົນ ກະທົບຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຈາກນ້ຳ, ນຳພາ ການລະບາຍ ນ້ຳຖ້ວມ, ການຖ່ວງນ້ຳ ເພື່ອບໍ່ ໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການອົບພະຍົບຫລົບໄພ ຂອງ ປະຊາຊົນ. • ຮັບຜິດຊອບ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ, ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ.
ກະຊວງ ການຄ້າ ແລ ອຸດສາຫະກຳ	<ul style="list-style-type: none"> • ນອກຈາກໜ້າທີ່ ອື່ນໆແລ້ວ ຍັງຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ ໄພພິບັດຕົກ, ລວມທັງ ການ ດຳເນີນງານ ຂອງ ເຂື່ອນໄພພິບັດ
ກະຊວງ ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ	<ul style="list-style-type: none"> • ສ້າງຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ ຂໍ້ບັນຍັດ ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ໃນ ປີ 2003, ກະຊວງ ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ກຳນົດ ມາດ ຕະຖານ ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ດຳເນີນ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍຜ່ານ ຂະບວນການ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
ກະຊວງ ກໍ່ສ້າງ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານ ສະໜອງນ້ຳ, ລະບາຍນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດຕົວ ເມືອງ • ສ້າງ ລະບົບການ, ອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໂດຍຜ່ານ ບັນດາບໍລິສັດ ອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງ
ກະຊວງ ຂົນສົ່ງ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັບຜິດຊອບ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ບໍ່ໃຫ້ມີ ບັນຫາ ດ້ານມົນລະ ພິດ ຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ອາດເກີດ ຈາກ ກິດຈະກຳ ທາງທະເລ ແລະ ການເດີນ ເຮືອ • ຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານ ທາງທະເລ ແລະ ທ່າເຮືອ
ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນທ້ອງ ຖິ່ນ	<ul style="list-style-type: none"> • ໃນເມື່ອ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ເປັນຜູ້ສ້າງ ນະໂຍບາຍ, ລະບົບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ່າງໆ, ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ມີໜ້າທີ່ ດຳເນີນ ວຽກງານ ວິສາວະກຳ ກ່ຽວກັບ ນ້ຳ. • ພາຍໃຕ້ ການຊີ້ນຳ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະຊາຊົນ ຂັ້ນແຂວງ, ເກືອບທັງໝົດ ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ມີໜ້າທີ່ ຊີ້ນຳ ບັນດາວິ ສາທະກິດ ເອກະລາດ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.
ກອງ ສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນ ແຂວງ	ກອງ ສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ຂັ້ນແຂວງ ບໍລິຫານ ກິດຈະກຳ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ສ້າງ ແຜນການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂັ້ນ ແຂວງ
ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ	ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ ທັງ 128 ບໍລິສັດ (ສ່ວນໃຫຍ່)

	<p>ແມ່ນ ວິສາຫະກິດ ຂອງລັດ, ດັ່ງນັ້ນ ບາງບໍລິສັດ ກໍເປັນບໍລິສັດ ຈຳກັດ ແຕ່ພຽງຜູ້ດຽງ ຫລື ບາງບໍລິສັດ ກໍເປັນ ບໍລິສັດ ຮ່ວມທຶນ) ຮັບຜິດຊອບ ການປະຕິບັດງານ ຂອງ ລະບົບ ແຈກ ຈ່າຍນໍ້າ, ຄຸ້ມຄອງ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ລະບົບ ແຈກຈ່າຍນໍ້າ, ຈົນ ເຖິງ ການແຈກຈ່າຍນໍ້າ ໃຫ້ 'ເມືອງ'.</p> <p>ປະຕິບັດງານ ຮ່ວມກັບ ຊາວກະສິກອນ ທີ່ເອີ້ນວ່າ 'ສະຖານີ ຂັ້ນເມືອງ' ໂດຍສຸມໃສ່ ການ ຄຸ້ມຄອງ ສັນຍາ ລະຫວ່າງ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ແລະ ສະຫະກອນ ກະເສດ ຫລື ກຸ່ມຊຸມຊົນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ການຈ່າຍ ຄ່າ ສະໜອງນໍ້າ.</p> <p>ປະຈຸບັນ ມີທ່າອ່ຽງ ກ່ຽວກັບ ການມອບໂອນ ເນັ້ນທີ່ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ແກ່ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມ ຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ຊຶ່ງ ປະເມີນວ່າ ໃນປະຈຸບັນ ເນື້ອທີ່ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍກວ່າ 65 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຫຼວດນາມ ມີການຄຸ້ມຄອງ ໃນ ຮູບ ແບບນີ້.</p>
<p>ອົງການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ</p>	<p>ໃນເມື່ອມີ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຄຸ້ມຄອງ ທັງໝົດ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ, ຈາກ ທົ່ວງານ ຈົນເຖິງ ຄອງລະບາຍນໍ້າ, ອົງການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ຄອງລະບາຍນໍ້າ ຂັ້ນສອງ ແລະ ຂັ້ນຕໍ່ໆລົງມາ. ໃນບາງກໍລະນີ ອົງການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ທັງໝົດ ໂຄງການ.</p>

ຕາຕະລາງ 5: ການຈັດຕັ້ງ, ຫຼວດນາມ

ເພື່ອຮັບໃຊ້ ຊຸມຊົນ ຊົນນະບົດ) ແລະ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ກໍມີ ປະສິດທິພາບ ໜ້ອຍລົງ ຍ້ອນ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ເກົ່າແກ່ຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ລວມທັງ ງົບປະມານ ໃນ ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ ກໍມີໜ້ອຍ.

ສິ່ງທ້າທາຍ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ປະເຊີນຢູ່ ປະກອບມີ:

4.3 ສະພາບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ

4.3.1 ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ

ໃນປະຈຸບັນ, ປະມານ 82 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ທັງໝົດ ແມ່ນ ນຳ ໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການຊົນລະປະທານ. ຫຼວດນາມ ມີ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ຂະ ໜາດໃຫຍ່ 75 ໂຄງການ, ມີ ເຂື່ອນ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຂະໜາດກາງ 800 ແຫ່ງ, ມີ ອ່າງເກັບນໍ້າ ຫລາຍກວ່າ 3,500 ອ່າງ ທີ່ມີ ຄວາມສາມາດ ບັນຈຸນໍ້າ ໄດ້ ຫລາຍກວ່າ ໜຶ່ງລ້ານ ແມັດກ້ອນ, ມີ ປະຕູນໍ້າ 5000 ບານ, ມີ ສະຖານີ ສູບນໍ້າ ຫລາຍກວ່າ 2000 ແຫ່ງ ແລະ ມີຫົວງານ ຂະໜາດນ້ອຍ ເປັນພັນໆ ແຫ່ງ. ເນື້ອທີ່ 3.3 ລ້ານ ເຮັກຕາ ມີຊົນລະປະທານ ຕະຫລອດປີ ແລະ ຫລາຍ ກວ່າ ໜຶ່ງລ້ານ ເຮັກຕາ ໄດ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ເປັນບາງສ່ວນ, ຊຶ່ງ ກວມ ເອົາ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ເນື້ອທີ່ ປູກຝັງ ທົ່ວປະເທດ. ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ໃນຕະຫລອດ ຫລາຍປີ ທີ່ຜ່ານມາ ບໍ່ພຽງ ແຕ່ ຮັບປະກັນ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ແຕ່ຍັງເຮັດໃຫ້ ຫຼວດນາມ ກາຍເປັນ ໜຶ່ງ ຂອງຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າ ທີ່ນຳໜ້າ ຂອງໂລກ. ເຖິງຢ່າງ ໃດກໍຕາມ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ເກັບຄ່ານຳໃຊ້ເທື່ອ (ຖືເປັນ ການບໍລິການ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ທາງດ້ານສັງຄົມ

- ຊ່ອງວ່າງ, ຄວາມຊຸ້ຍຊ້ອນ ແລະ ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງຕ່າງໆ ໃນ ໂຄງ ປະກອບ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ, ນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຊຶ່ງພາໃຫ້ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ບໍ່ມີຄວາມ ແນ່ນອນ, ໜ້າທີ່ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ມີຄວາມສັບສົນ, ຊຶ່ງ ພາ ໃຫ້ເກີດມີ ຄວາມລ່າຊ້າ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ;
- ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນນຳໃຊ້ ວິທີການ 'ອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ຄວບຄຸມ' ຊຶ່ງ ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ແມ່ນແນໃສ່ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ຂອງ ນາເຂົ້າ. ຊາວກະສິກອນ ຍັງ ບໍ່ທັນສາມາດ ມີຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໃນ ຂະ ບວນ ການຄຸ້ມຄອງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການເລືອກສັນ ຊະນິດ ແລະ ແນວພັນ ເພາະປູກ;
- ໃນເມື່ອມີພຽງ ບາງຕົວແບບ ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ປະສິບຜົນສຳເລັດ ໃນ ການນຳໃຊ້ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວິທີການ ດັ່ງກ່າວ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຊັກຊ້າ,

ແລະ ຍ້ອນ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ບໍ່ມີການເກັບຄ່ານໍ້າ ໃຊ້ ຈຶ່ງພາໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ໄດ້ຮັບ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃນ ການ ເຂົ້າຮ່ວມ;

- ການພົວພັນ ແລະ ປະສານງານ ພາຍໃນ ບັນດາບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ, ລະຫວ່າງ ບັນດາສະພາ ບໍລິຫານ, ກົມ ທີ່ມີໜ້າທີ່ ໃນ ການບໍລິຫານ ດ້ານວິຊາການ/ການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການເງິນ ແລະ ສະຖານີ ພາກ ສະໜາມ ຍັງຈຳກັດ.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ຊົນລະ ປະທານ ຄວາມ ກວມເອົາ:

- ການທົບທວນຄືນ ແລະ ການປະຕິຮູບ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ, ລວມທັງ ການປັບປຸງ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າ ທີ່ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ;
- ການປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປະສານງານ ແລະ ການພົວພັນ ຂອງ ບັນດາບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ;
- ການຂະຫຍາຍ ການນຳໃຊ້ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ບົດຮຽນ ແລະ ຕົວແບບ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ, ລວມທັງ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການຕ່າງໆ ຫລາຍຂຶ້ນ.

4.3.2 ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ

ຂະແໜງການ ການປະມົງ ຂອງ ຫວຽດນາມ ໄດ້ເຕີບໂຕຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້າເພິ່ງພໍໃຈ ຊຶ່ງ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຢ່າງແຂງແຮງ ຈາກ ລັດຖະບານ ເພື່ອ ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ການລົບລ້າງ ໄພອິດທິວ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກ. ຂະ ແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ປະມານ ເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງ ໂປຣຕິນ ທີ່ໄດ້ ຈາກສັດ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ. ພ້ອມນີ້ ກໍຖືວ່າ ເປັນຂະແໜງການ ສິ່ງອອກ ທີ່ ສຳຄັນ ຊຶ່ງ ສ້າງລາຍໄດ້ ເປັນອັນດັບທີສາມ ທຽບໃສ່ ຂະແໜງການ ອື່ນ. ຂະ ແໜງການ ການປະມົງ ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ໂດຍມີ ແຮງງານ ຫລາຍກວ່າ ສາມລ້ານຄົນ ປະກອບອາຊີບ ເປັນຊາວປະມົງ ໂດຍກົງ ແລະ ອີກ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຈຳນວນ ປະຊາກອນ ມີລາຍໄດ້ ສ່ວນໃຫຍ່ ຈາກອາຊີບ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການປະມົງ.

ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ໄດ້ມີການເຕີບໂຕ ຢ່າງສຳຄັນ ໃນຊຸມປີ ທີ່ຜ່ານມາ ຊຶ່ງ ມີອັດຕາ ການເຕີບໂຕ ຫລາຍກວ່າ 12 ສ່ວນຮ້ອຍ ນັບແຕ່ ປີ 1999 ເປັນຕົ້ນມາ. ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ຫລາຍກວ່າ 40 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຜົນຜະລິດ ການປະມົງ ທັງໝົດ, ຄິດເປັນ ມູນຄ່າ 15,400 ຕື້ ດົງ ໃນ ປີ 2003 (Kellogg Brown and Root Pty Ltd, 2008).

ສິ່ງທ້າທາຍ ບາງຢ່າງ ຕໍ່ ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ປະກອບດ້ວຍ:

- ລັດວິສາຫະກິດ ການປະມົງ ຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ຕາມຄາດໝາຍຂອງຕົນ ທີ່ວາງໄວ້ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການເກັບກູ້ທຶນຄືນ ໄດ້ໜ້ອຍ;
- ການບັນລຸ ຄາດໝາຍ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະ ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າເບື້ອນ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ;
- ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ, ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການສ້າງ ຄວາມສາມາດ ຍັງບໍ່ທັນມີ ປະສິດທິພາບ;
- ຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ;
- ການຝຶກອົບຮົມ ວິຊາຊີບ ມີຈຳກັດ ແລະ ແຮງງານ ທ້ອງຖິ່ນ ຍັງຂາດ ຄວາມຊຳນານງານ;
- ການສົ່ງເສີມ ດ້ານວິຊາການ ໃນ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ຍັງອ່ອນ.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ຄວນກວມເອົາ:

- ການປະຕິຮູບ ລັດວິສາຫະກິດ ການປະມົງ.

4.3.3 ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ

ຈາກ ປີ 1995 ເຖິງ 2005, ຄວາມສາມາດ ໃນ ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ປະມານ ສາມເທົ່າ ຊຶ່ງ ມີ ອັດຕາ ເຕີບໂຕ ສະເລ່ຍ ເທົ່າກັບ 12.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ, ແຕ່ ກໍຍັງບໍ່ພຽງພໍກັບ ຄວາມຕ້ອງການເທື່ອ. ຮອດປີ 2010, ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈະປະກອບສ່ວນ 42 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄວາມສາມາດ ຜະລິດ ພະລັງງານ ທັງໝົດ ຂອງປະເທດ. ອ່າງແມ່ນໍ້າ ແດງ-ໄທຍິນ, ດົງນາຍ ແລະ ເຊສານ ເປັນສາມອ່າງແມ່ນໍ້າ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ດ້ານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.

ສິ່ງທ້າທາຍ ບາງຢ່າງ ຕໍ່ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການວາງແຜນ ຮ່ວມກັນ ແລະ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນ ຍັງມີໜ້ອຍ ຊຶ່ງພາໃຫ້ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ສ້າງຜົນກະທົບ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ຕໍ່ ຂະແໜງການ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນ;
- ຂາດກິນໄກ ການປົກສາທາລີ ທີ່ເປັນທາງການ ເພື່ອອຳນວຍໃຫ້ ສັງຄົມ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ;
- ການພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບ ທ່າແຮງ ຂອງເຂື່ອນ ເພື່ອນຳໃຊ້ ໃນທາງອະເນກປະສົງ ຍັງມີໜ້ອຍ, ຊຶ່ງຈຳເປັນ ຕ້ອງມີ ການລົງທຶນ ຂອງລັດ;

- ຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບ ໃນ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ທາງເລືອກ ໃນການຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຍັງຈຳກັດ.

ສິ່ງທ້າທາຍ ສອງຂໍ້ທຳອິດ ແມ່ນຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ ເປັນບັນຫາ ດ້ານການ ປົກຄອງ. ນອກຈາກນີ້ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຫວຽດນາມ ຍັງປະເຊີນກັບ ບາງ ບັນຫາ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ໃນ ແມ່ນ້ຳ ສາກິນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ເວທີ ການ ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນ ເຂດ ຊາຍແດນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ. ຈົນ ກໍກຳລັງມີ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ຢູ່ຫລາຍໂຄງການ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ແດງ, ແຕ່ ການປຶກສາຫາລື ກັບ ຫວຽດນາມ ກ່ຽວກັບ ໂຄງການ ຫລື ຜົນ ກະທົບ ຂອງ ໂຄງການ ເຫລົ່ານີ້ ກໍຍັງມີໜ້ອຍ. ໃນຕໍ່ໜ້າ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳ ເປັນ ຕ້ອງມີລະບຽບການ ທີ່ເຂັ້ມງວດ ຊຶ່ງ ມີຂັ້ນຕອນ ທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ເປັນ ເອກະພາບ, ລວມທັງ ລະບຽບການທີ່ ຜູ້ປະຕິບັດງານ ຂອງລັດ ແລະ ບໍ່ແມ່ນ ຂອງລັດ ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້າ ນຳຕົກ ຄວນປະກອບດ້ວຍ:

- ປັບປຸງ ການວາງແຜນ ທີ່ມີການປະສານສົມທົບ ກັບ ຫລາຍຂະ ແໜງການ (ລະດັບ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ແລະ ນຳໃຊ້ ຫລັກການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ);
- ສ້າງ ມາດຕະຖານ ແລະ ປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ແລະ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ສະສົມ;
- ຈັດຕັ້ງ ກົນໄກ ການປຶກສາຫາລື ທີ່ເປັນທາງການ ເພື່ອອຳນວຍໃຫ້ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ທັງຈາກ ພາຍໃນ ແລະ ປະເທດໃກ້ຄຽງ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໃນເວລາທີ່ ເຂື່ອນ ຂອງ ຫວຽດນາມ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ, ຫລື ເຂື່ອນ ຂອງ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ຫວຽດນາມ.

4.3.4 ຂະແໜງການ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ

ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ທາງແມ່ນ້ຳ ປະກອບສ່ວນ ເກືອບ 20 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ທັງໝົດ ຂອງ ຫວຽດນາມ ແລະ ມີອັດຕາ ການເຕີບໂຕ 7 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2001 ເຖິງ 2006. ພ້ອມນີ້ ໃນປີ 2006, ການໂດຍ ສານ ທາງແມ່ນ້ຳ ກໍກວມເອົາ ປະມານ 13 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ການໂດຍສານ ທັງໝົດ ຂອງ ຫວຽດນາມ. ມູນຄ່າ ທັງໝົດ ໃນ ການຂົນສົ່ງໂດຍສານ ທາງ ແມ່ນ້ຳ ແມ່ນເກືອບເທົ່າ 7,730 ຕື້ດົງ ໃນປີ 2004. ສິ່ງທ້າທາຍ ບາງຢ່າງ ຂອງ ຂະແໜງການ ຂົນສົ່ງ ແລະ ເດີນເຮືອ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການວາງແຜນ ຫລື ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ ເດີນເຮືອ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນ ຍັງຈຳກັດ;

- ມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ວຽກງານ ດ້ານວິຊາການ ໃນຕໍ່ໜ້າ ເພື່ອປັບປຸງ ການຂົນສົ່ງໂດຍສານ ທາງ ແມ່ນ້ຳ ລະຫວ່າງປະເທດ ກັບ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຈີນ;
- ຂາດ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ກວມລວມ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການ ເດີນເຮືອ ທາງແມ່ນ້ຳ;
- ກົນໄກ ທີ່ອຳນວຍໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຍັງອ່ອນແອ, ການສື່ສານ ແລະ ລະບົບ ຕອບຮັບ ການເຕືອນໄພ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ;
- ຂະແໜງການ ຂອງລັດ ໃນ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ ຍັງຂາດ ຈິດ ສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ການເດີນເຮືອ;
- ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ລະບຽບການ ຂອງ ຜູ້ດຳເນີນ ກິດຈະກຳ ແລະ ບໍລິສັດ ການເດີນເຮືອ ຍັງຈຳກັດ;
- ກິດຈະກຳ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ທາງອ້ອມ ຕໍ່ ການ ເດີນເຮືອ ຍ້ອນມີ ຂໍ້ເກືອດຫ້າມ ແລະ ເຫດຜົນ ດ້ານຄວາມປອດ ໄພຕ່າງໆ.

ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ສິ່ງທ້າທາຍ 4 ຢ່າງທຳອິດ ຖືເປັນ ບັນຫາ ດ້ານການ ປົກຄອງ ທີ່ສຳຄັນ.

ດັ່ງນັ້ນ ໜ້າວຽກ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ການເດີນ ເຮືອ ຄວນກວມເອົາ:

- ສ້າງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ກວມລວມ;
- ສ້າງ ນະໂຍບາຍ ລະດັບ ພາກພື້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການເດີນ ເຮືອ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ລະຫວ່າງ ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ຈີນ;
- ປັບປຸງ ກົນໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ.

4.3.5 ຂະແໜງການ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ປະມານ 62 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ນ້ຳສະອາດ. ໃນປີ 2005 ການສະໜອງນ້ຳ ໃນຕົວເມືອງ ຂະໜາດນ້ອຍ ສະ ເລ່ຍ ປະມານ 80 - 90 ລິດ ຕໍ່ຄົນ ຕໍ່ມື້ ແລະ ໃນ ຕົວເມືອງໃຫຍ່ ສະເລ່ຍ ປະມານ 120 - 130 ຕໍ່ຄົນ ຕໍ່ມື້. ໃນລະຫວ່າງປີ 1991 ແລະ 2005, ລັດຖະບານ ໄດ້ລົງທຶນ 18,567 ຕື້ດົງ ໃນ ໂຄງການ ສະໜອງນ້ຳ, ໃນນີ້ ການ ລົງທຶນ ຂອງຕ່າງປະເທດ ມີ 15,020 ຕື້ດົງ. ການລົງທຶນ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ ຄວາມສາມາດ ໃນການສະໜອງນ້ຳ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 1,250,000 ມ³ ຕໍ່ມື້.

ການສະໜອງ ນ້ຳສະອາດ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ກວມເອົາ ອັດຕາສ່ວນ ປະມານ 66 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ການມີວິດຖ່າຍ ກວມເອົາ ປະມານ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ເກືອບ ທຸກຄົວເຮືອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ນຳໃຊ້ ນ້ຳສ້າງ

ທີ່ຂຸດເອງ ຕາມວິທີດັ້ງເດີມ ເພື່ອ ເປັນແຫລ່ງ ພື້ນຖານ ໃນ ການສະໜອງ ນໍ້າດື່ມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄອບຄົວ ທີ່ມີລາຍໄດ້ໜ້ອຍ. ສ້າງບາດານ ເປັນ ປະເພດ ແຫລ່ງສະໜອງນໍ້າ ທີ່ມີຢູ່ທົ່ວໄປ ເປັນອັນດັບສອງ ຊຶ່ງ ກວມເອົາ ອັດຕາສ່ວນ ປະມານ 22 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນບັນດາຄົວເຮືອນ ຂອງຊາວຊົນນະບົດ. ມີພຽງ ສີ່ ເຖິງ ຫົກ ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ໄດ້ຊົມໃຊ້ ນໍ້າປະປາ. ປະມານ 12 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ນໍ້າໃຊ້ ນໍ້າໜ້າດິນ ທີ່ບໍ່ມີ ການປ້ອງກັນ ເພື່ອ ດື່ມກິນ ແລະ ແຕ່ງອາຫານ, 11 ເຖິງ 19 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ນໍ້າໃຊ້ ນໍ້າຝົນ ເພື່ອ ການບໍລິໂພກ ໂດຍກົງ, ແລະ ນ້ອຍກວ່າ ໜຶ່ງ ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ຊຶ່ງນໍ້າສະອາດ. ໃນປະຈຸບັນ ຂະ ແໜງການ ເອກະຊົນ ທີ່ກໍາລັງເຕີບໂຕ, ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ວິສາຫະກິດ ຂະໜາດນ້ອຍ ເປັນໜຶ່ງໆ ຫົວໜ່ວຍ, ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການ ແກ່ ຄົວເຮືອນ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ຂອງ ຫວຽດນາມ. ໃນນີ້ ເລີ່ມແຕ່ ບັນດາວິສາຫະກິດ ສ່ວນຕົວ ທີ່ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ດ້ານການຂຸດເຈາະ ແລະ ຕິດຕັ້ງຈັກສູບນໍ້າ, ທຸລະກິດ ດ້ານ ການເກັບກັກ ແລະ ຂາຍນໍ້າ, ຈົນເຖິງ ບໍລິສັດ ວັດສະດຸ ຂະໜາດນ້ອຍ ຂອງເອກະຊົນ ທີ່ສະໜອງ ຖິ່ນນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ຄົວເຮືອນ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ລິເລີ່ມ ແຜນງານ ແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໄລຍະທີສອງ ແຕ່ປີ 2006 ເຖິງ 2010. ແຜນ ງານ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍ ໃນປີ 2010 ເພື່ອໃຫ້:

- 85 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ສາມາດນໍາໃຊ້ ນໍ້າສະອາດ ໃນປະລິມານ 60 ລິດ/ຫົວຄົນ/ມື້;
- 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄົວເຮືອນ ໃນຊົນນະບົດ ມີວິດຖ່າຍ ທີ່ຖືກ ຫລັກອະນາໄມ;
- 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຄອກສັດລ້ຽງ ມີລະບົບ ສຸຂາພິບານ ທີ່ຖືກ ຫລັກອະນາໄມ;
- 100 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ໂຮງຮຽນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ຄລິນິກ, ຫ້ອງການ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະຊາຊົນ ແລະ ສະຖານທີ່ ສາທາລະນະຕ່າງໆ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ມີນໍ້າສະອາດ ແລະ ວິດຖ່າຍ ທີ່ຖືກຫລັກອະນາໄມ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຂະແໜງການ ນີ້ ມີຄວາມຄືບໜ້າ ໃນຫລາຍດ້ານກໍຕາມ, ແຕ່ກໍ ຍັງມີ ສິ່ງທ້າທາຍ ຫລາຍດ້ານ ຄື:

- ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ໃນ ຂະ ແໜງການ, ໂດຍສະເພາະ ໃນລະດັບແຂວງ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ;
- ການປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງ ວິສາຫະກິດ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຍ້ອນ ຂາດ ນະໂຍບາຍ ທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ລວມທັງ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ກໍຍັງບໍ່ທັນແຈ້ງ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກົດຂວາງ ການສົ່ງເສີມ ທ່າແຮງ ດ້ານການສະໜອງນໍ້າ, ການ ປົກປັກຮັກສາ ຄຸນນະພາບນໍ້າ, ຄຸນນະພາບ ຂອງ ການບໍລິການ

ແລະ ຄວາມເປັນເອກະລາດ ທາງດ້ານການເງິນ ຂອງ ບັນດາວິ ສະຫະກິດ;

- ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ຍັງຈໍາກັດ;
- ການກຸ້ມຕີນເອງ ທາງດ້ານການເງິນ ຂອງ ລະບົບ ການສະໜອງນໍ້າ ຍັງຈໍາກັດ ຍ້ອນ ການກຳນົດ ຄ່າສະໜອງນໍ້າ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ຍັງ ຕ່ຳຫລາຍ;
- ບໍ່ມີ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີ ການເກັບກັກ ນໍ້າທີ່ໃຊ້ແລ້ວ, ຍ້ອນ ບັນດາບໍລິສັດ ສະໜອງນໍ້າ ເກັບຄ່າ ການປ່ອຍນໍ້າເປື້ອນ ໃນ ອັດຕາທີ່ຕ່ຳ ແລ້ວ ໂອນໃຫ້ແຂວງ ຫລື ຕົວເມືອງ ຊຶ່ງ ລາຍໄດ້ ດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ການບໍລິການ ຂອງ ບໍລິສັດ;
- ຂາດ ພະນັກງານ ທີ່ມີຄວາມຊຳນານງານສູງ ເພື່ອ ປະຕິບັດງານ ກັບ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ກ້າວໜ້າ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈາກ ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ, ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາ ພິບານ ຄວນກວມເອົາ:

- ປັບປຸງເຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມສອດຄ່ອງ ດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ບັນດາວິສາຫະກິດ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ດຳ ເນີນວຽກງານໄດ້ ຢ່າງຄ່ອງຕົວ;
- ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ;
- ພັດທະນາ ກົນໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນ.

4.3.6 ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໜູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ

ໃນປີ 2006, ການຜະລິດ ອຸດສາຫະກຳ ໄດ້ກວມເອົາ ຫລາຍກວ່າ 41 ສ່ວນ ຮ້ອຍ ຂອງ ຜະລິດຕະພັນ ມວນຮວມ ພາຍໃນ ຂອງປະເທດ ແລະ ຄາດວ່າ ຈະ ບັນລຸ 45 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2010. ໃນຕະຫລອດ ເຈັດປີ ທີ່ຜ່ານມາ ຂະແໜງ ການ ອຸດສາຫະກຳ ໄດ້ບັນລຸ ອັດຕາ ການເຕີບໂຕ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ປີ ເຖິງ 17.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ ຜະລິດຕະພັນ ມວນຮວມ ພາຍໃນ ມີການເຕີບໂຕເຖິງ ສອງເທົ່າ ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2002 ເຖິງ 2006. ການຜະລິດ ອຸດສາຫະກຳ ກຳລັງ ມີການເຕີບໂຕຂຶ້ນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າ ແດງ-ໄທບິນ, ອ່າງ ແມ່ນໍ້າ ບາເຣຍ-ວຽເຕົາ ແລະ ອ່າງແມ່ນໍ້າ ດົງນາຍ, ຊຶ່ງ ລວມກັນແລ້ວ ກວມ ເອົາເກືອບ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າ ຜະລິດຕະພັນ ອຸດສາຫະກຳ ທັງໝົດ (Kellogg Brown and Root Pty Ltd, 2008). ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງ ການ ອຸດສາຫະກຳ ທັງໝົດ ມີປະມານ 3,760 ລ້ານ ມ³ ຕໍ່ປີ, ຊຶ່ງ ຄາດວ່າ ຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນ ເທົ່າຕົວ ໃນປີ 2015. ນໍ້າທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ຈາກ ອຸດສາຫະກຳ ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງ ເປັນສາຍເຫດ ຂອງມົນລະພິດ ອັນມະຫາສານ ຕໍ່ ແຫ ລ່າງນໍ້າ. ມີພຽງ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ນໍ້າເປື້ອນ ທີ່ປ່ອຍອອກຈາກ ໂຮງງານ

ອຸດສາຫະກຳ ຖືກປຸງຮັບ ຊຶ່ງ ຈະຫລຸດລົງມາ ເຖິງ 31 ສ່ວນຮ້ອຍ ເມື່ອ ມີການ ນຳໃຊ້ ເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ຈັດສັນໃຫ້ ທັງໝົດ.

ສິ່ງເກດເຫັນວ່າ ອຸດສາຫະກຳ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ໄດ້ມີການເຕີບໂຕຂຶ້ນ, ໂດຍ ສະເພາະ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ແດງ-ໄທບິນ. ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ແມ່ນເຂດ ທີ່ມີ ຄວາມສ່ຽງ ດ້ານສຸຂະພາບສູງ ແລະ ສາມາດເປັນແຫລ່ງກຳເນີດ ຂອງ ມົນລະ ພິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຈາກ ບັນດາອຸດສາຫະກຳ ຂະໜາດນ້ອຍ ຊຶ່ງ ບໍ່ມີ ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນ ການຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ, ການປ້ອງກັນ ພະນັກງານ ຫລື ການປຸງຮັບ ນ້ຳເປື້ອນ. ເກືອບ ທຸກຄົວເຮືອນ ຂອງບ້ານ ນຳໃຊ້ ເຮືອນ ແລະ ສວນ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ເປັນບ່ອນຜະລິດ, ຊຶ່ງ ມີການປ່ອຍ ແລະ ຖິ້ມ ສິ່ງເສດ ຫລືອ ໂດຍກົງ ລົງສູ່ ບໍລິເວນ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແມ່ນ້ຳ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ ເກີດ ຜົນກະທົບ ໂດຍກົງ ຕໍ່ ບໍ່ພຽງແຕ່ ແຫລ່ງນ້ຳ ໜ້າດິນ, ແຕ່ ຍັງກະທົບຕໍ່ ແຫລ່ງນ້ຳ ໃຕ້ດິນ ຊຶ່ງ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນ ຕໍ່ ແຫລ່ງນ້ຳດັ່ງກ່າວ ໄດ້. ມົນລະພິດ ທາງນ້ຳ ຈາກ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ເປັນບັນຫາ ທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ກຳລັງສ້າງ ບັນຫາ ຫລາຍຂຶ້ນຊຶ່ງໃຊ້, ໃນເວລາດຽວກັນ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ, ໂດຍສະເພາະ ໃນ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ປຸງແຕ່ງ ອາຫານ, ກໍກຳລັງເຊີນກັບ ບັນຫາ ຂາດແຄນ ນ້ຳ ໃຊ້.

ສິ່ງທ້າທາຍ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ປະກອບດ້ວຍ:

- ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳ ເພີ່ມຂຶ້ນ;
- ການກໍ່ໃຫ້ເກີດ ນ້ຳເປື້ອນ ໃນປະລິມານ ອັນຫລວງຫລາຍ, ການ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ສານພິດ ແລະ ມົນລະພິດ ທີ່ມີສ່ວນປະກອບ ອັນ ສັບສິນ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ແຫລ່ງນ້ຳ ໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ;
- ບັນຫາ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳ ໃນ ສູນການ ອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນ ຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງ ພົນລະ ເມືອງ ເພີ່ມຂຶ້ນ;
- ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ ຍັງບໍ່ ທັນໄດ້ດີ, ພ້ອມທັງ ການຂາດແຄນ ຂໍ້ມູນ ທີ່ຈຳເປັນ;
- ຂາດ ພະນັກງານ ທີ່ມີຄວາມຊຳນານງານ, ບໍ່ມີທຶນຮອນ ພຽງພໍ ແລະ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ກໍຍັງບໍ່ໄດ້ ດີ;
- ຂັ້ນຕອນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງບໍ່ສາມາດ ຕອບ ສະໜອງໄດ້ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ທີ່ກຳລັງເຕີບໂຕຂຶ້ນ (ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີ ຂັ້ນຕອນ ກ່ຽວກັບ ການເກັບຄ່າ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ກໍຕາມ, ແຕ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍັງອ່ອນ).

ດັ່ງນັ້ນ, ໂດຍອີງໃສ່ ສິ່ງທ້າທາຍ ທັງໝົດ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ໜ້າວຽກຕົ້ນຕໍ ຂອງ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການ ໝູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ ຄວນກວມ ເອົາ:

- ປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເກັບຄ່າ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວ ດລ້ອມ.

4.4 ສະຫລຸບ - ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

4.4.1 ສິ່ງທ້າທາຍ

ບັນຫາ ທີ່ ຂະແໜງການນັ້ນ ຂອງ ຫວຽດນາມ ປະເຊີນຢູ່ ແມ່ນເລີ່ມຈາກ ການ ຂາດແຄນ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ, ການກຸ້ມຕີນເອງ ທາງດ້ານການເງິນ, ການຂາດ ສິດຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ລວມເຖິງ ສະພາບການ ດ້ານມົນລະພິດ ທີ່ ໜັກໜ່ວງ. ຍັງບໍ່ທັນມີ ການກຳນົດ ສິດ ຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ທັງທີ່ວ່າ ມີການ ດຳເນີນ ການອອກອະນຸມັດ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ, ຊຶ່ງຖືວ່າ ຍັງເປັນບັນຫາ ທີ່ຖືກເນີນ ເສີຍ ແລະ ບໍ່ທັນມີ ການສະໜັບສະໜູນເທື່ອ. ຄວາມພະຍາຍາມ ໃນ ການຄຸ້ມ ຄອງ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ຍັງບໍ່ທັນມີປະສິດທິພາບ. ຍັງຂາດ ຂັ້ນບັດ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ, ຊຶ່ງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍັງຖືກຖືວ່າ ບໍ່ແມ່ນ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ລະບົບນິເວດ. ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນທຸກລະດັບ ຂອງ ລັດຖະບານ ແລະ ຊຸມຊົນ ຍັງຕ່ຳຫລາຍ. ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນ ທຸກ ຂະແໜງການ ຍັງຈຳກັດ. ສະຫລຸບແລ້ວ, ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການນັ້ນ ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນອີງໃສ່ ວິທີການ ທີ່ເຄີຍປະຕິບັດມາ ຊຶ່ງ ບໍ່ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ ວິທີການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ.

ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ຂະແໜງການນັ້ນ ແມ່ນ ກະແຈກກະຈາຍ, ພາໃຫ້ ມີຊ່ອງວ່າງ ດ້ານນະໂຍບາຍສູງ ຊຶ່ງ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ຂະແໜງການ, ພ້ອມນີ້ ການສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ກໍຍັງບໍ່ ທັນໄດ້ດີ ຕັ້ງແຕ່ໃດມາ. ນອກຈາກນີ້, ການຕ້ອມໂຮມ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍ ປະຕິຮູບ ການຈັດຕັ້ງ ໃນ ລະດັບ ຊາດ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງເຮັດໃຫ້ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ ຜົນກະທົບ ດ້ານການພັດທະນາ ຕໍ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໄດ້ມີ ການລົງທຶນ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ເຂົ້າໃນ ການ ບໍລິການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຊົນລະປະທານ, ການປ້ອງກັນ ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ. ພ້ອມນີ້ ກໍມີການລິເລີ່ມ ການປະຕິ ຮູບ ໃນຫລາຍໆດ້ານ, ລວມທັງ ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ອ່າງແມ່ນ້ຳ, ການສ້າງ ຍຸດທະສາດ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລະດັບແຂວງ ທີ່ອຳນວຍໃຫ້ ມີການ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ, ແຕ່ ລະດັບ ຂອງ ຄວາມພະຍາຍາມ ຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງ ຄວາມພະຍາຍາມ ເຫລົ່ານັ້ນ ກໍຍັງບໍ່ທັນ ເປັນຮູບປະທຳ ໃນລະດັບ ອັນກວ້າງຂວາງເທື່ອ.

ໃນຕໍ່ໜ້າ, ສິ່ງທ້າທາຍ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ການປົກຄອງ ໃນ ຫວຽດນາມ ປະກອບມີ:

- ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ມີລັກສະນະ ຊັ້ນຊ້ອນ ໂດຍ ປະກອບມີ ກົດໝາຍ ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການບັງຄັບໃຊ້ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ;
- ຂະແໜງການຕ່າງໆ ເປັນຜູ້ກຳນົດ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ຂອງ ໃຜມັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ;
- ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຍັງມີໜ້ອຍ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການກຳນົດ ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ມີຄວາມຊັ້ນຊ້ອນ ແລະ ສັບສົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍ່ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ;
- ອົງການ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ບໍ່ມີອຳນາດ ພຽງພໍ ຊຶ່ງ ເປັນພຽງ ອົງການຈັດ ຕັ້ງ ປະສານງານ ເທົ່ານັ້ນ;
- ຍັງບໍ່ມີ ກົນໄກ ທີ່ເປັນທາງການ ຫລື ກົນໄກ ທີ່ມີການປະສານ ສົມທົບ ໃນ ກາເກັບກຳ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ແບ່ງປັນ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ;
- ຍ້ອນວ່າ ບົດບາດ ຂອງ ລັດຖະບານ ມີການປ່ຽນແປງຊ້າ ທຽບໃສ່ ຜູ້ພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ປະກອບກິດຈະການ, ດັ່ງນັ້ນ ບັນດານັກວາງ ແຜນ ແລະ ຜູ້ອອກລະບຽບການ ໃນ ຂະແໜງການ ຂອງລັດ ຕ້ອງ ໄດ້ຮັບ ການຍົກລະດັບ ຄວາມສາມາດ ໃນຫລາຍໆດ້ານ. ການ ສ້າງ ຄວາມສາມາດ ຖືວ່າ ເປັນວຽກງານ ອັນຮີບດ່ວນ ແລະ ອາດມີ ຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີ ການຊັບຊ້ອນ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຄົນໃໝ່;
- ຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ບັນດາກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງ ແລະ ພະແນກການຕ່າງໆ ໃນ ຂັ້ນແຂວງ ຍັງຕໍ່ຫລາຍ. ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ເຫລົ່ານີ້ ມີຄວາມ ເຂົ້າໃຈ ຫລື ມີການຝຶກອົບຮົມ ໜ້ອຍຫລາຍ ກ່ຽວກັບ ວິທີການ ຈັດ ສັນ, ພັດທະນາ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນກອນ ແບບ ປະສົມປະສານ;
- ການຈັດສັນ ງົບປະມານ ຮັບໃຊ້ ການປະຕິບັດງານ ແລະ ບຳລຸງ ຮັກສາ ໂຄງການ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ຍ້ອນ ສຸມໃສ່ແຕ່ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ ຫລາຍກວ່າ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການ ປົກຄອງ. ນອກຈາກນີ້ ການລົງທຶນ ກໍ່ບໍ່ມີຈຸດສຸມ.

4.4.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ກຳນົດຂຶ້ນ ເພື່ອ ນຳສະເໜີ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ໃນ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ໄດ້ວິໄຈມາ ຂ້າງ ເທິງນັ້ນ ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນ ຕາຕະລາງ ຂ້າງລຸ່ມ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ຂະແໜງການນ້ຳ ໃນ ຫວຽດນາມ ທີ່ ແຜນງານ MRWD ຄວນສຸມໃສ່ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ມົນລະພິດ ໃນແມ່ນ້ຳ: ມົນລະພິດ ທີ່ເກີດຈາກ ວຽກງານ ຫັດຖະກຳ ຂອງໝູ່ບ້ານຕ່າງໆ ຄວນຈະຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອ ຕີລະລາ ໂດຍ ລະອຽດ ແລະ ຂະບວນການ ປົກສາຫາລື ຄວນສຸມໃສ່ ການສັງ ລວມເອົາ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອ ດຳເນີນ ມາດຕະການ ຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ;
- ການກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ: ແຜນງານ MRWD ສາມາດ ດຊ່ວຍ ໃນ ການຝຶກອົບຮົມ, ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ກາ ນຈັດຕັ້ງ, ການກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ສິດ ແລະ ບົດບາດ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ໃນ ຫລາຍລະດັບ ນັບແຕ່ ລະດັບສູນກາງ ລົງຈົນຮອດ ລະດັບຮາກຫຍ້າ ເພື່ອ ໃຫ້ມີ ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຫລາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ;
- ຄວາມເປັນທຳ ໃນ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ: ຍ້ອນ ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳ ຂອງ ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດຕ່າງໆ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວ ກັບ ການຈັດສັນນ້ຳ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ ບໍ່ສາມາດຫລີກລ່ຽງໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນງານ MRWD ທີ່ປະກອບດ້ວຍ ຂະບວນການ ປົກສາຫາລື ກັບ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆນັ້ນ ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການອຳນວຍ ແລະ ປະສານງານ ການເຈລະຈາຕ່າງໆ ເພື່ອ ແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ;
- ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ: ໂດຍຜ່ານ ຂະບວນການ ປົກສາຫາລື, ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການສັງລວມ ບັນຫາ ດ້ານສຸຂາພິບານ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການ ລົງທຶນ ຈາກ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃນ ຂະແໜງການນີ້;
- ການສົ່ງເສີມ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມ ປະສານ - ໂດຍຜ່ານ ກໍລະນີສຶກສາຕ່າງໆ, ການປົກສາຫາລື ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການນຳສະເໜີ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ແທດເໝາະ ແລະ ມີ ປະສິດທິພາບ;

ຂະແໜງການ	ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອປັບປຸງ ການປົກຄອງ
ໄຟຟ້ານຳຕົກ	<ul style="list-style-type: none"> ປັບປຸງ ການວາງແຜນ ທີ່ມີການປະສານສົມທົບ ກັບ ຫລາຍຂະແໜງການ (ລະດັບ ອ່າງ ແມນຳ ແລະ ນຳໃຊ້ ຫລັກການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແບບປະສົມປະສານ); ຈັດຕັ້ງ ກົມໄກ ການປົກຄອງທາລີ ທີ່ເປັນທາງການ ເພື່ອອຳນວຍໃຫ້ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ທັງຈາກ ພາຍໃນ ແລະ ປະເທດໃກ້ຄຽງ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໃນເວລາທີ່ ເຂື່ອນ ຂອງ ຫວຽດນາມ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ, ຫລື ເຂື່ອນ ຂອງ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ຫວຽດນາມ.

ຊົນລະປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> ການທົບທວນຄືນ ແລະ ການປະຕິຮູບ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ, ລວມທັງ ການປັບປຸງ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມ ກະຈ່າງແຈ້ງ; ການປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປະສານງານ ແລະ ການພົວພັນ ຂອງ ບັນດາບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນຳ; ການຂະຫຍາຍ ການນຳໃຊ້ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ບົດຮຽນ ແລະ ຕົວແບບ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ.
ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນຳ	<ul style="list-style-type: none"> ປະຕິຮູບ ລັດວິສາຫະກິດ ການປະມົງ
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນເຮືອ	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ກວມລວມ; ສ້າງ ນະໂຍບາຍ ລະດັບ ພາກພື້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການເດີນເຮືອ ຂ້າມຜ່ານຊາຍ ແດນ ລະຫວ່າງ ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ຈີນ; ປັບປຸງ ກົມໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ.
ການສະໜອງນຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	<ul style="list-style-type: none"> ປັບປຸງເຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມສອດຄ່ອງ ດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ບັນດາວິສາຫະກິດ ການສະໜອງນຳ ແລະ ການລະບາຍນຳ ດຳເນີນວຽກງານໄດ້ ຢ່າງຄ່ອງຕົວ; ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ; ພັດທະນາ ກົມໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນ.
ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໜູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ	<ul style="list-style-type: none"> ປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເກັບຄ່າ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຕາຕະລາງ 6: ໜ້າວຽກ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປົກຄອງ, ຫວຽດນາມ

5. ຂໍສະເໜີແນະ ແລະ ສະຫລຸບລວມ

5.1 ບັນຫາຕົ້ນຕໍ

ຜ່ານ ການທົບທວນ ຜົນຂອງ ບົດສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ສະພາບການ ໃນ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງວ່າ ທັງສາມ ປະເທດ ແມ່ນປະເຊີນກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ ດ້ານການປົກຄອງ ຫລາຍຢ່າງ ຊຶ່ງ ຈຳ ເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການພັດທະນາ ມີຄວາມຍືນຍົງ. ນອກຈາກນີ້, ທັງສາມປະເທດ ກໍກຳລັງປະເຊີນກັບ ບັນຫາ ດ້ານການ ພັດທະນາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍລວມ ຄືກັນກັບ ໃນຫລາຍໆ ປະເທດ ເຊັ່ນ ຄວາມ

ກົດດັນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ມີຈຳກັດ ຊຶ່ງ ເປັນສາຍເຫດມາຈາກ ຄວາມ ຕ້ອງການນໍ້າ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ບັນຫາ ມົນລະພິດ ທີ່ ເກີດຈາກ ການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງ ຕົວ ເມືອງ, ຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ ຈາກ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການປ່ຽນແປງຂອງ ສະພາບ ພູມອາກາດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ອັນຮີບດ່ວນ ກ່ຽວກັບ ການ ບໍລິການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຍ້ອນ ຈຳນວນປະຊາກອນ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວ, ບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຄ້າຍຄືກັນ ຂອງ ທັງສາມປະເທດ ທີ່ໄດ້ເນັ້ນໜັກ ໃນ ບົດສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ສະບັບນີ້ ໄດ້ລະບຸ ໃນ ຕາຕະລາງ ລຸ່ມ ນີ້:

ຂະແໜງການ	ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອປັບປຸງ ການປົກຄອງ
ການຮ່ວມມື ໃນ ລະດັບຊຶງເຂດ ແລະ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ	<ul style="list-style-type: none"> • ການສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການປົກສາຫາລື ທີ່ເປັນທາງການ ເພື່ອ ອຳນວຍໃຫ້ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຕ່າງໆ ໄດ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ, ໃນເວລາທີ່ ມີການພັດທະນາ ເຂື່ອນ ແລະ ການພັດທະນາ ອື່ນໆ ຢູ່ຕົ້ນກະ ແສນນ້ຳ ທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການປະມົງ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຂອງປະເທດ ເພື່ອນບ້ານ. ລະບົບ ແມ່ນນ້ຳ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບດ້ວຍ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ ແມ່ນ້ຳຂອງ: ເຂື່ອນ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ຈີນ ອາດສ້າງຜົນ ກະທົບຕໍ່ ບັນດາປະເທດ ທີ່ຢູ່ໃຕ້ກະແສນ້ຳ; ເຂື່ອນ ທີ່ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ສປປ ລາວ ອາດສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມ; ເຂື່ອນ ທີ່ ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ກຳປູເຈຍ ອາດສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຫວຽດນາມ. ◦ ແມ່ນ້ຳແດງ: ເຂື່ອນ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ຈີນ ອາດສ້າງຜົນ ກະທົບ ຕໍ່ ຫວຽດນາມ. ◦ ເຊກອງ: ເຂື່ອນ ທີ່ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ສປປ ລາວ ອາດສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ກຳປູເຈຍ; ◦ ເຊຣບັອກ ແລະ ເຊສານ: ເຂື່ອນ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ກຳລັງວາງແຜນ ຈະສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ຫວຽດນາມ ອາດສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ກຳປູເຈຍ. • ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ລະດັບຊຶງເຂດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ກນເດີນເຮືອ ຂ້າມຜ່ານຊາຍ ແດນ ລະຫວ່າງ ຫວຽດນາມ-ກຳປູເຈຍ ແລະ ຈີນ-ສປປ ລາວ (ແມ່ນ້ຳຂອງ); ຈີນ-ຫວຽດນາມ (ແມ່ນ້ຳແດງ).
ການວາງແຜນ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໂດຍລວມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສານ/ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງ ແມ່ນ້ຳ ແບບປະສານ	<ul style="list-style-type: none"> • ສຸມໃສ່ ການປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບ ຍຸດທະສາດ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ສຳລັບ ຫວຽດນາມ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການປັບປຸງ ການວາງແຜນ ໂດຍ ມີການປະສານສົມທົບ ຂອງ ຫລາຍຂະແໜງການ, ແລະ ອີງໃສ່ ຫລັກການ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສານ. ສຳລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການປັບປຸງ ການປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ ຂອງ ລັດຖະບານ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ລະຫວ່າງ ອົງການ ຊັບພະຍາກ ອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.
ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ	<ul style="list-style-type: none"> • ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ, ແນໃສ່ເພື່ອ ຮັບປະກັນໃຫ້ ການພັດທະນາ ຂອງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ມີຄວາມເໝາະສົມ. ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບ ແຕ່ລະປະເທດ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ ຫວຽດນາມ - ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການປົກສາຫາລື ທີ່ເປັນທາງການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຜູ້ມີ

	<p>ສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ກຳນົດ ມາດຕະຖານ ແລະ ປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການນຳໃຊ້ ວິທີ ການປະເມີນ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ແລະ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ສະສົມ ໃນ ຂະ ແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ສປປ ລາວ - ປັບປຸງ ການທົບທວນ ຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ສັນຍາ ສຳປະທານ, ລວມທັງ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສັນຍາ ສຳປະທານ ພາຍໃນ ກົມ ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມ ພະລັງງານ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່; ປັບປຸງ ກອງ ປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ຮັບປະກັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາ ມາດຕາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເຜີຍແຜ່ ຂ່າວສານ ແລະ ການປຶກສາຫາລື. ○ ກຳປູເຈຍ - ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ, ບົດແນະນຳ ແລະ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ສຳລັບ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ; ເພີ່ມທະວີ ການຮ່ວມມື ແລະ ການປະສານ ງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງ / ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ຕົ້ນຕໍຕ່າງໆ, ລວມທັງ ຊຸມຊົນ / ຂະ ແໜງການ ເອກະຊົນ; ປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ຂອງ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຜົນກະທົບ ຂອງ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ສະເໜີ ໂຄງການ, ການນຳໃຊ້ ມາດຕະຖານ ໃນ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການສ້າງໂອກາດໃຫ້ ສາທາລະນະຊົນ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ຫລາຍຂຶ້ນ.
<p>ຊົນລະປະທານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ທົບທວນ, ສ້າງຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການບັງຄັບໃຊ້ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ. ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບແຕ່ລະປະເທດ: <ul style="list-style-type: none"> ○ ຫວຽດນາມ - ທົບທວນ ແລະ ປະຕິຮູບ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະ ໂຍບາຍ, ລວມທັງ ການປັບປຸງ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ອົງການ ຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຂຶ້ນ; ປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປະສານງານ ແລະ ການພົວພັນຕ່າງໆ ຂອງ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການບາຍ ນຳ; ແລະ ຊຸກຍູ້ ການຮັບເອົາ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍອີງໃສ່ ບົດຮຽນ ແລະ ຕົວແບບ ທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ; ○ ສປປ ລາວ - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມ ການວາງແຜນ ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ທີ່ອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ເປັນຫລັກ; ແລະ ການສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການຊອກຫາ ແຫລ່ງທຶນ ທີ່ຍືນຍົງ ຮັບໃຊ້ ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ໂຄງການ. ○ ກຳປູເຈຍ - ການກຳນົດ ສິດ, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ນຳ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ (ລວມທັງ ການຮັບຮອງເອົາ ສິດ ໃນ ການນຳໃຊ້ນຳ); ປັບປຸງ ສະຖານະພາບ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ຊຸມຊົນ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ນຳໃຊ້ນຳ; ແລະ ອຳນວຍໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍຂຶ້ນ.
<p>ການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນຳ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບ ແຕ່ລະປະເທດ: <ul style="list-style-type: none"> ○ ຫວຽດນາມ - ປະຕິຮູບ ລັດວິສາຫະກິດ ການປະມົງ; ○ ສປປ ລາວ - ການຮັບຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ທີ່ຮັບຮູ້ເຖິງ ການຮ່ວມກັນ ຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ທີ່ອີງໃສ່ ຊຸມຊົນ ເປັນຫລັກ; ○ ກຳປູເຈຍ - ປັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ; ປັບປຸງ ການ ບັງຄັບໃຊ້ ກົດໝາຍ; ແລະ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ການສໍ້ລາດບັງຫລວງ.
<p>ການເດີນເຮືອ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບ ແຕ່ລະປະເທດ: <ul style="list-style-type: none"> ○ ຫວຽດນາມ - ສ້າງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ທີ່ກວມລວມ; ແລະ ປັບປຸງ ກົນໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອ ການພັດທະນາ ການເດີນເຮືອ; ○ ສປປ ລາວ - ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ ການປຶກສາຫາລື ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

	<p>ຈາກ ບັນດາໂຄງການ ບັບປຸງ ການເດີນເຮືອ;</p> <ul style="list-style-type: none"> ກຳປູເຈຍ - ບັບປຸງ ການປະສານງານ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ນະໂຍບາຍ, ແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳນົດ ສາຍໃຍ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ; ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງຊຸມຊົນ ໃນ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ເພີ່ມອຳນາດ ໃນ ການເຈລະຈາ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ກັບ ຜູ້ດຳເນີນ ທຸລະກິດ ການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ; ແລະ ສ້າງ ກົນໄກ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ.
ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	<ul style="list-style-type: none"> ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບ ແຕ່ລະປະເທດ: <ul style="list-style-type: none"> ຫວຽດນາມ - ບັບປຸງເຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມສອດຄ່ອງ ດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ບັນດາວິສາຫະກິດ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ ດຳເນີນວຽກງານໄດ້ ຢ່າງຄ່ອງຕົວ; ບັບປຸງ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ; ແລະ ພັດທະນາ ກົນໄກ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນ; ສປປ ລາວ - ສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ; ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ທີ່ຈະແຈ້ງ ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ; ແລະ ສ້າງ ໂອກາດ ໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ. ກຳປູເຈຍ - ບັບປຸງ ສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງປະເທດ; ກຳນົດ ຂອບເຂດ ດ້ານ ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ; ສ້າງຕັ້ງ ກົນໄກ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແນໃສ່ເພື່ອ ເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ກຸ່ມຜູ້ທີ່ ທຸກຍາກທີ່ສຸດ; ແລະ ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ ການເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ.
ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໜູ່ບ້ານ ຫັດຖະກຳ	<ul style="list-style-type: none"> ໜ້າວຽກ ຕົ້ນຕໍ ສຳລັບ ຫວຽດນາມ: <ul style="list-style-type: none"> ບັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເກັບຄ່າ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຕາຕະລາງ 7: ສະຫລຸບ ໜ້າວຽກ ການບັບປຸງ ການປົກຄອງ

ຂໍ້ສະຫລຸບ ລວມ ທີ່ສຳຄັນ ມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຂະແໜງການ ໃຜມັນ ແລະ ບໍ່ມີການປະສົມປະສານກັນ;

ຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຫລັກການຕ່າງໆ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ (IWRM) ແມ່ນຫາກໍມີ ການນຳສະເໜີ ໃນບໍ່ພໍເທົ່າໃດປີ ຜ່ານມານີ້ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ.

- ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນ ລະດັບ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ຢູ່ທັງສາມປະເທດ ແມ່ນຍັງມີຈຳນວນໜ້ອຍ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ກໍຍັງຈຳກັດ ຫລາຍ.

- ການປະເມີນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ (SEAs) ກໍຫາກໍມີ ການລິເລີ່ມ ເພື່ອນຳໃຊ້ ເປັນເຄື່ອງມື ໃນ ການສະໜັບສະໜູນ ການວາງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມປະສົມ ປະສານ ຫລາຍກວ່າເກົ່າ. ມາດຕະຖານ ຮັບໃຊ້ ການປະເມີນ ດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການກຳນົດຂຶ້ນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການບັບປຸງ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

2) ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີການລິເລີ່ມ ບັບປຸງ ໂຄງປະກອບ ດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳ ໃນຫລາຍ ຊຶ່ງເຂດວຽກງານ ກໍຕາມ, ແຕ່ກໍຍັງມີ ຊ່ອງ ຫວ່າງ ຊຶ່ງ ຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ, ແລະ ໃນທຸກກໍລະນີ ຂະບວນການ ການຕີຄວາມໝາຍ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ເພື່ອນຳໄປສູ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍຫາ ກໍໄດ້ມີ ການລິເລີ່ມ ຊຶ່ງ ຍັງມີ ວຽກງານ ຫລາຍຢ່າງ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

- ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີ ຫລັກການລວມ ດ້ານນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ລັດຖະບານ ຕ້ອງການ ຈະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຂອງ ດິນ ໄປໃນ ທິດທາງໃດ. ຫວຽດນາມ ຍັງບໍ່ທັນມີ ຈຸດຢືນ ດ້ານນະໂຍບາຍ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຈະ ແຈ້ງ ໃນຫລາຍໆດ້ານ ເຊັ່ນ ການຈັດສັນນ້ຳ / ການແບ່ງປັນນ້ຳ ໃນ

ເວລາ ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການຈັດສັນນ້ຳເພື່ອ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນຖືກແຕະຕ້ອງ. ຖ້າທຽບໃສ່ ກຳປູເຈຍ ເຫັນວ່າ ປະເທດນີ້ ມີນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ແຕ່ ປີ 2004 ຊຶ່ງມີລັກສະນະກວມລວມ ຫລາຍກວ່າ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ ຈະມີຊ່ອງວ່າງ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ກໍຕາມ ແຕ່ ກໍຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ ເພື່ອ ພິຈາລະນາ.

- ທັງ ຫວຽດນາມ ແລະ ສປປ ລາວ ມີ ກົດໝາຍ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ແຕ່ປີ 1998 ແລະ 1999 ຕາມລຳດັບ), ແຕ່ກໍເຖິງເວລາຕ້ອງໄດ້ມີ ການທົບທວນຄືນ ແລະ ບັບປຸງ, ໃນຂະນະທີ່ ກຳປູເຈຍ ມີກົດໝາຍ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ຂ້ອນຂ້າງໃໝ່ກວ່າ (ປີ 2007) ແລະ ທັງມີຄວາມຄົບຖ້ວນກວ່າ ໃນຫລາຍດ້ານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ສິດ ຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ຢູ່ທັງ ສາມປະເທດ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີ ການກຳນົດ ຢ່າງຈະແຈ້ງເທື່ອ.
- ໂຄງປະກອບ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຢູ່ທັງ ສາມປະເທດ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ຮັບການບັບປຸງ. ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ແຈກຢາຍ ຂ່າວສານ, ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ໃນທຸກກໍລະນີ.
- ເຖິງແມ່ນວ່າ ນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ຈະຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃນປີ 2004 ແລ້ວກໍຕາມ, ແຕ່ກໍຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການສ້າງ ຍຸດທະສາດລວມ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຜ່ານ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຕື່ມອີກ.
- ກົດໝາຍ ການປະມົງ (2006) ແລະ ອະນຸດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ຊຸມຊົນ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ກຳນົດ ພື້ນຖານ ອັນເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ ການຄຸ້ມຄອງ ບັນຫາຕ່າງໆ ໃນຂອບເຂດ ການປະມົງນ້ຳຈືດ, ພ້ອມນີ້ ຮ່າງ ກົດໝາຍ ການປະມົງ (2009) ຂອງ ສປປ ລາວ ກໍພວມກຳລັງໄດ້ຮັບ ການພິຈາລະນາ. ເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ ກົດໝາຍ ການປະມົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະກຳນົດ ພື້ນຖານ ດ້ານນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງ ອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ. ລັດວິສາຫະກິດ ການປະມົງ ຂອງ ຫວຽດນາມ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີ ການປະຕິຮູບ ຢ່າງຮີບດ່ວນ.

3) ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນຫລາຍໆດ້ານ ຂອງ ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ມີຄວາມຈະແຈ້ງ, ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ ທີ່ຖືກມອບໝາຍ ບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ. ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ.

- ການປະສານງານ ພາຍໃນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດ ແລະ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດເອງ ກັບ ພາກສ່ວນອື່ນ ເຊັ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ, ອົງການ ໃຫ້ທຶນ, ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ.
 - ການເກັບກຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຂັ້ນຕອນ ໃນ ການແບ່ງປັນ ແລະ ແລກປ່ຽນ ຂ່າວສານ ຍັງສັບສົນ ແລະ ບໍ່ເປັນລະບົບ. ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ເກີດຂຶ້ນ ກໍຍ້ອນ ການຂາດແຄນ ພະນັກງານ ວິຊາການ ແລະ ນັກວິທະຍາສາດ ທີ່ມີຄວາມຊຳນານງານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານການບັບປຸງ ຄວາມສາມາດ ອັນຮີບດ່ວນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ກຳປູເຈຍ.
- 4) ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຈິດສຳນຶກ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ພະນັກງານ ຂອງລັດ ດ້ານການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍັງຕ່ຳຢູ່.
- ຄະນະກຳມະການ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ຊົນລະປະທານ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ເພື່ອໃຫ້ມີ ຄວາມສາມາດ ໃນ ການເຂົ້າຮ່ວມໄດ້. ວຽກງານ ການປະສານງານ ແລະ ການພົວພັນ ຕ່າງໆ ຂອງ ບໍລິສັດ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ ຂອງ ຫວຽດນາມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ, ລວມທັງ ການສ້າງ ບັດໄຈກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານ ຊົນລະປະທານ ໃນຕໍ່ໜ້າ. ເຊັ່ນດຽວກັນ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການຊອກຫາຊ່ອງທາງ ເພື່ອ ອຳນວຍໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຊາວນາ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ຕົວຈິງ.
 - ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຂຶ້ນ. ພ້ອມນີ້, ກົນໄກ ການເພີ່ມທະວີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນ ວຽກງານ ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ຂອງ ຫວຽດນາມ ກໍຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ.
 - ກົນໄກ ການສ້າງ ຄວາມສາມາດ ຂອງ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການ ຕັດສິນບັນຫາ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງມີ ການບັບປຸງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາໂຄງການ ທີ່ມີຜົນກະທົບ ຂ້າມຜ່ານ ຕໍ່ຊຸມຊົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ ຕອນລຸ່ມ ຂອງເຂື່ອນ.

- ໃນຂະແໜງ ການເດີນເຮືອ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ກິນໄກ ການປົກສາຫາລື ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໂດຍ ໂຄງການ ປັບປຸງ ການເດີນເຮືອ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ, ລວມທັງ ການແບ່ງປັນ ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ.

5.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ ສໍາລັບ ການປົກສາຫາລື ດ້ານ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນຂົງເຂດ ແມ່ນໍ້າຂອງ (MRWD)

ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ ກໍາປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ ປະເຊີນຢູ່ ແມ່ນມີຢູ່ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນສາມາດ ແກ້ໄຂໄດ້. ການເອົາຂະນະ ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ ບໍ່ພຽງແຕ່ຕ້ອງໄດ້ ປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການຕັດສິນບັນຫາ ລະຫວ່າງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ຂອງ ບັນດາປະເທດ ເຫລົ່ານີ້, ແຕ່ ຍັງມີຄວາມ ຈໍາເປັນ ໃນ ການປັບປຸງ ການກະຈາຍ ຂ່າວສານ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໃນຂົງເຂດ ແມ່ນໍ້າຂອງ ທັງ ຮັບປະກັນ ການຕັດສິນບັນຫາ ຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ ໄດ້ມີການ ຄໍານຶງ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຖິງ ຜົນກະທົບ ໃນ ລະດັບ ຂົງເຂດ.

ຈາກ ບົດລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ສະພາບ ຂອງ ແຕ່ລະປະເທດ, ທີ່ປົກສາ ພາຍໃນ ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະ ເບື້ອງຕົ້ນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ທີ່ ແຜນງານ MRWD ຈະຕ້ອງປະຕິບັດ ໃນ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຄື:

ສໍາລັບ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ຕໍ່ ກໍາປູເຈຍ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ຕ້ອງໄດ້ສຸມ ໃສ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຊຶ່ງ ຖືວ່າ ເປັນວິທີ ການລວມ ເພື່ອ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງຍຸດຕິທໍາ ແລະ ຍືນຍົງ; ພ້ອມນີ້ ກໍຄວນ ດໍາເນີນ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ບັນຫາ ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໃຫ້ເລິກເຊິ່ງກວ່າເກົ່າ:

- ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະເມີນ;
- ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການພັດທະນາ ດັ່ງກ່າວ;
- ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ.

ຂໍ້ສະເໜີ ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄວນຈະສຸມໃສ່ ການສະໜັບສະໜູນ ວຽກງານ ການປະຕິຮູບ ຂະແໜງ ການນໍ້າ ທີ່ກໍາລັງດໍາເນີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ຊຶ່ງ ກໍາລັງມີ ການພິຈາລະນາ ເຖິງ ຂະ ບວນການ ໃນ ການປັບປຸງ ການປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ການປົກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ ກໍານົດ ແນວທາງ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຄວນຖືເປັນ ບຸລິມະສິດ ທໍາອິດ.

ຂໍ້ສະເໜີ ສໍາລັບ ຫວຽດນາມ ແມ່ນວ່າ ແຜນງານ MRWD ຄວນໃຫ້ ບຸລິມະສິດ ຕໍ່ ບັນຫາ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ມົນລະພິດ - ທີ່ເກີດຈາກ ວຽກງານ ຫັດຖະກໍາ ຂອງໝູ່ບ້ານຕ່າງໆ ຄວນຈະຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອ ຕີລາຄາ ໂດຍລະອຽດ ແລະ ຂະ ບວນການ ປົກສາຫາລື ຄວນສຸມໃສ່ ການສັງລວມເອົາ ຂໍ້ສະເໜີ ແນະ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອ ດໍາເນີນ ມາດຕະການ ຫລຸດຜ່ອນ ຜົນ ກະທົບ;
- ການກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດ ຊ່ວຍ ໃນ ການກໍານົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ສິດ ແລະ ບົດບາດ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ໃນ ຫລາຍລະດັບ ນັບແຕ່ ລະດັບສູນກາງ ລົງຈົນຮອດ ລະດັບຮາກຫຍ້າ ເພື່ອ ໃຫ້ມີ ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຫລາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ;
- ຄວາມເປັນທໍາ ໃນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດ ຊ່ວຍ ໃນ ການອໍານວຍ ແລະ ປະສານງານ ການເຈລະຈາຕ່າງໆ ເພື່ອ ແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສະເພາະ ໃນ ບາງ ພື້ນທີ່;
- ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ - ແຜນງານ MRWD ສາມາດ ຊ່ວຍ ໃນ ການສັງລວມ ບັນຫາ ດ້ານສຸຂາພິບານ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການ ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການລົງທຶນ ຈາກ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໃນ ຂະ ແໜງການນີ້;
- ການສົ່ງເສີມ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມ ປະສານ - ໂດຍຜ່ານ ກໍລະນີສຶກສາຕ່າງໆ, ການປົກສາຫາລື ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແຜນງານ MRWD ສາມາດຊ່ວຍ ໃນ ການນໍາສະເໜີ ວິທີ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ມີ ປະສິດທິພາບ;

ຂໍ້ສະເໜີແນະ ເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງ ທີ່ປົກສາ ໄດ້ຖືກນໍາມາປົກສາຫລັກັນ ໃນ ກອງ ປະຊຸມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແຫ່ງຊາດ ຢູ່ ເວີ (ຫວຽດນາມ) ໃນ ເດືອນທັນວາ 2008, ຢູ່ ປາກເຊ (ສປປ ລາວ) ໃນເດືອນມັງກອນ 2009 ແລະ ຊຽມລຽບ (ກໍາປູເຈຍ) ໃນ ເດືອນກຸມພາ 2009. ກອງປະຊຸມ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ຂໍ້ສະເໜີແນະຕ່າງໆ ຂອງ ທີ່ປົກສາ. ໃນ ກໍລະນີ ຂອງ ສປປ ລາວ, ຜູ້ມີສ່ວນ ຮ່ວມ ໄດ້ເນັ້ນເຖິງ ຄວາມຈໍາເປັນ ໃນ ການດໍາເນີນງານ ສະເພາະ ກັບ ຂະ ແໜງການ ຊົນລະປະທານ ແລະ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໄປພ້ອມດຽວກັນກັບ ການປະຕິຮູບ ຂະແໜງການນໍ້າ ຊຶ່ງຖືວ່າ ເປັນບັນຫາກວມລວມ. ການປົກສາ ຫາລື ຂອງທັງສາມປະເທດ ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ ສາມາດກໍານົດໄດ້ ສອງບັນຫາ ທີ່ເປັນ ບຸລິມະສິດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະປະເທດ ສໍາລັບປີ 2009.

ໂດຍອີງໃສ່ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ຈາກ ການສຶກສາ ສະພາບການ ທັງສາມກໍລະນີ ແລະ ມີການປົກສາຫາລື ລະດັບຊາດ ສາມຄັ້ງ. ກິດຈະກໍາ ຕົ້ນຕໍ ພາຍໃຕ້ ແຜນງານ MRWD ສໍາລັບປີ 2009 ແລະ 2010 ປະກອບມີ:

- ການທົບທວນຄືນ ການນຳໃຊ້ ວິທີການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ ໂຄງການ ໃນຂອບເຂດ ຂອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳ ໂທເນລສາບ ຢູ່ ກຳປູເຈຍ, ລວມທັງ ບົດບາດ ດ້ານການປະສານງານ ຂອງ ອົງການ ໂທເນລສາບ ແລະ ການອຳນວຍໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ທ້ອງຖິ່ນ; ພ້ອມທັງມີ ການປຶກສາຫາລື ລະດັບ ຊາດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບປະສົມ ປະສານ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ໂທເນລສາບ;
- ການປະເມີນ ບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ການປະເມີງ ກັບ ຊຸມຊົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ ເຂດ ໂທເນລສາບ ພ້ອມທັງມີການປຶກສາ ຫາລື ກັບ ຊາວປະເມີງ ເພື່ອປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະເມີງ;
- ການສຶກສາ ລະອຽດ ກໍລະນີ ການຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ, ໂດຍສຸມໃສ່ ອ່າງແມ່ນ້ຳຄານ ພ້ອມທັງມີ ການປຶກສາຫາລື ລະດັບ ຊາດ ກ່ຽວກັບ ການຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ;
- ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ຈາກ ຂະແໜງການ ຫັດຖະກຳ ຂອງຊາວບ້ານ ຢູ່ ຫວຽດນາມ ແລະ ມີ ການປຶກສາຫາລື ລະດັບຊາດ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການປຶກສາ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ມົນ ລະພິດ;
- ກອງປະຊຸມ ກະກຽມ ຮ່າງເອກະສານ ກັບ ຊຸມຊົນ “knowledge community” ເພື່ອ ພົມເຜີຍແຜ່ ຖານຄວາມຮູ້ ທ້ອງຖິ່ນ “state of knowkedge” ແລະ ນະໂຍບາຍ ໂດຍສັງເຂບ ກ່ຽວກັບ ການ ກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການປຶກສາ ໃນ ສາມລ່ຽມ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ພ້ອມທັງມີ ການຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມ ປຶກສາຫາລື ດ້ານ ນະໂຍບາຍ ຊຶ່ງ ຈະນຳໄປສູ່ ຮັບຮອງເອົາ ຂໍສະເໜີແນະຕ່າງໆ.

ຄຽງຄູ່ກັບ ສິ່ງທີ່ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ, ອົງການ IUCN ກໍໄດ້ກຳນົດ ບັນດາ ກິດຈະກຳ ບຸລິມະສິດ ຂອງ ແຜນງານ MRWD ສຳລັບປີ 2009 ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຈັດພົມເຜີຍແຜ່ ເອກະສານຮູບພາບ ກ່ຽວກັບ ເຂດສີພັນດອນ ເປັນ ພາສາອັງກິດ, ພາສາລາວ ແລະ ພາສາໄທ, ພ້ອມທັງ ຈັດການ ປຶກສາຫາລື ດ້ານນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການ ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ສົນທິສັນຍາ ຣຳຊາ, ມໍລະດົກໂລກ ຫລື ສະພາບ ຂອງຄົນ ແລະ ຊີວະພາບ ຂອງ ເຂດນີ້;
- ທົບທວນຄືນ ອົງການ ສະໜອງນ້ຳ ພະນົມເປັນ ຂອງ ກຳປູເຈຍ, ຍົກເອົາ ບົດຮຽນ ດ້ານຄວາມສຳເລັດ ທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ຈາກ ຕົວ ແບບ ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອໂປນຳໃຊ້ ຢູ່ບ່ອນອື່ນ;
- ກໍລະນີ ສຶກສາ ລະດັບຊຶ່ງເຂດ ກ່ຽວກັບ ການຊົນລະປະທານ ຢູ່ໄທ, ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ;
- ການພົມເຜີຍແຜ່ ເອກະສານ ການປຶກສາ ດົນບໍລິເວນນ້ຳ ໃນ ຊຶ່ງ ເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ບັນດາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ທີ່ ບັນດາຜູ້ ຊຽນ ເປັນຜູ້ປະກອບເນື້ອໃນ.

ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ກໍລະນີ ສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ດ້ານການປຶກສາ ຂອງ ຂະແໜງການນີ້ ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນ ບຸລິມະສິດ ໃນ ບົດລາຍງານ ຂອງ ທີ່ປຶກສາ ຂອງ ກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນ ການປຶກສາຫາລື ກັບ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ສປປ ລາວ. ໃນປະຈຸບັນ ໄດ້ມີການນຳສະເໜີ ເພື່ອ ສ້າງ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ເປັນບັນຫາ ທີ່ປະຊາຄົມ ພັດທະນາ ສາກົນ ໃຫ້ຄວາມໃສ່ໃຈຫລາຍ, ພ້ອມນີ້ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ສາກົນ ໄດ້ມີການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນຕະຫລອດ ໄລຍະ ທົກເດືອນທ້າຍປີ ຂອງ ປີ 2009 ແລະ ຕົ້ນປີ 2010. ການດຳເນີນ ການປະເມີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະ

ສາດ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຂອງ ບັນດານັກວິຊາການຕ່າງໆ ຈະຊ່ວຍ ສ້າງໂອກາດ ໃນ ການສ້າງຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງປະເທດ ໃນ ການດຳ ເນີນ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ຂອງຕົນ. ວິທີການ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດ ສຳລັບ ແຜນງານ MRWD ແມ່ນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ລວມເອົາ ບັດ ໄຈດ້ານການນຳເຂົ້າ / ມູນຄ່າເພີ່ມ ເຂົ້າໃນ ຂະບວນການ ປະເມີນດັ່ງກ່າວ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍມີ ການຖອດຖອນບົດຮຽນ ຈາກ ຂະບວນການ ປະເມີນ ໂດຍລວມ ແທນ ທີ່ຈະມີການສຶກສາ ເປັນກໍລະນີ ຂອງໃຜລາວ. ບົດຮຽນ ທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ຈາກ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ສາມາດ ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການປະເມີນ ບັນຫາ ຜົນກະທົບຂ້າມຊາຍແດນ ຂອງແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ອື່ນໆ ໃນ ຊຶ່ງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ລວມທັງ ແມ່ນ້ຳແດງ ແລະ ແມ່ນ້ຳ ນູ-ສາລະວິນ.

ແຜນການ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຂອງ ແຜນງານ MRWD ຈະມີການສືບຕໍ່ ອຳນວຍ ການປຶກສາຫາລື ໃນລະດັບອັນກວ້າງຂວາງກວ່າເກົ່າ ລະຫວ່າງ ບັນດາພາກສ່ວນ ທີ່ ສຳຄັນ ຂອງ ປະເທດ ແລະ ພາກສ່ວນ ອື່ນໆ ຢູ່ ບັນດາປະເທດ ໃນ ຊຶ່ງເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ໄດ້ມີການດຳເນີນງານ ເພື່ອ ປັບປຸງ ຂະບວນການ ໃນ ການປຶກສາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ເອົາໃຈໃສ່ ກ່ຽວກັບ ການເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ຂອງ ບັນດາປະເທດ ເຫລົ່ານີ້ ໂດຍຮັກສາ ຄຸນຄ່າ ດ້ານນິເວດ ຂອງ ລະບົບແມ່ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ໃນນ້ຳໄວ້. ສຸດທ້າຍ ແມ່ນ ກວດກາຄືນ ບັນດາຈຸດຕີ ຂອງ ກິດຈະກຳ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ໃນ ແຜນງານ MRWD ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ທີ່ໄດ້ຈາກ ບົດທົບທວນຄືນ ສະຖານະພາບ ສະບັບນີ້, ພ້ອມນີ້ ກໍຍັງມີ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການປະເມີນ ແລະ ກຳນົດແຈ້ງ ກ່ຽວກັບວ່າ ຈະມີ ການກຳນົດຈຸດສຸມ ດ້ານການປຶກສາ ໃນຫົວຂໍ້ ການຄຸ້ມ ຄອງ ນ້ຳໄຕ້ດິນ, ນ້ຳ ເພື່ອ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປັບຕົວ ຕໍ່ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ແຜນງານ MRWD ໃນຕໍ່ໜ້າ ຫລືບໍ່ ແລະ ຈະກຳນົດ ຄືແນວໃດ.

ບ່ອນອື່ງ

3s River Protection Network (2007). *Abandoned villages along the Sesan River in Ratanakiri Province, Northeastern Cambodia*. 3s River Protection Network, Ratanakiri, Cambodia.

Australian Mekong Resource Centre (2002). *Hydropower development in the Se San Watershed*. Australian Mekong Resource Centre, Sydney, Australia.

Cacaud, P. and Latdavong, P. (2008). *Fisheries and Aquaculture in the Lao PDR – A legislative Review*. FAO, Bangkok, Thailand.

Government of Lao PDR (2004), *National Growth and Poverty Eradication Strategy*, Vientiane, Lao PDR

Kellogg Brown and Root Pty Ltd (2008), *VIE Water Sector Review Project: Draft Final Report*, Kellogg Brown and Root Pty Ltd, South Australia, Australia

Kurien, J, So, N. and Mao, S.O. 2006. *Cambodia's Aquarian Reforms: The Emerging Challenges for Policy and Research*. Inland Fisheries Research and Development Institute, Phnom Penh, Cambodia.

Mekong River Commission Secretariat (2004), *The MRC Basin Development Plan: National Water Sector Review*.

Middleton, C. and Sam, C. (2008). *Hydropower development in Cambodia and Chinese involvement*. International Rivers, Berkeley, California.

NGO Forum on Cambodia (2005). *Down River: The consequences of Vietnam's Se San River dam on life in Cambodia and their meaning in international law*. NGO Forum on Cambodia, Phnom Penh, Cambodia.

NIS (2006). *Statistical Year Book 2006*. National Institute of Statistic, Ministry of Planning, Royal Government of Cambodia, Phnom Penh, Cambodia.

Pongkhao, S (2009) *Fishery law to tackle fish decline*. Vientiane Times (July 6, 2009)

Sam, C. (2006). "Cambodia water resources development: A review of existing policy and legislation framework." in Robert A.R. Oliver, Moore, P. and Lazarus, K. (eds), *Mekong Region Water Resources Decision-making: National policy and legal frameworks vis-a-vis World Commission on Dams Strategic Priorities*. IUCN, Bangkok, Thailand and Gland, Switzerland.

UN (United Nations). (1999), *Tourism Development in the Lao PDR*, Vientiane, Laos.

Vietnam Environment Protection Agency, (2001), *Vietnam GEF biodiversity programme (2001-2005)*, Available online: http://www.nea.gov.vn/html/Quy_MT/GEF/Gef_ta/GEF_VN/Strategy_Program/biodiversity_programme.htm

Veng Sakhon (2007). *Irrigation Development and Management in Cambodia: A Presentation on the Occasion of the First Cambodian Development Cooperation Forum held at Council for the Development of Cambodia from 19th to 20th June 2007*, Ministry of Water Resource and Meteorology, Phnom Penh, Cambodia.

Water Supply Authority (2004), *A.1 Summary Report-Building consensus for small town water supply management model in Lao PDR*, Vientiane, Laos.

WB (World Bank). (2008), *Lao Economic Monitor*, Vientiane, Laos.

ກຸ່ມວັດທະນະທຳລາຍງານນີ້

ເປັນສະບັບທີ່ສອງທີ່ໄດ້ຖືກຕີພິມ ຂອງໂຄງການສົນທະນາເລື່ອງນ້ຳໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ພື້ນແລນ ແລະ ໂດຍການນຳສະເໜີ ຂອງໜ່ວຍງານນ້ຳ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ລະດັບພາກພື້ນ ອາຊີຂອງ IUCN ປະຈຳບາງກອກ. ເຊື່ອວ່າ ເລື່ອງການສົນທະນາເລື່ອງນ້ຳແມ່ນມີສ່ວນກ່ຽວເນື່ອງຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນແລະການຮັກສາລະບົບນິເວດ. ບົດລາຍງານນີ້ໄດ້ນຳສະເໜີບັນຫາຫຼັກຂອງການປົກຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຢູ່ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມລວມທັງບັນຫາສະເພາະຢູ່ປະເທດຕ່າງກ່າວ. ບົດລາຍງານນີ້ຍັງໄດ້ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນແລະຄຳແນະນຳຂອງແຕ່ລະປະເທດເພື່ອນຳໄປໂອ້ລົມແລະສົນທະນາຕໍ່ໄປ.

ບົດລາຍງານນີ້ຍັງໃຫ້ຄວາມຄິດເຫັນແກ່ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນໃນຂະບວນການສົນທະນາ ບັນຫາເລື່ອງນ້ຳແລະຄວາມຍືນຍົງໃນແມ່ຂອງ.

ກ່ຽວກັບ IUCN

ອົງການ IUCN (ອົງການສາກົນເພື່ອການອານຸລັກທຳມະຊາດ) ນຳເອົາການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອົງກອນລັດທະບານ, ເອກະຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນເປັນ ຜູ້ຮ່ວມງານພິເສດ. ຜູ້ຮ່ວມງານ ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍທີ່ຈະຄົ້ນຫາ ການສົງເສີມແລະສະໜັບສະໜູນ ອົງກອນຕ່າງໆ ໃນໂລກ ເພື່ອການອານຸລັກ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ຢ່າງມີຄວາມເທົ່າທຽມ ສະເໝີພາບ ແລະຍືນຍົງ.

www.iucn.org

ກ່ຽວກັບ ໂຄງການການສົນທະນາເລື່ອງນ້ຳໃນພາກພື້ນແມ່ຂອງ

ໂຄງການການສົນທະນາເລື່ອງນ້ຳໃນພາກພື້ນແມ່ຂອງ ມີຈຸດປະສົງທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນ ຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ຢູ່ໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງໂດຍໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມອົງກອນ ແລະປະຊາຊົນທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ຢູ່ພາຍໂຕ້ການປົກຄອງເລື່ອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

IUCN ສະໜັບສະໜູນ ການປົກຄອງເລື່ອງນ້ຳຢູ່ເຂດແມ່ຂອງຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະຍືນຍົງ:

- ບັບປຸງຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ໃນຂົງເຂດການລົງທຶນເລື່ອງນ້ຳຢູ່ແມ່ຂອງ
- ເປີດໂອກາດໃຫ້ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ, ລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນທຸກພາກສ່ວນໄດ້ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການ

- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ເປັນຂອງການສົນທະນາໄດ້ມີການຮັບເອົາພິຈາລະນາຈາກພາກສ່ວນຂອງການຕັດສິນໃຈ.

www.iucn.org/asia



IUCN Asia Regional Office
63 Sukhumvit Soi 39
Wattana, Bangkok
10110 Thailand
Tel: + 66 2 662 4029 ext. 142
Fax: + 66 2 662 4387
Email: iucn@iucnt.org

www.iucn.org/asia

International Union for Conservation of Nature

